

అమృతం

311771

వ్రతిదినము వ్రకటింవఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

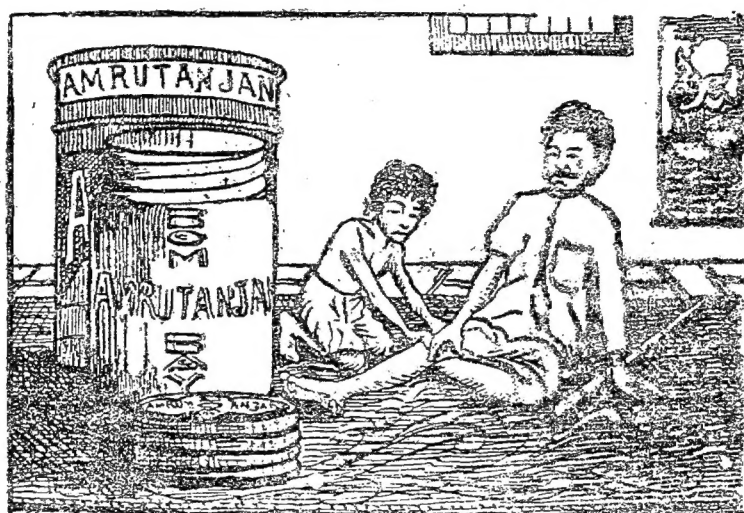
Vol. 151
సంపుటము ౧౫

జెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 4-వ తేది గురువారము
శ్రీ వ్రథవనామనంతర క్రావణమాన శుద్ధ సప్తమి.

No. 107
సంచిక ౧౦౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారికే శలకుశల
జోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పులమాన్యును, వాయుబొట్ట
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
బొట్టబొగ్గును, బెణుకుల భేదించును,
బాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే యెదుట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభావ చీటి చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సిసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
నీటియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు
శ్రీ
249, ప్రేమిరెడ్డి, భార్య, బాంబాయి.

వీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివరకే అందరికిని
బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియనివారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా లోకమయమార కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తెచ్చించి, జీతభావాదీన మిగుల విక్రీతి ప్రియమైనది మా నిష్ఠి కాభిప్రాయము. ప్రతిదినము ఆడుగడ
మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము.

ఇది మేలైన కస్తూరి, కంకునపువ్వు, ఆపూర్వమైన ఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరి క్రముగా తయారు
చేయబడినది. రాంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. చలువ, జ్వరములు, దగ్గులు, శీతలము,
అజీర్ణము, క్షేమ, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి నిల్లల పడితము, ప్రకృతి క్షయము, అగ్నిమాంద్యము, మాలిబద్ధము,
బలహీనత మొదలగువాటికి వైద్యులచేత వ్రాసినవారలచే పనిచేయును. స్త్రీలు, పశువులు ముసలివారు మొదలగువారికి
అమృతసమానము. 250-300 మాత్రలు గర లుకి 1 కి గర గు 0-4-0 పోష్టులు 0-4-0 6 జి పోష్టులు
హా నహా గు 1-8-0, 12 కి గు 2-8-0, 25 కి గు 5-8-0

భిషక్ రత్న పాశ్చపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రాప్రైటరు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ మిల్స్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

ఆంధ్రదేశములో ప్రధానమైన ప్రశస్తమైన సంస్థ - గమనించవలసిన పది ఆదర్శములు

- 1 హిందూదేశపు ప్రతి పరిశ్రమను ఎట్టి యిక్కట్లులకైనను యోగ్యకాపాడుము.
- 2 హిందూదేశమునకు పండిన ప్రతి ఆంతయు అవసరముని తెలిసికొనుము.
- 3 హిందూదేశమున కంతయు నిలుచునట్లు తయారుగునగు ప్రతి యెగురుతి వాసివేయుము.
- 4 వస్త్రముల పరిశ్రమలో అసంతము హిందూదేశమునే నియోగింపుడు.
- 5 శుద్ధబద్ధరునుగాని, హిందూదేశపు మిల్లువస్త్రమునుగాని కొనుము.
- 6 ప్రస్తుతకాలమానసితిలో యంత్రములను త్రోసివేయుము.
- 7 రాజకీయ వ్యాపారములకు ముఖ్యహోరము, వ్యవసాయము హిందూదేశపు పరిశ్రమలని జ్ఞప్తియుంచుకొనుము.
- 8 ప్రజలవిద్యా సౌఖ్యములకొరకు నిరసాధికభోగములను వదలుకొనుము.
- 9 దేశదారిద్ర్యమును నిర్మూలము గావింపుము - నిరుద్యోగమును రూపుమాన్యుము. దేశీయగ్రామసంపదను పరిల్ల జేయుము.
- 10 లాభకరమైన నేర్పుతో పరిపాలింపబడు హిందూపరిశ్రమయందభిమానముంచి ద్రవ్యమును వినియోగింపుడు.

కోరాలాంగ్లాను, నైను, ధోవతులు, బొంబాయి పర్చింగులు, దుర్బట్టు, తుండుగుడ్డలు, సన్నెరాలు పరిశీలపబడిన
బలమైన నూలుతో తయారైన నాణ్యమైన వస్త్రములు కడుపరమైన ధరలకు అమ్మబడుచున్నవి. విదేశవస్త్రములు కొన
నవసరములేదు.

ఈమిల్లు వస్త్రముల నాణ్యత అనుభవమువీదనే తెలియును. దేశభక్తిగల ప్రతిహిందూదేశీయుడును ముఖ్యముగా ప్రతి
ఆంధ్రుడును దీనిని అభిమానించి వృద్ధికి తెచ్చుటకు వేడుకొనుచున్నాము.

ఇంకను చాలా వాటాలు అమ్మకము కావలసియున్నవి. వివరముకోరువారు యీచిరునామాకు వ్రాయగోరవచ్చు.

గూడూరి లక్ష్మణరావు బి. యె, మేనేజింగ్ యేజంట్ అండ్ డైరెక్టరు, బెజవాడ.

WANTED 3108

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE, DELHI.

WANTED. 3902

Candidates for training in Telegraphy and Station Master's Courses. Railway Fare Granted. Suitable Boarding and Lodging arrangements. Prospectus on 2 annas Stamp.— Presidency Telegraph College, Royapettah P.O., Madras.

ఆయుర్వేదావధి రత్న కేరము
మ. 3-0-0
దరిక చికిత్సాస్థానము రు. 6

శ్రీమదైశ్వరరావు పరి రు. 2, భస్మప్రకాశక రు. 1
30-00 వార్షిక శ్రీరామ కృష్ణమాస్త్రికాస్త్రి, తిరువాడి.

ప్రశ్న 2598

భిషక్యులు గురించిన 6 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు
గు 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0
అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1278
హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

కవలెను

కష్టపడి, సామర్థ్యముతో పనిచేయునట్టి ఏజంట్లు ఉత్తరనర్కారులం దన్నిభాగములందును ఇం
డియాందు మిక్కిలి అభివృద్ధిదశలోనున్న భీమా
కంపెనీయైన ది జనరల్ అస్సూరెన్సు
సొసైటీ లిమిటెడ్ కు కావలెను.

సరియైనవారికి గొప్ప వరుమానముగలదు
Apply to:—V. RAMA RAO, B, COM,
(VORA & Co.)
Special Representative,
GENERAL ASSURANCE SOCIETY Ltd.
VIZIANAGARAM

జాబులు

శ్రీధరమరాంబా మల్లేశ్వరాంధ్ర

గంధాలయము-బెజవాడ

28-7-27 తేది సాయంకాలము గంటలకు యీ గంధాలయం మేడమీదను యుక్తదానము అను విషయమును గూర్చి కాలక్షేపము జరుపబడెను. మరియు కర్మసిద్ధాంతము విషయ లాల్పము అను విషయములను గురించి ద్వాదశవర్ష ప్రాయము గల శ్రీమతి కాకరవర్తి జ్ఞానప్రసూనాంబగారు ఉపన్యసించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

గన్నవరంతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

అన్ని పార్టీలవారును కాంగ్రెసులో చేరవలెనని వివిధ సంఘములు తీర్మానించినప్పటి గాన వారువీరక ఎల్లరును 7-8-1927 ఆదివారంసాయంత్రము 1 గ. కు వుయ్యూరు విశ్రాంతిమందిరమునకు వయచేసి తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘనిర్మాణమునకు తోడ్పడెదరు గాకయని ప్రార్థన. ఇందువిషయమున వుత్తరములుజరుపువారు యీక్రిందిఆదేశమునకు వ్రాయవలెను.
 గిరవల్లి మొఖాసా } ఆరిగపూడి వేంకటరామచందరి
 పాట్లు, వుయ్యూరు }

గంజాంమండల ప్రథమ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళన మహాసభలు

"1926 సం॥ రం ఆగష్టు నెల 20, 21 తేదీలయందు శ్రీకాకుళం రైల్వేస్టేషను సమీపముననున్న ఆముదాలవల్లి గ్రామమునందు జరుపబడును. గంజాం మండల ప్రతినిధులకు యితరులకు భోజనవసతులు ఏర్పాటు చేయబడును. వివరములుగోరువారు నాకు ఉర్లాంపోస్టు గంజాంజిల్లాఅని వ్రాయవలెను.

"వైద్యశాస్త్ర గొర్తి కృష్ణమూర్తి సిద్ధాంతి, కార్యదర్శి.

ఉత్తరరాష్ట్రములోని ఖద్దరు పని

క్రిందటిసలలో ఉత్తరరాష్ట్రపు కేంద్రకార్యాలయము చూచితిని. క్రిందటిసలలో శ్రీయుత బాబు రాజేంద్రప్రసాదు గారితోగూడ ఉత్తరకార్యాలయము రెండవవారు చూచుట సంభవించెను.

వీరు జరంపురములో నోకభవనమును రు 7000 నుమా రుకు కొని అందులో వారి కార్యస్థానమును పెట్టినారు. వారికి నూడు ఉత్పత్తిస్థానములు, నాలుగు విక్రయశాలలును కలవు. 1926 సం॥ సెప్టెంబరులో ఆఖరుఆయ్యే సంవత్సరములో వారు నుమారు రూ 87000 విలువ గల ఖద్దరు తయారుచేసి అమ్మకరిగి. ఈ సంవత్సరము మరికొంత ఆభివృద్ధియుండు నని యిహించుచున్నారు.

వారి ఖాదీ మనదేశపు ఖద్దరుకన్న ముకుకగానుండును. జరగూడ హెచ్చు. అట్లయ్యెను, వారు ఆంధ్రమునుండి కొని, ఆరణదేశమునుండి నాని దిగుమతిచేయక తమ సరకును ఖద్దరు పెట్టుచు, అచ్చటి దీనిలకు పనికల్పించుచున్నారు. వారు స్వల్పముగా మన పొందూరు వస్త్రములను తీసికొందురు.

ఉత్తరములు రంగులకాఖ ప్రత్యేకముగా పెట్టిరి. వారికి కానలిన రంగులు, అద్దకములును అక్కడనే తయారు చేయుదురు. అందుగల్గి కొంత ఎత్తుగా గిట్టుచున్నది.

వారి కార్యదర్శి శ్రీయుత బాబు నిరంజన్ పట్నాయకు గారు, ఉత్సాహవంతుడైన యువకుడు. కార్యదీక్షయు, పాలనాదక్షతయును కలిగి మెలగుచున్నారు. మన రాను వింగం పంతులుగారి శిష్యుడు. ఆంధ్రము గూడ ఆయనకు తెలుసును.

ఉత్తరములు తమ స్వంత ఖాదీవిడ జూపు భక్తిని గను లించుచున్నది. ఏరాష్ట్రమువారారాష్ట్ర ఖాదీనేవాడుమండ నలేనని అఖిలభారత చట్టాసంఘమువారి ఆదర్శము. శ్రీయుత బాబుగారు క్రిందటి జనవరిలో జరంపురము వచ్చినపుడు మాధ పన్నెండుయములో పనిచేయు శ్రీ రాజమన్నగారికి ఇతర రాష్ట్రములనుండి దిగుమతిచేయవల దని సలహా నిచ్చిరట. ఈసలహాను మనదేశములో పనిచేయు ఖాదీసంస్థలు గమనిం చుట అనవరము. దీనిభావమును ఖాదీ అభిమానులగు ఆంధ్రులు గ్రహించవలెను.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి,

కుకాం, రేచర్ల. కార్యదర్శి, ఆంధ్రశాఖ.

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. పరీక్ష ప్రముఖేబిల్లు

మద్రాసు యూనివర్సిటీవారు ఈ పేపర్లకుల ప్రముఖేబిల్లు 1927 సంవత్సరము ఏప్రిలుకు మార్చిచేసిరి. ఆ మార్చి వల్ల పరీక్ష విద్యార్థులకు చాలా పగుపాయ మున్నది. కొంత ప్రముఖేబిల్లు ప్రకారము ఇంటరు బి. ఏ. పరీక్షలు ఒకేరోజున ఆరంభమగును. పూటకు ఒక కాసు పరీక్షజరుగును. ఇందువలన మిగతపూట విద్యార్థులకు తగినంత విశ్రాంతి యుండును. పరీక్ష లలో చదువుటకు రివిజనుచేయుటకు తగినంత అవకాశముండును. బి. ఏ. పరీక్ష రెండవరోజున ఉదయం 10-1 Xoll పేక్షిని యరు, మధ్యాహ్నము 2-4-30 Xoll ఓల్పుప్రోజా పేపరు. నిజముగా పుస్తకము లన్నియు ఒకమారు చూచుట కయినను ప్రముఖేబిల్లు. మగ్యహ్నము సేపరుకు వట్టితలకాయలతో వెళ్ళుదురు. కనుక చదువరులు పరీక్ష అనుభవకాలురు, విద్యార్థుల కష్టములను తెలిసినవారు, యూనివర్సిటీ సిసేటు మెంబర్లు బాగుగ విమర్శించి, ఆంధ్రయూనివర్సిటీ ప్రముఖేబిల్లు ప్రస్తుత మద్రాసు యూనివర్సిటీ మోస్తరుగ మార్చివేయవలె నని నా అభిప్రాయము.

ఒక ప్రాతవిద్యార్థి.

చీరాల మ్యునిసిపల్ ఎన్నికల దావా

1926 సం॥ అక్టోబరునెలనుండి బాపట్ల అడివనల్ సబుజడ్డి కోర్టులో విచారణకు నిలవయుండి చీరాల ప్రజలనే గాక జిల్లానుండిలి ప్రజల నందరిని యాందోళనపరచుచున్న చీరాల మ్యునిసిపల్ కాన్సిలరు యెన్నిక దావాలో సబు జడ్డి నుండరయ్యగారు 30-7-27 తేదీన తీర్పు చెప్పిరి. ఎన్నికలో గెలుపొందినట్లు చెప్పబడిన పులకం రామకృష్ణారెడ్డిగారి యెల్లెక్కో రద్దుపరిచి పిటిషనరు శ్రీయుత నూన పానకాలు శ్రేష్టిగారిని కాన్సిలరుగా శ్రీ సబుజడ్డిగారు నిర్ణయించిరి. శ్రీ పానకాలు శ్రేష్టిగారు 4-30 గంటల రైలుకు బాపట్లనుంచి చీరాలవైచును రాగా పురప్రముఖులు గుంపులు గుంపులుగా వైచునువచ్చుకు యెదురేగి హర్షధ్వనులతో నిండికి జేర్చిరి. ఎన్నికలో గెలుపొందిన రామకృష్ణారెడ్డిగారికి కాన్సిలరు పదవి మ్యునిసిపల్ యెన్నికల వివాదపుసరిహద్దుముల చట్టముయొక్క 30 వ-రూలు ప్రకారము 30-7-27 తేదీతో కడితేరనది.

(పురవాసి)

గుడ్లూరునకు రిజస్ట్రారుఆఫీసు అవసరము

శ్రీగవర్తి మెంటువారు కందుకూరు తాలూకాలో కొత్తగా నోక రిజస్ట్రారుఆఫీసు పెట్టుటకు నిశ్చయించి,క్రింది ఉద్యోగముల సలహా నడిగినట్లును, వారు గుడ్లూరులో పెట్టిన వసతిగానుండు నని కొందరును, కొండపిలో పెట్టిన వసతిగానుండు నని కొందరును, నూచించినట్లు తెలియుచున్నది. రిజస్ట్రారు ఆఫీసు పెట్టుటకు గుడ్లూరుకన్న కొండపి వసతిగానుండదు. కందుకూరు తాలూకాలో కొండపి యెచ్చటనో ఒకమూలయం దున్నది. మాడలిగా నుద్దలోలేదు. గుడ్లూరుతాలూకా మధ్య లోనుండి చాలాపల్లెలకు మాడలిగానున్నది. కొండపికి యే మార్గమునందు రోడ్డులేవు. గుడ్లూరుకు, కందుకూరు, తెల్లగ్రామములనుండి రోడ్డున్నది. కొండపిలో పోస్టాఫీసు, పోలీసుస్టేషన్ లేవు. గుడ్లూరులో యివిరెండును ఉన్నవి. గుడ్లూరుకు 8 మైల్లదూరములో మట్టున్నూ 30-35 పల్లెలున్నవి. ఈపల్లెలలోని ప్రజలు ప్రతిదినము బజారువచ్చువులకు గుడ్లూరునకు వచ్చుచుందురు. రైలుస్టేషన్ సమీపముగానున్నది. ఈగుడ్లూరు సమీప పల్లెల ప్రజలు రిజస్ట్రారుచేయించుకొనుటకు మిక్కిలి దూరములోనున్న కందుకూరుకు పోవుటకు మిక్కిలి కష్టపడుచు న్నారు. ఈపల్లెలవా సీవిషయమై ప్రభుత్వమువారికి మహద్దరి నామా తయారుచేయుచున్నారు. కొండపిలో వైవసతులేమిన్ని లేవు. రిజస్ట్రారు ఆఫీసు అచ్చటపెట్టిన ప్రజలకు అనుకూలము గా నుండదు. కాన శ్రీప్రభుత్వమువారున్నూ క్రింది ఉద్యోగములు యీ విషయము చక్కగా నాలోచించి గుడ్లూరులో రిజస్ట్రారుఆఫీసు పెట్టుచిన, ప్రజలకు మిక్కిలి అనుకూలముగాను, మిక్కిలి ఉపయోగముగాను ఉండును. గుడ్లూరు, ప్రభుత్వమువారికి గూడ అన్నివిధముల మిక్కిలి అనుకూలముగా నుండును. కాన ప్రభుత్వమువారు త్వరలో, నాలోచించి గుడ్లూరులో రిజస్ట్రారు ఆఫీసు పెట్టించి ప్రజల కష్టముల బావురు రని మనవిచేయుచున్నాను. నెల్లూరుజిల్లా ప్రతినిధులగు గో॥ కాసనసభాసభ్యులు మాడ నీవిషయములో శ్రద్ధపుమ్మకొనవలయు నని ప్రార్థించుచున్నాను.

సూరపరాజు కోటయ్య.

శ్రీసీతారామ భక్తసంఘము

తుమ్మపూడి

ఈసంఘము 1919 సం॥ స్థాపించబడి భక్తకోటికి కొంత సేవచేసియు చేయుచూ చేయుచున్నది. 1 దేశమున ప్రతిగ్రామము న భగవద్భక్తిసంఘముల నెలకొల్పి జనుల భక్తిపరవశుల జేయుటకున్న 2 పశుసంరక్షకాలయము స్థాపించుటకున్న 3 పర నాలయముల నెలకొల్పుటకున్న 4 సాంఘికలంఠరికి భూతద య వికమత్యము ధర్మావరణము పెంపొందింపుటకుగాను ఈసంఘము స్థాపించబడి ఆలాకొన్నిటిని ఆచరణయందుబిచ్చియున్నది. 1 ఉద్దేశ్యము నెరవేర్చుటకుగాను ప్రచారకులను ఏర్పరచి భగవద్భక్తిసంఘములను గ్రామాదులందు ఏర్పరచినారట. ఇప్పటికి షుమారు 25 కాఖలు ఇతరగ్రామములందు గలవు. అచట శ్రీరామభజన గ్రంథపఠన చేయుచూ జ్ఞానబోధ చేయు చున్నారు. కొందరుసభ్యులు ప్రతిమాసము 5000 ల శ్రీరామనామములు వ్రాసి ఒకఅక్షాధర్మముతో ప్రధానాశ్రమమునకు పంపుచున్నారు. 2 ఉద్దేశ్యము ప్రకారము గుంటూరు జిల్లా చైబ్రోలుగ్రామమున గోసంరక్షణసంఘము స్థాపించి గుంటూరు తదితరగ్రామముల కసాయివారలు హింసించి నరకు చున్న గోవులను కొని మేపుచున్నారు. ఎక్కువవచ్చి తేనుడై శ్యముతో గోసంరక్షణ సంఘము గుంటూరుకుమార్చబడి గుంటూరు పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడైన శ్రీయుత నడింపల్లి నర సింహారావుగారి అధ్యక్షతన నడిపబడుచున్నది. పశునాలయముల నెలకొల్పుట అనువిషయములో తుమ్మపూడి భగవద్భక్తి గ్రంథములతో దినవారపత్రికలతో సంఘముతరపున స్థాపింపబడి వృద్ధికివచ్చుచున్నది. పశుపరకారముచేయుట అను కిలంపుతో తుమ్మపూడిలో శ్రీసీతారామ భక్తసంఘధర్మవైద్యశాల స్థాపింపబడి అంటరానితనము అని లేకుండా పంపములకు తదితరులకెల్లరకు ధర్మముగా నిత్యము షుమారు 25 మొదలు 40 మందికోసులకు అన్నివిధరోగములకు చికిత్స చేయుచున్నారు. అహింస, భక్తి, శ్రీరామభజన, శ్రీరామమహిమ, జ్ఞానబోధ, మహమ్మదీయులు, పార్శ్వీయులు అనువికమత్యమునుజూపు జ్ఞానవాక్యముల తెలుపు ప్రచురణలు అనేకేలుప్రచురించి ఉచితముగా పంచియున్నారట. "మజ్జాన చంద్రిక" అనుమాసపత్రిక సంఘముతరపుననే స్థాపింపబడి భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్యవిద్య యోగ విషయములను ప్రజలకుతెలుపుచూ రెండుసంవత్సరములు సేవ చేసియున్నది. తిరిగిప్రచురింపబడబోవుచున్నది. ఈసంఘము గొప్పగొప్పవారిచే మన్ననలబడసియున్నది. తదితరదేశములందు కూడా ప్రఖ్యాతిబడియున్నది. ఇట్టిసంఘము ప్రజాదరణకొర కై వేడుచున్నది. సంఘముచేయుచున్న చేయవలసినపనులు చాలాఎక్కువగానున్నవి. ప్రతిగ్రామమున కాఖలు ఏర్పరచుట, పంచములకు రాత్రిపాఠశాలలు భజనమందిరముల ఏర్పరచుట, బీదలకు ధర్మవైద్యశాలలు ఏర్పడెట్ల స్థాపించవలయునని ఉద్దేశించియున్నది. తిరిగి మజ్జానచంద్రిక ప్రచురించిప్రజా సేవచేయవల యనని యున్నది. వ్యవసాయమునకై పసిబిడ్డల క్షీరములకు ఎక్కువసాయము చేయుచున్న గోసంతతిని కొందరుప్రముఖులు క్షీణింపుచేయుచున్నారు. మానవకోటి, నంతను జీవించే యుచున్న గోమాతను సంతక్షించి ఎల్లెడల గోసంరక్షణ సంఘముల స్థాపింపవలెనైతేముతో నున్నది. ఇందులకై చనము అత్యవసరము. ప్రతియొక్కపనికీన్నిధనముముఖ్యావసరము. ఇంతవరకు సంఘమునకు అయినఖర్చులన్నియు సంఘాధ్యక్షులు అధ్యక్షుడైన చా॥నార్యుడేవర సంతవరాయణంగారేధరించుచున్నారు. ఎంతకాలముని భరించగలరు? ఆక్కుళ్ళు రంగనాయకులుగారు ఆంధ్రపత్రికలో ఈసంఘవిషయము వ్రాయుచూ వ్రాసినట్లుల ఇట్టిసంఘము అమెరికాలో అంగ దేశమున స్థాపించియున్న ఎంతయోవృద్ధికివచ్చి ప్రజాసూరాగము పొందియుండెడిది. భారతదేశమునందు ఇట్టిసంఘము స్థాపింపబడి సేవచేయుచున్నప్పటికి భక్తులెల్లరు సాయపడకున్నందులకు విచారము. కావున భారతదేశవాసులెల్లరు శ్రీయుత సంతవరాయణంగారికి తోడ్పడి సంఘమును వృద్ధికి తెత్తురు గాత. శ్రీ సంతవరాయణంగారు న్ను వారిఅనుచరులు కొందరు సంఘమునకు నిల్వగండు వనూలుచేయ బయలుదేర నున్నారు. ఇదివరలో ఆక్కుళ్ళు రంగనాయకులుగారు సంతవరాయణంగారితో వారికైకొలిది సాయము చేయుచునని చెప్పియున్నారు. ఇట్టిసమయమున శ్రీ రంగనాయకులుగారు కూడా సంతవరాయణంగారితో బయలుదేరి సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడిన ఎక్కువశుభనూచకము. ప్రజలెల్లరు శ్రీసంతవరాయణంగారుగాని వారిఅనుచరులుగాని తమ వుడువచ్చినప్పుడు శక్తికొలిది ధర్మము సంఘమునకు ఇచ్చి శ్రీసీతారామభక్తసంఘమును మిక్కిలిఅభివృద్ధికి తెత్తురు గాత.

యస్. కృష్ణమూర్తి.

దర్వాజాబంద్

రాయలకమిషనుగూర్చి మహమ్మదాలిగారి

సూచన

కన్వేన్షను సభ జరిపి స్వరాజ్యవిధాన మేర్పరుపవలెను.

డిల్లీ, జూలై 30-వతారా నామహమ్మదాలిగారి ప్రభుత్వ మువారిచే నియమింపబడుచున్న రాయల కమిషనుగూర్చి తమ యభిప్రాయమును తెలుపవలసినదని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ పత్రి నిధి కోరగా నో ఛేంజర్లు (బహిష్కరణవాదులు) అభిప్రాయ ముగ నిట్లు తెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు నియమించు విచారణసంఘమునకు "దర్వాజాబంద్" తేయవలెనని దేశీయులకు హితము గరపిరి. ఇండియాలో నన్ని పక్షములవారు నో ఛేంజర్లునహా గూడియుండి నొక కన్వేన్షను (సమిష్టి)సభ జరిపి రాజ్యాంగ విధానము తయారుజేయవలెను. దానిని బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు తూచాలనైన తొలగించకుండ ఆహ్వానించవలసి యుండును. వైస్రాయి, స్టేటు సెక్రటరీగార్లు యావజయము నచ్చెప్పవలెను.

బ్రిటిషువారియందు నమ్మకము చెడుట

"రానున్న సంస్కరణ విచారణసంఘముగూర్చి నాయ భిప్రాయమును మీరడుగుచున్నారు. 1917 ఆగష్టు 17 వ తేదిన ఎడ్విన్ మౌంటేగుగారు ఉత్తరపు గావించిన నాలుగుండియే భారతదేశచరిత్ర ప్రారంభమయిన దని భావించువాడనుగాను నేను. బ్రిటిషువారు భారతదేశమును స్వచ్ఛించలేదు. ఇంగ్లాండు నెవరు స్వచ్ఛించిలో ఆస్పత్రిక రైయే ఇండియానుగూడ స్వచ్ఛించెను. ఇంగ్లాండునకున్నట్లే ఇండియానుగూడ స్వపరిపాలనాధికారముగలదు. స్వరాజ్యము మనకు జన్మహక్కుని బ్రిటిషువారు ఎన్నటికైన గుర్తించకలేదు. అప్పుడు వారు మనకుస్వాతంత్ర్య మొసంగెదనని నేను కొంతకాలమునుకొనుచుండెడివాడను. కాని విరోధానుభవసంగ్రామము తదనంతరపు భారత రాజకీయ పరిభ్రమణము గాంచినందులకు ఆహ్వా తొలగిపోయెను. బ్రిటిషుజాతివరులపేడించుస్వభావముగలదని నమ్మకముకలిగెను. మనము వారిపై నాధారపడియున్న హిందూ బ్రాహ్మణ మనదేశము వారి రాజకీయపరిశ్రామిక కార్యములకు ముడివస్తువుల సరఫరాజేయు గిడ్డింగిగను జూచుచున్నారు. మనరాజకీయజ్ఞానము నభివృద్ధిజేయు వారు పాటుబడరు. మనలో మితవాదులుగనుండు వారిని సంత్వేషింపరచుట రెంతయననరమో అంతమాత్రమే నొసంగెదను. అది యెంతస్వల్పమో రిస్కానీవు సహకారవాదుల చర్యలబట్టి తెలియనగును. ధీశాలియును దేశభక్తుడు లోకమాన్య తిలకు అనుచుల మని జెప్పుకొను మీరు కాననసభలలో దూరి అసహాయోద్యమము కొనసాగించెడి యత్నములో విఫలమై, యింక కాచినటులోదూరి అసహాయోద్యమము సాగింతురను నెపమున, మంత్రిపదవులకై దేవులనుచున్నారు.

స్వరాజ్యమునచ్చెడి యానలేదు

పాపము, ఎంతమంది మనలో 1929 సం॥ కోసము నిరీక్షించుచుండుట లేదు. 1929 సం॥ గూర్చి వాకంత్రాంత్రలేదు. మహాత్మా గాంధీగారి విధానమే ఆత్మతృప్తిమైనదని నాకు అసహాయోద్యమమునుబట్టి కుదిరితే మరొకరు. కాని వారు ఆధారపడ నలసినచిన్ని భారతజాతి స్వభావము యింకను పరిపక్వము చెందలేదు. మన నాయకులలో కొందరి స్వార్థపరత్వము అధికారాడంబరములకు వారు పను తాపత్రయము, ఆతిస్వల్ప లంచములకై ప్రభుత్వమువారికి లోబడుట (ఒకప్పుడు బ్లాక్టు సత్తిగారితోట విందులో టీకప్పుతోనే సంత్వేషి చెందుట) ఉద్రేకపూరితులగు జనాంగము మెప్పుబడయుటకై సాంఘిక ద్వేషములనుపురి గొల్పుట, యివన్నియు గాంచినచో బ్రిటిషువారు చేయవలసిన స్వరాజ్యము సాధించుట కింకెంతయో కాలము పట్టనని నాకు దోచుచున్నది. చేయకాక చెప్పులు నులుపనిదరాదని నా నమ్మకము. కావున త్వరలో రానున్న కమిషనులో నాకేమియు పనిలేదు. ఈసంఘమువారు మనలో ఆత్మకృత్తిని పురిగొల్పు జేపవగమును చేసిని సముద్రములమీదుగా దెచ్చి మనకు నూరిపోయరు. ఆత్మకృత్తిలేనిది స్వపరిపాలన చేయరదు. ఇదివరకే పన్నులభారముచే ద్రుంగిపోవుచున్న భారతీయుల సత్తినే యీ సంఘమువారి ప్రయోగపు ఖర్చులేగాక వారు యింగ్లాండులో నుండు దినముల ఖర్చులనుపాడె రుద్దబడును. ఇన్ని ఖర్చులు భరించినపిదప యీసంఘమువారివలన మనకు లాభమేమి? ఇండియా ప్రభుత్వ నట్లమును సరించుట ఈ సవరణ వేరొకసారి చిప్పు మన చేతికిచ్చి లోనిసారమును బ్రిటిషుఅధికారులకును, బ్రిటిషువ్యాపా

రస్తుల కొనంగును. మనకు స్వపరిపాలన రూపముతేయు నొసగబడును. కాని మన యిట్లు ప్రకారముగాక బ్రిటిషు అధికారుల యిట్లుప్రకారము ప్రవర్తించుటకు ఆధికారముండును. మనము స్వతంత్రముగా ప్రవర్తించినచో వెంటనే వైస్రాయి గారు పీటో లేక పునరుద్ధరణాధికారులను నుపయోగించి మనలనుకనునెట్టి అర్హత సానును జూపును.

సంఘసభ్యులెవరు?

ప్ర:—విచారణ సంఘసభ్యులగూర్చి మీ యభిప్రాయమేమి?

ఉ:—బ్రిటిషువారు తెలివితక్కువవారు కారు. మన కిప్పుడిచ్చిన యీమాత్రపు పరిపాలనాధికారమునకైన మనము తగమనిచెప్పుటోరీపత్తు అతివాదులను పంపరు. పత్తులనైనను వలవేయనది పట్టుబాలము. 20-వ శతాబ్దమున విద్యాధికులగు భారతీయులను వశపరచుకొనుటకు నేర్చుక వలవేయవలెను. సంఘమునకు అన్యత్తునిగా ఒక మాటలపోతను మితవాదిని (లిబరలు) నియమింతురు. అంతటితో మనభారతీయ మితవాదులు తమ పంటివారిచే వేసినందుకు సంతసింతురు. అంతకన్న మాటలపోతులగు కార్మికసభ్యులు కొందరిని సంఘమునందు చేర్చెదరు. అంతేకాని మాట్టును, కాకునంటివారిని నియమించరు. ఉపన్యాసములు వ్యాసములందు తప్ప యెక్కువపాటుబడక ఆగ్నిమంటలపై వెలిగిన భాయి రాష్ట్ర మగ్గనాల్లుగారి అనుచరులను నియమింతురు. రామ్మే, మగ్గనాల్లుగారివలెనే వీరు గవర్నరులకు ప్రభుత్వోద్యోగులకు అతిభయగనుండి వారి అధికార దుర్వినియోగమున కడు పెట్టుటకేమియు యత్నింపకున్నను మన కాననసభ్యులు సభలలో ప్రశ్నలుచేయుటకుయెక్కువ యనకాశములనిచ్చి నెడలెదరు. ఈరీతిగ భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన రాదు.

కన్వేన్షను విధానము

ప్ర:—అయితే మీరు దేశీయులకేమి సలహానొసంగెదరు?

ఉ:—నేను చెప్పనదేమో దేశీయులు తెలిసికొనగల్గుదురు. కాని ఆ సరింపు వారు తక్కువ. దేశమునకు స్వరాజ్యము కావలెనన్న రానున్న సంఘమువారికి దర్వాజాబందుచేసి ఇండియాకు బాగ్యతాయత పరిపాలన యొసంగుటయే తమయుద్దేశ మని భారతీయులకు నమ్మకముకలిగించు యుద్దేశమే. ఇర్విన్ బర్నిన హెడుప్రభువులకు గలదేని వెంటనే ఇండియను కన్వేన్షనును సమావేశపరచి భారతదేశమున కేమికావలెనో వివిధరాజకీయపక్షములు ఏకగ్రీవముగ జెప్పవలెనని కోరుట మంచిదని యీ ప్రభువులకు దెలుపవలెను. కె.డు ముఖ్య విషయములగుట. కన్వేన్షను సభయందు వివిధ రాజకీయ పక్షములకు ప్రాతినిధ్య మేరీతిగానుండవలెనని నది మొదటివిషయము. ఉద్యోగ వాంఛా పరులు విలవారులకు గాని లేదా రిస్కానీవు సహకారవాదులు స్వరాజ్యములకు గాని యెక్కువ ప్రాతినిధ్యమొసగ రాదు. ఈపక్షములన్నిటి పన తెలిపెను. ధైర్యముగ కొలదిమందియే నాయకులు నో ఛేంజర్లుగనుండగల్గినను నేను భారతదేశమున నాయకత్వము వహింపగల సమర్థులు వారే. ఈకన్వేన్షను సభవారు నూచియ రాజ్యాంగవిధానమును పార్లమెంటువారుతూచాలవిధునకుండ నామోదింపవలెననునది రెండవవిషయము. ఈ నిర్ణయములేకున్నచో కన్వేన్షను సభయేమియు జేయజాలదు. కీ||కే|| దేశబంధుదాసుగారికి జబాబుగ బర్నిను హెడు ప్రభువేమి యొసంగనూచించెనో అంతకుమించి యేమియురాదు. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులు, నో ఛేంజర్లు, స్వరాజ్యీయులు, యథోచితసహకారవాదులు, మితవాదులు అందరును కలసి తయారుచేసినను యీ విధానమును ముందుగ రాష్ట్రప్రభుత్వమువారు చివరకు బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు చించివేసినచో లాభము లేదు. దేశబంధుదాసు అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసునకు అగ్ర్యతవహింపనున్న ప్రభు అరెస్తుజేసిరి. కాని వారు తమ ఉపన్యాసములో నొక భాగమును ప్రకటింపగల్గిరి. అందొక్క విషయమునే చర్చించిరి. అది చాల ముఖ్యమయినది. భారతదేశ భావిదేశను బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు నిర్ణయించుటకు విడిచిపెట్టబాలమని వారు వాదించిరి. అందుచేతనే యీ సంఘము వలన ఇండియాకు లాభములేదని నేను మొరజెల్లుచున్నాను.

“భార్యతో నాలోచించుకొని నీ కుచితమని

తోచినట్లు జేయుము”

ఈ సంఘమునందు భారతీయులను అసెస్మగ నుండవలెననుట చిత్రముగ నున్నది. భారతీయులను సభ్యులుగనియ మించినను యంతకన్న మించియేమియు జేయజాలరు. కానివారికి అసెస్మగియే బిరుదులుబట్టి భారతీయులను బ్రిటిషు అధికారులంత హేయముగ జూడరో తెలియగలదు ఈ విషయమున నేను మా కరాచి కేసు విచారణయందు జూరీకి జెప్పిన మాటలను యిక్కడ మరల చెప్పవలసియున్నది. వారందరు నిర్దోషులమనియే జెప్పిరి. కాని మాపయిగల యింకొక నిన్న చార్జీ విషయమున వారు అసెస్మరులు జూరీకారు పనిజేయవలసియుం

పోర్టునెంటు జార్జి గెజెటు

2-8-27

సానిక స్వపరిపాలనకాఖ

జే. ఏ. హార్వగారు విశాఖపట్నం ఏబిసీ సివిలు సర్జను గానూడా పనిచేయుదురు.

కే. కృష్ణరావుగారు కర్నూలు జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుగా నుండురు.

యం. కృష్ణమూర్తిగారు గంజాం జిల్లా హెల్త్ ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

గౌజివారిపేల్లి రామలింగా రెడ్డిగారు హిందూపురం మున్సిపల కాన్సిలు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

సిరియాల అప్పలసామిగారు రాజమండ్రి మున్సిపల కాన్సిలరుగా నియమింపబడిరి.

నడింపల్లి నుబ్బరాజుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా ఎన్నుకొబడిరి.

యస్. రంగారెడ్డిగారు కడప జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొబడిరి.

పి. వి. నరసింహారావు చాచరిగారు బాపట్లతాలూకా బోర్డు వైసుప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొబడిరి.

మహమ్మదుయామాను సాహెబు బహదూరుగారు ఏలూరు తాలూకాబోర్డు వైసుప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి.

శంకర నరసింహంపంతులుగారు నందిగామ తాలూకా బోర్డు వైసుప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొబడిరి.

యం. తిమ్మరాజుగారు తణుకు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొబడిరి.

విద్యాకాఖ

వి. సి. హెచ్. జాకాగారు గుంటూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలు ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి.

విన్. విక్టోరియా పీటరు గుంటూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

టి. రామిరెడ్డిగారు జనాబ్ సయ్యదు ఖాజామియా సాహెబు బహదూరుగారు నెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలు సభ్యులుగా ఎన్నుకొబడిరి.

యం. నరసన్నగారు వి. సత్యనారాయణమూర్తిగారు తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలు సభ్యులుగా ఎన్నుకొబడిరి.

తిలపర్తి కృష్ణమూర్తిగారు గోరాజనరపు గోకరాజు రామరాజుగారు పల్నెమగోదావరిజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలు సభ్యులుగా ఎన్నుకొబడిరి.

1927 సంవత్సరము నుండియు నెకండరీ స్కూలు లీంకు సర్టిఫికేటుస్కిమునుబట్టి టీచర్లకు ఏర్పాటుచేయబడిన స్పెషలు పరీక్ష రద్దు చేయుటకు విద్యాకాఖాఫికారి ఆంగీకరించి నారు.

టి. శేషాద్రినాయుడుగారు వేగిరాజు కోటంరాజుగారు గుంటూరుజిల్లాఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలుసభ్యులుగా ఎన్నుకొబడిరి.

జనాబ్ మహమ్మదు యూహ్య అలీసాహెబు బహదూరుగారు నెల్లూరు జిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలు సభ్యులుగా ఎన్నుకొబడిరి.

డెను. అయితే వారిని అసెస్మరులుగా నుద్దేశించి నేనొక అరబ్బీ సామెత నుడివియుంటిని. “అన్నివిషయములందు భార్యతో సంప్రదించు చుండుము. కాని నీకే మంచిదని తోచిన ఆట్లే జేయుము” అని గలదు. సి. ధుకమివనరుగారు వీరీతో సంప్రదించునే గాని తనకు తోచినట్లే ప్రవర్తించెను. బ్రిటిషువారుగూడి యీ కమిషనునందు నియమించు భారతీయుల విషయమున ఆట్లే జేయుదురు. బ్రిటిషువారు తమకు తోచినట్లే జేయవలదినచో యిట్టి సంఘము లేన్నేనివచ్చిపోగలవు. కాని స్వరాజ్యము మాత్రము 1919 సం॥ న యెంతవరకును నుండెనో యిప్పుడంతవరకును నుండును. ఏమన స్వరాజ్యము ఇంగ్లాండ్లోసంగుదానిము కాదు. మొదటినుండి చివరవరకు మన స్వయంకృషి వలన సాధింపవలసినదే. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు, ఆగష్టు 3:— మంగళవారము సాయంకాలము “ఇన్క్వైరు” పత్రికాఫీసు సోదాచేయబడెను. అసత్య వార్తాప్రచారమే నేరము. (ప్రెస్ నెసు.)

ఇండియా వైమానిక పయనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

కార్ వైమానికుని ఇండియా పయనము పెట్టెబరులో జరుగునట, ఇది చాల రహస్యముగ నుండునట.

జినివాసభ

దాసు రాజీవయత్నములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఆగస్టు 3:—బ్రిటిష్ గిబ్బో గార్లు జపాను రాజీవయత్నములను గూర్చి తమ ప్రభుత్వములవారి యభిప్రాయమును చెలిసికొనలేదుగాన జినివాసభ సభ రెండు రోజులు మరల ఆగిపోవలసి వచ్చినది. ఈ విషయ మింకా రహస్యముగనే యున్నది.

కార్ డిర్టు వైమానికులు వైద్యాలయమునకు గొంపోబడిరి చికిత్సకొనుట. వేడి ఎక్కువగుటచే ప్రమాదము సంభవించెనట. విమానము చాలపాడైనది. డిర్టుగారికి ఎక్కువ దెబ్బలు తగిలినవి.

లండన్, ఆగస్టు 3:—లండనులో ఇంకను జనివాసభ విషయమై నిరంతరముగానే యున్నది. సభ మరల ఆపు చేయబడదనుచున్నారు. నిండు సభలో బ్రిటిష్ ప్రతినిధి రాయ బారమునుగూర్చి సమగ్రముగ ప్రకటనమును గావించునట.

లండన్, ఆగస్టు 3:—జపాను రాజీ వైమానములనుగూర్చి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు దీర్ఘము తంతిమాలముగ ఏమి చేయవలసినద బ్రిటిష్ ప్రతినిధులకు చెలియజేసిరి.

కనడా జుబిలీ

టెగ్గో, ఆగస్టు 1:—కనడా యంత్రవస్తువులను యువరాజు బార్బిల్స్ దంపతులేరి. ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు అధికారముతో స్వాగతముపలికిరి. యువరాజు జుబిలీ ప్రత్యుత్తరము పంపెను. 80 సంవత్సరములలో కనడా ఎంతయో అభివృద్ధి గాంచెనని.

కెల్లెనుగారు అంతర్జాతీయ వైద్యమును యభివృద్ధి చేయుటకు మార్చి-టు సేర్పాటు చేయవలెననిరి.

డర్బీలం నాకాశయమును 300000 పానులు ఖర్చుపెట్టి బాగు చేయించవలెనని సామ్రాజ్య నాకా వ్యాపారసంఘము వారు చెలియజేసిరి. ఈరేవులో వర్తకము అభివృద్ధి జేసి తనభర్తను తానే భరించుకొనగల యవకాశము గల్గునరకు మర ముక్తు నాపుజేసిరి.

చీనా పరిస్థితుల విషయమై ఆలోచించుటకు కలగాన గారు వాక్యలేగారిని పిలిపించిరి.

సింగపూరు నాకాదళప్రయోజము అడ్వోకేటులముఖ్య జరుగును. నాలుగు విమానములు బయలుదేరును. గ్రూపు కప్టేన్ బ్రెవెన్ కేపుగారు నడిపించెదరు. సింగపూరు కేసులముందు ఇండియా తీరములందు తిరుగును. అచట ఆస్ట్రేలియా వైమానికులకు కలిసికొని ఆస్ట్రేలియా కేసును. అక్కడకు బోయి సింగపూరుకు తిరిగివచ్చి ఇక్కడనే వైమానికరక్షాసాధనము నేర్పరుచుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. దీ హ్యవిలండు విమానమును అభివృద్ధి జేసిరి.

సర్ హ్యరీ బాన్స్టెక్ గారు చనిపోయిరి.

నాటియ నావికాసంఘమువారు ప్రత్యేకసభజేసి హ్యవిలండు విమానముగారియందు సంపూర్ణవిశ్వాసమును జూపిరి. గనుల పనినాండ రాజకీయతరసంఘమునకు వడ్డీలేకుండ 10000 పానుల నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

వైమానికులు మొండితెనువతో బయలుదేరుటచే వైమానిక ప్రమాదములు గలుగుచున్నట్లు.

కూయిజరు సమస్య

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి యుద్ధ శక్తి

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము అపాయము లేకుండ నాకా దళమునునుకొని సైనికవ్యయమును పీల్చెనంతవఱకు తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుటయే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముని సర్ ఫీల్చు వున్లీ లిప్టరుగా రనిరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము సూచించినను ఖర్చును తగ్గించుటకే. వాషింగ్టను ఒడంబడికనే ఆనుసరించి సాధించెదరు. వర్తకపు మార్గములను గాపాడుటయే వారి ముఖ్యవిధి. ఆహారపదార్థములకు అడ్డు లేకుండ జేయుటయే తలంపు అని చెలిసిరి.

గురువారము జినివాలో నిండుసభ జరుగెను. మొదట వర్తకమార్గముల రక్షణమును జూచుకొని మరీ ప్రయత్నించవలెనట.

ఇంకను సభ ఫలితము ననుకొనుచున్నారు. అపాయములు అంగ్లో-అమెరికను భిన్నాభిప్రాయములు సమసిపోవునట్లు ప్రయత్నించుచున్నారు.

దక్షిణ ఇంగ్లాండులో వర్షము

టెగ్గో, ఆగస్టు 2:—లండనులో నేడు వర్షము సంతతము కురిసెననుటలు. ఇంగ్లాండులో దక్షిణభాగము లనేకస్థలములలో కురిసెనట. నెలవుదినములకు వచ్చినవారి ఆశలు భంగమైనవి.

వైమానిక ప్రయోజము-ప్రమాదము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

ఇండియాకు సరాసరిపయనములో, డాక్టర్లు నడిదగ్గర విమానము బ్రదర్లెనది. వైమానికులకు దెబ్బలు తగిలెను.

బొంబాయి శాసనసభ

పూనా, ఆగస్టు 3:—నేటిదినము బొంబాయి శాసనసభలో నిరుద్యోగసమస్యకు సంబంధించిన ఒక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మధ్యతరగతుల నిరుద్యోగసమస్యనుగురించి లేబరు కాఖనారు విచారణసలిపిరినియు, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో విద్యార్థులకు ఉద్యోగములను కల్పించుటగాని నిరుద్యోగసమస్య తీవ్రతను తగ్గించుటగాని ప్రభుత్వమునా రెట్టిపని చేయజాలరని ప్రభుత్వసభ్యుడు తెలిపెను.

పిమ్మట అధ్యక్షునిజీతము రూ. 3000 నుండి 2000 రూ. ప్యములకు తగ్గింపవలయునని ఆర్. జి. ప్రధానగాకరొబిల్లును ప్రతిపాదించిరి. ఈబిల్లు పైచర్చజరుగునప్పుడు అధ్యక్షుడేఅగ్రాస నాధిపత్యము వహింపవచ్చునాయని ఒక సభ్యుడు ప్రశ్నింప తానే అధ్యక్షునిగానునందున దుండవచ్చునని అధ్యక్షుడు సమాధానము చెప్పెను. 3000 రూ.ప్యములు జీతమును రాష్ట్రమువారు భరింపజాలరనియు జీతమునకు ఉద్యోగమునకు ఎట్టిసంబంధములేదనియు ప్రధానగాకరొబిల్లునుపసంహరించుకొనిరి. (అ. ప్రె)

చినగంజాము ఫిర్యాదైతుల మహాసభ.

ఈఫిర్యాదైతుల నెదుర్కొనుచున్న భూసంబంధమైన ట్టియ, నీటిసంబంధమైనట్టియ తదితరములకు వివిధసమస్యలను చర్చించుటకును, రైతులకుగల యిక్కట్లనుగురించి రాష్ట్రీయశాసనసభ ద్వారాయున్నా, నేరుగానున్నా, ప్రభుత్వము వారికి నివేదించుటనుగురించి ముచ్చటించుటకును, 1927 సెలెం ఆగస్టునెల 27 వ తేదీ ఆదివారము పగలు 3 గంటలకు తేటపాలెము గ్రామమునందు శ్రీ సరస్వతి నికేతనభవనమునందు ఫిర్యాదైతుల మహాసభ సమావేశము గావించబడును.

ఈమహాసభకు తెనాలి నివాసులును, న్యాయవాదులు నగు మహారాజశ్రీ పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు పంతులు యం. యచ్. సి. గారు అధ్యక్షతనహించుటకు దయతో నంగీకరించి నారు గాన ఫిర్యాదైతులందరు తప్పక విచ్చేసి ఆయాగ్రామాదులలోగల యిచ్చుందులను తెలిపి మహాసభను జయప్రదముగావంప తోడ్పడ ప్రార్థింతులు.

జి. వెం. శ్రేష్టి, అహ్వనసంఘాధ్యక్షులు. బండారాధినాయక, బట్ట కొట్నుబ్బారాయుడు, సంయుక్త కార్యదర్శులు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వ సం॥ ఆగస్టునెల 4 తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు.			
దనియాల బా 1-కి	రు 122	మొదలు	180 వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కునుమ తెనాలి	ప 42	కలవి రు 14	15 0 0
నెల్లూరి	డిబ్		15 8 0 16 0 0
డిబ్	డిబ్		16 4 0 17 0 0
రాగులు ర. 164	చస్తా 1-కి		10 8 0 11 0 0
సువులు			22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యముపవస్తులు.			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205			16 0 0 17 0 0
పెనగులు	డిబ్		14 0 0 14 8 0
పెసలు	డిబ్		15 0 0 18 0 0
మినుములు	డిబ్		17 0 0 19 0 0
ఉలము	ర 195		14 8 0 14 12 0

3. నూనెపవస్తులు.			
నవ్వులనూనె బా 1-కి			158 0 0 158 0 0
నెయ్యి మ 1-కి			14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి			54 0 0 56 0 0
ఇతరప్రదేశము			50 0 0 52 0 0
వేరునెనగనూనెగానగ బా 1-కి ర 115	మొదల నూనె		110 0 0
అముదము బా 1-కి			105 0 0 106 0 0

4. చిల్లరపవస్తులు.			
చాయపసుపు బా 1-కి			76 0 0 77 0 0
కూరపసుపు			85 0 0 42 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి			105 0 0 126 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి			రు 40,45
కాళహస్తపాయకట్టు			50,55
తెల్లము బా 1-కి			రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి			21 0 0 56 0 0

5. ఇనుము.			
పట్టారకం బా 1-కి			28 0 0 29 0 0
చదరం			25 0 0 30 0 0
రవుండు			28 0 0 29 0 0

6. నూలు.			
నెం 20 బెన్ని సింహం	యటి		7 2 0
నెం 6 బెన్ని ధర			4 6 0
నెం 24 ,, లాకి			6 4 0
నెం 60 ,, కారం బెన్ని			9 4 0
నెం 40 ,,			10 4 0
నెం 44 ,,			5 7 0
నెం 20 1/2 థారలమ్మి			6 12 0
నెం 12 1/2 సాపురికి			5 4 0
నెం 20 1/2 కాపురికి			5 8 0
నెం 40 జమ్మరు 11 పా			9 15 0
నెం 44 సాండ్			5 1 0
నెం 4 బెన్ని			4 0 0

7. దూది.			
బోండావెట్టు బాదం 1-కి			రు 370 0 0
పల్నాడుదూది			145 0 0

8. లోహములు.			
నెండి 100 తులలికు			59 4 0 రు 59 6 0
బంగారు, తులము 1-కి			21 0 0 21 2 0
పవరము 1-కి			18 8 6
ఇత్తడి బా 1-కి			285 0 0 240 0 0
రాగి బా 1-కి			247 0 0 250 0 0

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే వివపురుగుల జంప ప్రారంభించి వాంతిభేదుల తగ్గించి మాత్రము వేడలించి నాడికి పుష్టిలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచో నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము. అమృతాంజనంజిహ్వ, బొంబాయి - మదరాసు.

జయకరుమార్గ మవలంబింపుడు

కాంగ్రెసు సర్వకక్షాసభగా మండవలెను

అవసర బ్రాహ్మణేతరసభ సమావేశమై తుట్టుతున్న జన్మికుపక్షమువారు రందర కాంగ్రెసునందు జేరవలయునని తీర్మానము అంగీకరింపబడినది. కాంగ్రెసు మహాసభకు ప్రబల శతృవులుగానున్న పానగల్లు రాజాగారును వారి పాక్షికులును నేడు కాంగ్రెసునందు జేరుదుమనిన వారి అభిప్రాయ మెంతవరకు మనస్ఫూర్తిగానున్నదో తెప్పజాలము. కాంగ్రెసునందు జేరి ద్వంద్వప్రభుత్వవిధాన మంతమొందింపవలెనను కోర్కె వారికినున్న యెడల కాంగ్రెసువా రామోదించిన ప్రతితిర్మానమునకు బద్ధులమయ్యెదమనియు, కాంగ్రెసు తీర్మానించువరకు వుద్యోగము లంగీకరింపమనియు నేలపకటించరాదు? డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు బ్రాహ్మణేతరులందరిని కాంగ్రెసునందు జేరమని హితోపదేశముచేయుచు బ్రాహ్మణేతరులందరు కాంగ్రెసు జేరి కాంగ్రెసును వశపరచుకొనవలెననిరి. కాంగ్రెసు మహాసభను ప్రత్యేక సంఘములవారు విశేషమకొని తమ స్వలాభమున కుపయోగించవలయు అసంభవము.

కాంగ్రెసునాయకుల మాలవాడి కాంగ్రెసు ప్రచార కల సరయందునుండి, ప్రభుత్వమువారికి హితమొసగిన యీ సాంఘికవాదులకు నేడు కాంగ్రెసు వుత్తము రాజకీయసంస్థ యనియు అందు చేరవలయుననియు తోచుటకు కారణము 40 సంవత్సరములనుండి కాంగ్రెసువారొనరించుచున్న అఖండ దేశ సేవయేకదా! 1926 నవంబరులో జరిగిన ఎన్నికలలో పీఠిక గలిగిన అవజయమే కాంగ్రెసునందు చేరుడని వీరికి బోధించుచున్నది.

దేశము వారిభావము లంగీకరింపక అధికారమునుండి తొలగించిన కారణములు గ్రహించి యికనుండియైనా సాంఘికవిద్యేషము మానుకొనెదరు గాక.

జాతీయాభ్యుదయమునకై పాటుపడునది కాంగ్రెసు మహాసభ. జాతీయ ప్రధానాశయముగానున్న గాని కాంగ్రెసు నందు చేయుటకు అర్హులుకారు.

కాంగ్రెసువా రాచరించునది జయకరుమార్గమే

భారతదేశమందలి సమస్త రాజకీయపక్షములకు అంగీకారమైన రాజకీయ కార్యక్రమమొకటి తయారుచేసి, అన్ని పక్షములవారికి కాంగ్రెసునందు చేరు సదుపాయమొసగి రాబోవు రాయల్ కలూషక యెదుట కాంగ్రెసుతరపు స్వరాజ్యస్థితి ముతయించుచేసి నివేదించవలసియున్నది. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమెట్లున్నను, క్రితుసంఘమాత్రము "కాంతియుతమైనట్టియు" బదులు "కాన్స్టిట్యూషనల్" అను నాధ్యక్ష పూర్వమున గాని పబ్లిషియెడల కాంగ్రెసునందు చేరుటకు అధ్యంతరముండునని ఒక జన్మికుపక్ష నాయకుడు ముచ్చటించిరి. ఈమార్పుకు కాంగ్రెసువారు అధ్యంతర పెట్టకూడదు. స్వరాజ్యస్థాపన రవింబించుపద్ధతి సహితము కాన్స్టిట్యూషనల్ పద్ధతేకదా! సంప్రదర్శనిబోధపద్ధతి అసంభవమని దేశబంధు సజీవులైనవ్యక్తి నిర్ణయమాయెకదా! అట్టితరీ సంప్రదర్శనిబోధపద్ధతినించి అనవసర భాషాబలమే! అట్లయిన జయకరుగారి విద్యికసహకార నాడమేల సంగీకరింపరాదు?

హార్నిమకొ, ప్రకాశం, సాంబమూర్తిగార్ల వాదనలు కేవలభావములకాని దుస్సాగ్యములు. ప్రకాశం, సాంబమూర్తిగార్ల మాత్రము శ్రీనివాస అయ్యంగారిని సహధానముకొరకు అవసరము. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఆంతర్యమున జయకరు మార్గ మవలంబించుచున్నార కదా! అది వారేల బహిరంగముగా ప్రకటించకూడదు? వుద్యోగస్వీకారముందు తప్ప ప్రకాశం జయకరుగార్లకు జేరమేలేదు. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, జయకరుగార్ల మధ్యనుండు భేదము అగణ్యము. మంత్రిపదవుల సంగీకరించి వాటిని దేశక్షేమమునకై సుపయోగించవలెనని జయకరుగారు నెనెదరు. శ్రీనివాస అయ్యంగారు స్వరాజ్యపక్ష ముననుసరించి నడచువారిని మంత్రియగచేసి, వారికి స్వరాజ్య పక్షమువారు సహాయమొసగవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నట్లు ముద్రాను స్వరాజ్యవాదుల ప్రవర్తన బలపరచుటబట్టి తెలియుచున్నది. ఉద్యోగములు స్వరాజ్యవారు లంగీకరించినను అంగీకరించినవారికి తోడ్పడినను ఒకటే.

ఇక మితవాదులకును జయకరుగారికిని గల భేదముకొద్ది ప్రహతిప్రాయము నుద్ధిచేసి ప్రహతిప్రాయమునకు ప్రభుత్వము వారిని లొంగునట్లుచేయవలెనని జయకరు, కేల్కారుగార్ల నెనెదరు. ప్రభుత్వమువారిసిన ప్రసాదములుకొని యెక్కువసాక్షులకు ప్రభుత్వమువారిని ప్రారించవలెనని మితవాదులనెదరు. మాళవ్యాగారన్నకో వారుకూడ విద్యికసహకారవాదియే.

దక్షిణదేశమందుమాత్రము బ్రాహ్మణేతర పక్షమొకటి కలదు. వారు సహితము కాన్స్టిట్యూషనల్ సహకారపక్ష సిద్ధాంతము లంగీకరించుదురు. దేశములోసహితము కాన్స్టిట్యూషనల్ సహకార పక్షమే ప్రబలముగా నున్నది.

స్వరాజ్యపక్షసభ్యులచే వెనుకటిశాసనసభలో రిపర్రాయములు మంత్రిపదవులు త్రోసివేసి ద్వంద్వప్రభుత్వమునంతరింప జేసిన వంగరాష్ట్రములో యీసారి స్థిరమైన మంత్రివర్గ మేర్పడినది. మధ్యపరగజాలలో సహితము రాఘవేంద్రరావుగారు స్థిరమైన మంత్రివర్గ మేర్పరచిరి. వెనుక స్వరాజ్యవాదు లధిక సంఖ్యాకులుగానున్న రాష్ట్రములన్నిటిలోను యిప్పుడు కాన్స్టిట్యూషనల్ అధిక సంఖ్యాకులుగానున్నారు. స్వరాజ్యపక్ష సిద్ధాంతములు దుస్సాగ్యములని సర్వత్ర ప్రబలభిప్రాయపడుచున్నార. అట్టితరీ సర్వకక్షాసభకారము విద్యికసహకారవాద మేల కాంగ్రెసునందు లంగీకరింపవలె రాదు?

జి. వి. వున్నయ్యశాస్త్రి.

బెంగుళూరు ఖాదీ ప్రదర్శనము

ఆంధ్రులు

బెంగుళూరు ఖాదీ ప్రదర్శనమును గూర్చిన విషయములు ఇదివరకే స్థానికపత్రికలలో ప్రచురపడుచు వచ్చెను. కాని ఆంధ్రులు ఆంధ్రులు చేసిన కృషి అద్భుతమైనదని ఇంతవరకు ప్రచురింపబడలేదు. ప్రదర్శనమును కొంచెము మెచ్చుకొని అన్ని కాలములలో ఆంధ్రులు శ్రద్ధవహించి పాల్గొనిరి.

ఏనుగు వదులు (రాలుమువీడ) తక్కువైన నదులును విట్టియు ముత్తమువీడ నాలుగు పోటీపరీక్షలు జరిగెను. ఏనుగు పోటీలో ఆంధ్రులెవ్వరును పాల్గొనలేదు. సరకామీద నుండిన రెండు పోటీపరీక్షలలో ఒక ఆంధ్ర నాటిమిడి జయ ప్రదముగా పోటీపరీక్షయై, శ్రీమతి వీరమ్మగారు (హంతల కోడూరు) వరఖావిడ మెచ్చుకొనెనుగా నడుకుటలో బంగారు పతకమును మెచ్చుకొనెదరు నాలు వదులులో రజితపతకమును సంపాదించిరి. తక్కువైన వదులులో కన్నులుజిల్లగావును గ్రామవాస్తవ్యులు శ్రీమతి అవధానం దేవయ్యగారు యోగ్యతాపత్రమును సొందిరి.

అర్జును వస్త్రరా ప్రవర్తనమునకు మచిలీపట్నం నాస్త్రియ్యలు శ్రీమతి సురుజాడ రాఘవశర్మగారు ఉత్తేజితకము నొక్కదానిని సంపాదించిరి స్వయముగా వడికిన ప్రదర్శన వస్తువులకు వికాశపట్టుగా కాపురములు శ్రీమతి వెంకట్రావుగారు మొదటిబహుమతి సొందియుండెదవారే. కాని వారు వదుకుకొని జీవితము జరుపుటకు బహుమతికి నిష్పేదంబుజి యోగ్యతాపత్రమును సొందగలిగిరి. ఈ కారణముననే వదుకు విన్న ఇప్పుడేప్పుడే ప్రారంభించినవారి జాబితాలోనికి సేరిని తీసుకొన నీలులేదయ్యెను. మంచి కక్కుని నేతగల వస్త్రములను కితాసగరము కౌతూహ సత్యగ్రహశ్రయము వారు మొదటి బహుమతి గెలిచిరి. గుంటూరు శాఖవారికి ఖడ్గరు మకాణం ఏర్పాట్లకు యోగ్యతాపత్రము ఇవ్వబడినది. స్వయముగ వడికిన ప్రవర్తనకపులకు చిత్తూరుశాఖ శ్రీమతి దేవరాజులు నాయకుగారు మొదటి బహుమతి సంపాదించి రిని తెలుపుటకు మిక్కిలి ఆసక్తిను బొందుచున్నాము.

ఖడ్గరువస్త్రములు అమృతములో ఎక్కువభాగము ఆంధ్రులదే. ఆంధ్రశాఖవారు ప్రదర్శనమునకు తీసికొని వెళ్లిన ఖడ్గరు విలువ 8266-9-3. గౌతమీసత్యగ్రహశ్రయము కితాసగరం (గోదావరిజిల్లా) వారు బెంగుళూరు తెచ్చిన సరకువిలువ రు 818-11-6. దానిలో అమ్మినఖడ్గరు 722-7-5. మచిలీ బంధు నుండి దేశీయ నాణెజ్య సభవారు ప్రవర్తనమునకు తెచ్చిన సరకు విలువ రు 8050-15-3. వారు అమ్మిన ఖడ్గరువిలువ రు 1945-12-0 మొత్తమువీడ ఆంధ్రులు అమ్మిన ఖడ్గరు విలువ రు 5107-7-9. బెంగుళూరు తీసికొనివెళ్లిన సరకులో నూటికి 72 శాతం అమ్మినముదేసిరి. ప్రవర్తనములో అమ్మిన ఖడ్గరు విలువ యంగు ఇండియాపత్రికలో అంచనావేసిన ప్రకారము రు 10,000 కావున ప్రదర్శనములో అమ్మిన మొత్తము అమ్మకములలో నూటికి 51 శాతం ఆంధ్రరాష్ట్రమువారిదై యున్నది. సరకు నాణ్యమునకును మన్నికకును ఆంధ్రఖడ్గరు మెప్పు నదనెను.

గో. నీతారామశాస్త్రి,

1-8-27 కార్వదర్శి

రాజ్ కలలో పోటీకల్లులు

రాజ్ కలలో చిన్నగ్రామమైనను, సామ్రాజ్య సూర్య రావుగారి యుదారసహాయముచేత, సోక పురమండలము నిర్మింపబడినది. కాని రెండుసంవత్సరముల క్రితము కొందరు యుద్యోగి యులు చిల్లీ పోయి వేరొక కల్లును స్థాపించిరి. ఈరెండు సంస్థలను సమీకరణము చేయుటకు చేసిన ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థమయ్యెను. రెండునెలల క్రితమువర

కు యీకొత్తకల్లు, రాజమండ్రితాలూకాబోర్డువారికి చెందిన యింటిలో నుంచబడినది. కాని సమరుబోర్డువారు తమ బానికా పాకశాలయం దుంచుకొనుటకై కల్లువారిని కాశీచేయించిరి. అందువలన బోర్డునకు రమారమి రెండువందలరూపాయలు లాభము చేయవలెను. పిమ్మట సమరు కల్లువారు శ్రీఅల్లూరి సూర్యనారాయణరాజుగారి యింటిలోనికి మార్చుకొనిరి. ఆ యింటిలో ఇదివరకే రాజ్ కలమొసూర్లు గలదు. దానికే చోటు సరిపోవుట లేదనేకారణముచేత యీసంవత్సరము స్థాపించుటకై నిశ్చయింపబడిన ప్రయత్నంబు క్లాసులు స్థాపించలేదు. అట్టితరీ జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా రిట్టిసర్వప్రెసిడెంటు మాజీభావము వహించుచున్నానో ఆశ్చర్యముగా నున్నది. మరియు యీ కొత్తకల్లునకు వేరొకచోట భవనమును కట్టుటకు ప్రయత్నముచేయుచున్నార. అందువలనమై చందాలవసూలుచేయుటకు స్థానికులకు ప్రభుత్వోద్యోగులు తమ అధికారపు పలుకుబడిని వినియోగించుచున్నారనియు ముఖ్యముగా జిల్లా మునసిబుగారగు కులసేదాసు నాయుడుగారు గ్రామములవెంటడి మోటారుపై తిరుగుచున్నారనియు యాభిగా. తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులు గ్రామములోని కక్షలకు. చేయుతాశీషకులకంటె తమకేక్కిరి అధికారప్రాబల్యమును వినియోగించి రెండింటిని సమీకరణముచేయుట మంచిదని నమ్ముచున్నాను. రాజ్ కలవంటి చిన్నగ్రామములో రెండుపోటీకల్లులను స్థాపించజూచుట సాంఘికవైషమ్యమునకు చోటాసగుట తప్ప నేకొండుగాదనియు, విద్యాధికు లిట్టివిషయములలో జోక్యములేక జేసుకొనరాదనియు వక్కాణింపవచ్చును.

కల్లా వెంకటరావు.

గుంటూరులో శుద్ధి ఉద్యమము

జూలై 27-న తేది ప్రాంతికాలమున ఆంధ్ర ఆర్కైవ్ విషయ కార్వదర్శి యగు పండిత కేశవదేవస్వామిగారి యింటి యందొక పెద్దసమావేశము కలిగెను. అందు శుద్ధియద్యమము నం దత్వారము గల నాలమంది ప్రసిద్ధపాతులు వచ్చిరి. వారిలో కొలిచిన కృష్ణసోమయాజులుగారు, నల్లపాటి హనుమంతరావుగారు, అక్కిన ప్రగడ వేంకటరామయ్యగారు ముఖ్యులు.

కృష్ణసోమయాజులుగారి శిష్యుల గంభీరవేదపక్షనా సంతరము పావనము ప్రారంభమయ్యెను. సంతైసప్త తాలూకా కటకమూరు వాస్తవ్యులగు నలుగురువచ్చిరి. వారు పదిహేను వత్సరములక్రింద క్రైస్తవమతములో చేరి యిప్పుడు మరల శుద్ధిబొంది హిందూమతములో కలసిరి. శుద్ధివిధానము చాల కట్టిదిట్టుములతో జరుగును. ప్రథమమున శుద్ధిబొందువారు స్నానము చేసి భారతవస్త్రధారణై తిలకము నిడుకొని వచ్చి యాచమనము చేసిరి. ఆచమనాసంతరము సమస్తాంగశుద్ధి జలముచే స్పర్శించి అన్నిని వెలిగించిరి. సిమ్మల నాయజమానులు కూడు సమిధలన్నీతో నేసిరి. చక్కెర, ఖులేముకలసిన నవధాన్యములు వేవవంత్రిచ్చారని జేయబడుచుండ అన్నియం బాహులిగావించిరి. ఇప్పుట జరిగిన పరీక్షితుల గమనింపగా ప్రాచీన కాలమున కాంతారములందు ముసీంద్రులు జరిగెడి యజ్ఞ యాగాదులు స్మరణకు వచ్చెను.

శుద్ధిబొందువారు క్రింది మూడువిధానముల ప్రకారము నడచుకొనుటకు శిష్యము గావించిరి.

- 1 నేటినుండి యావు, ఎద్దుమాంస మెన్నడు భుజింపదు.
- 2 వచ్చిన ఏ జంతువులను భక్షింపదు.
- 1 కల్లు, సారాయి మున్నగుమత్తవదార్థముల నేవించదు. మైమాడు ప్రతిజ్ఞల జేసినవీడుట వారి క్రైస్తవనామముల మార్చి హిందూనామముల జేయిరి. అసంతరము "సర్వం నై పూర్ణం స్వాహా" యను మంత్రమువలన మిగిలిన శుద్ధియు ననధాన్యముల నన్నియంగు బూర్ణామాతి చేయబడగా నే యజ్ఞము సంపూర్ణియయ్యెను.
- అంత్యమున డాక్టరు శర్మారామగారు శుద్ధిబొందిన వారికి హిందూమత మన నెట్టిదో దాని మహోత్సాహప్రభావము లేమి? నా దేవీకమున భవిష్యత్తునను గడువవలసినది మున్నగునాటిని గురించి గంభీరభావనలవలెమై, దర్శకుల పూజయములు పరవశత్వము కెందులూ గంభీరదీర్ఘవ్యాస మొసంగిరి.
- శుద్ధిబొందినవారు రత్నంబేక్కి భావభరితస్వామ్యములతో తాంబూలముల, ఫలముల వచ్చిన వారికి సమర్పింపగా నందరానందబాష్పపూరితయనలై స్వీకరించి వెల్లిపోయిరి.

(ఒక ప్రేక్షకుడు)

ఖద్దరు నిమిత్తము హిందీ నాటకము

బెంగళూరు డ్రామెటికు అసోసియేషను వారు
ప్రదర్శించుట

కవీరు నాటకమును పండిత తారానాథుగారు హిందీ భాషలో వ్రాసిరి. ఖద్దరునిధికి సహాయముచేయుటకు హిందీ భాషలో చక్కని నాటకము వ్రాసి దానిని బాగుగా ప్రదర్శింప జేయుటచే తారానాథపండితుడు ప్రశంసనీయుడయ్యెను. ఇది సమయానుగుణ్యముగ గూడ నున్నది. నటులు కేవల కళాభిమానులుగాని నటన మీ జీవనోపాయముగా కలవారుకారు. రంగస్థలమున చాలమందినటులు ఖద్దరు దుస్తులనేధరించిరి. ఇట్లవల గాంధీ మహాత్ముడు నాటక ప్రదర్శనములకు వెళ్లుటయేలేదు. ఈ నాటకమునకువల్ల కడపనకును కూర్చుండెను. ఇది హిందీప్రచారమునకును ఖద్దరుప్రచారమునకును గూడ సహాయకముగలువలసిన మహాత్ముడెంతచేపు పూర్చుండెను. ఈ నాటకమును నిమిత్తముగా విమర్శింపగోరినచో కొన్ని లోపములన్నవి చెప్పకపోవుదు. ప్రస్తుతమునందున్న నాటకపద్ధతులన్నిటిని గీటున బుచ్చియుండదగినది. అనవసర సంభాషణలను ఎదలినేయదగును. కథ కాల దేశపాత్రలను గమనించియుండవలెను. కాని తారానాథుగారు యాశయమునకు ప్రాధాన్య మొసంగినటుల కనుపడెను. హిందీఖద్దరు ప్రచారమే తారానాథుగారి ముఖ్యోద్దేశముగ నుండియుండెను. “ప్రస్తుత కాలానుగుణ్యమున కవీరు” అనునొక కావ్యములో మహాత్ముడు తన భావమునంకితుడై యున్నాడని మిగిలిన ప్రచారములను ప్రతినిధిగనునాడు భవమొకరి తిరి. దక్షిణదేశవాసులగు మిగిలిన హిందీభాషను స్వచ్ఛముగ నుచ్చరించి వీనులవలె గావించితిరి. మీలో చాలమంది ఖద్దరు దుస్తులనే ధరించిరి. కావున నేను మిమ్ముందర నభినందించుచున్నానని మహాత్ముడు నటుల నందరను కొనియాడెను.

“నాదేశీయులందరు నిరంతరమును ఖద్దరునే ధరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను. పరిస్థానాధిపతియెదల సామాన్యచేవలెనని నెరవేరు భారతీయులలో నెవరు ఖద్దరుకట్టకపోయినను నాకధి కమరు విచారముకలగునోచేయుండవలెను విషయమును నటుల బాగుగా గ్రహించిరి. స్త్రీలును పురుషులును ధరించుట నీదల ను యావచ్చుచియునుగూడ ఖద్దరునేకట్టవలెను. ఇది త్వరలోనే జరుగగలదని నేనాశించుచున్నాను. నేడు నాటకమున ఖద్దరు కట్టిన నటులను నాటకమునూడవచ్చిన ప్రేక్షకులనుగూడ నిరంతరమును ఖద్దరునే కట్టుచుందురుగాక. నేను సజీవుడనై కర్నాటకమునుండి వెడలుటకు భగవంతు డనుమతించినచో నేటి ప్రదర్శనమును నిరంతరమును స్మరించుచునే యుండును. అని మహాత్ముడు నుడిచెను. ఆ నాటకమునలన వచ్చిన 500 రూపాయలను సభాసభాక్షమున మైసూరు ప్రభుత్వ కార్యగణం సభ్యులొక రచు నాటకాంతమున మహాత్ముని సమర్పించిరి.

(ఎం. యిండియా 21-7-27.)

బందిపోట్లను స్వయంసహాయమా?

కంసాలి ఆయుధముల చేయుట

జ్యోతిస్కుండు ముహూర్తము పెట్టుట రంగూను, ఆగస్టు 2—బందిపోట్లు టాచియిన పోలీసు స్టేషనులో విడిచివెళ్లిన కేసును గుర్తుపట్టుటవలన 7గురు అరెస్టు చేయబడిరి. వారు నేరము నంగీకరించి ఇంకను 42 రూపాయల తెలిపిరి. అందొకడు జ్యోతిష్కుడు. ముహూర్తములు పెట్టును. ఈతడొక పోంగీ. ఒకకంసాలి ఆయుధముల చేసియుచ్చెను. ఇంకను కొందరు ముఖ్యులగు బందిపోట్లు ఈ గుంపులోనున్నారు. దక్షిణ చిందియినపైబూ జిల్లాల పోలీసు వారలు కలిసి పనిచేయుచున్నారు. డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు క్రొత్త డిప్యూటీ సూపరంటెంట్ టాచియిన పోయిరి. నూర్గురు పోలీసు దళ మేగెను. 50 మంది గుర్రపు రాతులను వెళ్లిరి. మెషీను గన్నులుగూడ పంపబడెను. ఇప్పుడు నేరము లంగీకరించినవారి సాయమున బందిపోట్లందరును అరెస్టు చేయబడుదురనియు తెలియుచున్నది.

కాన్స్టేబులు నాయకుని ఫల మింకను తెలియలేదు. చాల కాలమునుండి దాగియున్నాడు. మునసపు కుమారుని చంపి పట్ట పగలు బందిపోట్లు గావించుట అతడు గావించిన ఆఖరు నేరము.

(ఆ. ప్రెస్)

దక్షిణయిండియా ఖద్దరు ప్రదర్శనము

బెంగళూరులో జరిగిన గొప్ప ప్రదర్శనము

ఈ ప్రదర్శనమునం దైదుశాఖలుండెను. 1 పనిచేసేచూపుట, 2 ఖద్దరునుగూర్చి బోధించుట, 3 తయారైన బట్టలను ప్రదర్శించుట 4 బట్టలనుమ్మనట్టి దుకాణములు 5 పోటీపరీక్షలు. ఆ ఖిలభారత తంతుకారక సంఘమువారి టెక్నికలు డిపార్టుమెంటువారిక గదిలో అన్ని యుపకరణములను కుది ముముగా నమర్చిరి. సబర్బ్స్ ఆశ్రమమునుండి ఏనులుచేయుటలోను నూలు వదులుటలోను మిక్కిలినిపుణుడొకడు వచ్చెను. బొంబాయి రాష్ట్రీయస్ట్రీ సభాకార్యదర్శి మిథునాబాయి పెటిటుకన్య ఖద్దరులో ప్రశస్తమైన రోముల బట్టలను కొనివచ్చెను. ఈ మె గురుత్వాహ ముపరిమితము.

1. పనిచేసి చూపు శాఖ— ప్రదర్శనమున కంతటికిని యిశాఖయే మూలాధార మని రాజగోపాలచారిగారు నుడిచిరి. ఆంధ్ర ప్రవిక కర్నాటక రాష్ట్రములనుండి ప్రవీణులగు తంతు కారకులువచ్చిరి. ఖద్దరును తంతుకారణమే మూలాధారము. నూలు వదులుచుండిన స్త్రీలునుచే యెల్ల వారి నాకర్షించు చుండెను. ఏనులు చేయువారును బట్టలు నేయువారునుగూడ నుండిరి. బెల్గాంనుండి ఆంధ్రురాలును వృద్ధురాలు నరు బడవమ్మ రాట్టము న్న కూర్చుండెను. ఆమెకు కమలతేవుగాన ఎందరువచ్చి చూచుచున్నారో ఆమె కేమియును తెలియదు. ఆమె పక్కను ఆంధ్రదేశమునుండివచ్చిన వీరమ్మ నూలువదులుటలోతనవైపున మునంకితు చూపుచుండెను. ఆమె పక్క నింకొక స్త్రీ కూర్చుండి యేకులనుచేసి ఆమెకిచ్చుచుండెను. వీరమ్మ హస్తలభమును చూచి యెల్ల వారును చిత్రప్రతిమలనై నిశ్చేష్టులగుచుండిరి. ఒక మూలను మునిబహుపటేలుకుమారి వింటిబద్దతో ప్రతిని యేకి యేకులుచేయుచుండెను. ఈమె జాతీయకళాశాలలో పట్టము (డిగ్రీ)నుబడసియు ఖద్దరుపైగల గాఢాభిమానముచే నీవని యందు నిగూర్చుకొన్నది. చెన్నపురిలో నొక కళాశాలలో విద్యార్థియగు మహాదేవును అనుయోగము డింకొకచో తక్కినవై నూలువదులుచుండెను. తక్కినచేయుటయు తక్కినవై నూలువదులుట యును కనుగులభ మని యిత డందరికిని బోధించుచుండెను. ముతకనూలుతో లేపు తయారుచేయువచ్చునని తెలుపుచుండెను. కేవలగాంధీ స్వయంసహాయ తయారుచేసిన మిక్కిలి అందమైన రాట్టముపైని టెక్నికలుడిపార్టుమెంటువారి ఆవరణలో నూలు వదులుచు పాచ్చుమంది నాకర్షించుచుండెను.

2. ప్రచారము— ఈ ఆవరణలో పటములమున్నగు నానివలన వివరములను తెలుపుచుండిరి. భారతదేశమున వ్యవసాయములు 2240 లక్షలమందిగలరు. జాటుమిల్లులు కాటనమిల్లులు మున్నగు పరిశ్రమ లన్నిటిలోను పదునాల్గు లక్షలమందికి మాత్రమే పనికలదు. చేతిగుడ్డులపైని 20 లక్షలమంది పనిచేయుచున్నారు. తక్కిన 22 కోట్లమందికిని వ్యవసాయమే శరణ్యము. వారికి నాలుగు నాలుగు నెలలేమియును పనియుండదు. అనికొన్ని పటములవలన తెలియుచుండెను. వివిధదేశములలో ఆదాయమును తెలుపు పట మింకొకటికలదు. ఒకమనిషికి ఒక రోజుకు ఆదాయము ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములలో రు. 0-0-0, ఆస్ట్రేలియాలో రు. 2-4-0 గ్రేటుబ్రిటన్లో రు. 2-0-0 కెనడాలో 1-12-0, భారతదేశమున రు. 0-1-7 ఇదియే అధ మధము. ఐదు గ్రామములలో ప్రజలు ఖద్దరుపనినిగూడ చేయుటవలన వ్యవసాయమువలన వచ్చు ఆదాయమునకు తోడుగా తంతుకరణమువలన నూటికి 20 వంతున అదనముగా ఆదాయమును గడింపగలిగినని మరియొకపటమున చూపింపబడెను. తిరుచెంగోడు గాంధీఆశ్రమముకింద 110 గ్రామము లున్నవి. ఈ గ్రామములలో సాగుకు 1, 69, 247 రూపాయల నెలగల ఖద్దరు తయారగుచున్నది. నూలువదులుచున్నవారికి సాగుకు 50512 రూపాయలను, బట్టలనునేసినవారికి 40958 రూపాయలను ముట్టినది. నెనుక 30 వేడల్గుల ముతకఖద్దరుబట్టలకు గజము 11 అణాలు ధరయుండెను. యిప్పుడు 6 అణాలు ధర యున్నది. 1920 కి ని 1927 కు ను మధ్యధరయుటుల తగ్గినదిగాన యింకను ధరపెచ్చుగానే యున్నదని ఆక్షేపించువారు దీనిని గమనింప దగునని యొకపటమున చూపబడెను.

ఖద్దరు బట్టలను కొనుటలోను మిల్లుబట్టలను కొనుటలోను గల తేడా రెండుపటములలో చూపబడెను.

ఒకరూపాయి నెలగల ఖద్దరును కొనుచో	
నూలువడికినవారికి	రు. 0-4-0
నేతనేసినవారికి	0-5-0
ప్రతిని పండించినవారికి	0-6-0
ఇతరవ్యయములకు	0-1-0
	1-0-0

చొప్పున వ్యయమును	
ఒకరూపాయి నెలగలమిల్లు బట్టను కొనినచో	
ప్రతిని పండించినవారికి	రు. 0-5-6
మిల్లులో పనిచేయువారికి	0-4-0
వడ్డీకరుకు కమీషను	0-5-0
ప్రైజింగులో కృపా	0-1-6
	1-0-0

చొప్పున వ్యయమును
విదేశీబట్టలను కొనుటవలన కలుగునష్టము మరియొక పటమున చూపబడెను.

శ్రీయుతులు ఎన్. ఎస్. వరదాచారి, కే. సంతానం నిట్టూరు శ్రీనివాసరావుగార్లు వ్యాసములను చదివిరి. పండిత మవనమోహన మాలవ్యా, నేటు జమునాలాలు బజాజ్, దేశ భక్త కొండ నేంట్లప్పయ్య, బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగార్లు గంభీరోపన్యాసముల నొసగిరి.

షాహజాదా యోడమునుక

నావికా న్యాయస్థాన విచారణ

కలకత్తా, ఆగస్టు 2—నావికా న్యాయస్థానము వారు షాహజాదా మునుగుటనుగూర్చి చేయుచున్న విచారణ పూర్తి గావించిరి.

లక్కరు మహమ్మదాలి ఓడ మునిగిన తెలవారుజామున తాను కావలా యున్నటుల తెలిపెను. అపాయమునకు ముందు స్టూరుబోర్డులో కొంత నీరక్కెను. ఎరుటి భాగమును నే చూడబోయినపుడు ఆరిస్టారు బోర్డువైపునకు నాలియుండెను. ఓడ దేనికిని తగిలినటుల నాకు గోచరింపలేదు. మునుగుటకు 10 నిమిషముల ముందు నీరెక్కువయ్యెను. నీటిపైనేదీయు లేకుండు నేషాడ లేదు.

మాక్లూరు

జూలై 9 వ తేదీనరకు ముఖ్య అధికారిగానున్న మాక్లూరు గారు ఈ యోడ కొంచెము నాజ్వానను మంచి షాహజాదా యని తెలిపిరి.

సాక్షులందరై విచారణ ఓడ యజమానుల తరపున విల్బురుగా రిట్టనిరి. యజమానులు అన్ని ప్రాణాలు పోయినందులకు విచారము తెలుపుచున్నారు. 7 గురు ఆయిరోసీయులును 14 భారతీయులును మరణించిరి. ఓడ మునుగుటకు ముందు చిన్న పడవలు వదలుటకు వీలులేదు. యజమానులు తగు అవసరమున జాగ్రత్తలన్నియు తీసికొనబడినవని నమ్ముచున్నారు. ఓడ నుండి బయటపడిన వారందరురక్షింపబడిరి. చిఫ్ ఇంజనీరు 3, 4 ఇంజనీరులు ఇంజనువద్దనే మరణించిరి. ధర్మనిర్వహణస్వార్థ త్యాగముల చూపి నావికుల గౌరవమును నిలిపిరి. ఈ నివేదిక ప్రభుత్వమున కంపబడును.

క్విడా యోడ గట్టెక్కుట

ఈ విచారణసంఘము క్విడా యోడ గతినిగూడ విచారించిరి. సాక్ష్యమువలన 1925 లో కట్ట బడిన దనియు బ్లాంకో గారి నాయకత్వమున వర్షముందు జంకి సాయంకాలము 5¹/₂ గంటలకు హాగ్లి పాయింటువద్ద గట్టెక్కెననియు చాలనష్టము గలిగెననియు తెలిసెను. మరునాడు కత్త తిరిగివచ్చెను. (ఆ. ప్రెస్.)

బెంగాలు నేషనలు బ్యాంకు

రాజా జానకినాథరాయగారి పిటిషను

కోర్టువారు బ్యాంకు రద్దుచేయుమనుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 2—న్యాయమూర్తి క్వాల్లోగారు రాజా జానకినాథరాయగారి పిటిషను విచారించిరి. బాంకు రద్దుచేయవలసినదిగ తీర్మానించిరి. అది తీర్మానించుటకు లిక్విడేటరు క్రమముగ ఏర్పాటుచేయబడుదురు. ఈలోపున ప్రకటనలు చేయబడును.

తెప్పరు కీటుగారు పురమందిరమున జరిగిన క్రెడిటరుల సభ తీర్మానముల తెలిపెను. రద్దుచేయవలయునను సమ్మతులు 589, పునర్నిర్మాణమునకు సమ్మతులు 818. (క్రి. ప్రెస్.)

రంగేలారసూత్

(ఉమర్ అలీషాకవిగారు)

దీనిగూర్చి యావద్భారత మహమ్మదీయ ప్రపంచ మట్టు డికిపోవుచున్న ట్టుడికిపోవుచున్న దని మహమ్మదీయేతర పత్రికలు వాకొనుచున్నవి. నిజమే. ఇందు హిందువులు వాల్చా నకపోవుట చాల శోచనీయము. మహమ్మద్ "రసూత్" వా రెల్లరకు పరమపూజ్యులు. మత ప్రవక్తలయం. దెవ్వరకు నిర్ణ యుండదు. ఉండమాడదు. ప్రవక్త లీశ్వరసందేశహరులు. వారెప్పుడు పవిత్రులు నుపరమపావనులును లోకకల్యాణమునకై తమ జీవితసర్వస్వమును ధారవోయివారుగను నుందురు. వారి యొడ యార్హ అనుచితము. ఈర్ష మానవస్వభావములలో జాల నికృష్టమైనది. ఏహ్యమైనది. ఈబాణము సామాన్య మానవు లలో నైతము కలవరముపుట్టించు విషసమాయుక్తమైనది. అది ఎప్పుడో 18 వందల యేండ్లకు బూర్వము దేశాంతర మతప్రచార క మహాప్రవక్త మహమ్మద్ "రసూత్" వారిపై ప్రయో యించు చాల యనుచితము. అసందర్భము. ఇట్టిపని యెవరు ఏమతగుడు ఏదేశమున నేకులమున నెట్టితరిని నాచరించినను గర్హమైనదే. నింద్యమైనదే. అట్టి పరిస్థితులు సంఘమున పాప మాపినప్పుడు తస్యంఘనాయకులు వెంటనే ఆయుధ్యముపు గూకటివేళ్లను మొదలంబు పెట్టికివేయుట విధి. అట్టి విధ్యుక్త ధర్మము నుపేక్ష చేసిన నది ముదిరి విపరీతఫలముల కాన్పడదును. అనేక వైషమ్యముల కారమై పెక్కిదుముల గలిగించి సంఘ సంక్షుభితమును సంక్షోభమును సంధవములగు ననుట నిర్వి వాదము. నిస్సంశయము. ఇట్టి అనన్యసామాన్యమైన విప్లవముల యందు ప్రభుత్వము చీల్చి (Divide and Rule) రాజ్యము చేయును. "రసూత్" ఖురాన్వంటి శ్రుతి సందేశమును ప్రజ లకు గొనివచ్చి వినిపించు ప్రవక్త మతాచార్యుడు మహమ్మ ద్ వారిని రంగేలా (లంబుడు) అను కిరీ కతో వ్యాసము (వాసి కరపత్రములు పంచి పెట్టుచుండచిని చూచి మిన్నకుండు టకు మహమ్మదీయుండు సాహసించెడు. అట్టి అధమాధముం డు ఇస్లాములో నుండఁ డనుట అతిశయోక్తి కానేగదు. ఈ సంగతి విన్న ముసల్మానుని ప్రతిరోమకూపమును నాగ్రహ మునపొంగిపారలకపోదు. ఈయర్థమున నస్మద్భారతదేశ(హిందు) భారతీయసాధులను సానుభూతి జూ పెదరనుట నిర్వివాదము, నిస్సంశయము. అట్టితరి మహమ్మదీయనంటి జాతీయనాయకుడు ఆవేశపూర్వకమున స్వాదయాంతరంగుడై కాఫరులని యెల్లవారిని సమాహముమీద దూషించుట చాల పొరపాటు. అది ఇస్లాము మత ఘనజ్ఞ నియ్యదు. కాఫర్ (కపటి) నుగూడ కాఫరులకు ఇస్లాం మత సంగీకరింపదు. హిందూమహమ్మదీయులకు కల్పాం తమునకును కలియక కుదురదని మెహసీగారు. జోస్యము చెప్పుట సాహసము మొన్నటికిరకు కాంగ్రెసననసహ్యించు కొని తిరస్కరించు చున్న జస్టిసుపార్టీ ఇప్పుడు కాంగ్రెసు నకు జోహారు సమర్పింప సన్నధులగుచుండుటలేదా కాంగ్రెసు నోచేంజరు స్వరాజ్యపార్టీకి కై చాపు లెస్సంలేదా? సర్వ దహమచుచే కాంగ్రెసులో చేరరాదని ప్రబోధితులైన మహమ్మ దీయులు ఆలోయిండియా ముస్లింలగుచేర స్థాపించి కాం గ్రెసునకు ప్రత్యర్థిగ నిలిచి తుదకు లఖనో కాంగ్రెసులోవచ్చి కలిసి పోలేదా? భిలాపతు సమస్య అట్లుద్వాయ్మైనదిగాని అదే నిలిచియున్న నేడీ మహమ్మదీ మోహనీలగులరా? నేడేదేని వారు తొందపడితే తెగనాడెనని తిరిగి వారే భారతీయులతో చేతులు కలుపవత్తురు. అది మానవవైసర్గికము. నే డాపాదమద్ద కము ఆకుపత్తెగనున్న బంతిచెట్టు త్రేపు ఎఱ్ఱనిపూత. పూయు చున్నది. మాంసపాపావికారమైన శుక్తికయంబు మంచి ముత్ర యులదయించుచున్నది. ఇట్లే మానవహృదయము లనుక్షణము యుండును. భావములుగూడ మాత్ర ప్రేమపూరితములై దేశ కల్యాణమునకు తోడ్పడును. ఈవైషమ్యములు వైషమ్యములు గావు. మహమ్మదీయుండయాత్రలు భారతీయులపై సాగించి న మహమ్మద్ గజనీమున్నగువారిపై గల అనూయ ఆ జాతికి చేరిన అగ్నిగనకు ప్రేమగా నూతినది. నాడు స్త్రీ బ్రాహ్మణ గోవధా విధానముచే మరీపుసమైన కృపాపామునుండి కృపా రసము వర్షించినదా యనునట్లు అన్యోన్యవైవాహికములచే దేశ ము మిక్కిలి శో భా య మా న మై పా లు పారి నది. ఏదియును కా దన లే ము. దీ ని కి ని స్వ స్తి చెప్పలేము. మానవులు సర్వజ్ఞులకారు. నేడు భంగవంతులతో దాపరించింది రంగేలారసూత్ విషవారధి జాతీయ సాధముల పదమూలములపై పడి నెత్తి బాదుకొనుచున్నది. ఇది చల్లగ ప్రకటించి కరణారి యై సరణసోరుహము లకు జోహారు సలిపినను దీని పర్వపానమునకు నిరీక్షించిన జాతీయతాస్థాన

అడిసన్ వారి

పరిష్కారమైన ఆముకము

మంచి జేరము

బెట్ రైస్ కుటుంబ తూనిక

పైన తెలుపబడిన ప్రతిమవలె నుండును.

అయితే వంపైన తూచెడి తట్టను గలిగియుండును.

ప్రస్తుత ఆముకము ధర రూ 16-8-0

అడిసన్ ఆండ్ కో, లిమిటెడ్. మద్రాసు.

ప్రతిదినము ప్రచురింపబడుచున్న మాప్రకటనలను చూడుడు.

నిర్యూలకారణమై సాగరగర్భమున కీడ్చి పంటిత్రాటిగా పరిణమించును. ఒక్క ఢిల్లీలో 80 వేలమందిని. సభ కాకర్నిం చినదనిన నది కేల మాభాసమాత్రమైన జిజ్ఞాస కాదు. బాల బిభీషికలయందలి లోవములు స్వర్ణఖండములంటిగావు. మంత్రయుగంధరుడు హేతువులేని అవగతయింపదలచి ఉడుకు చున్న మాటికుండ కాష్టమునకు గురిచేసెవాడు. రాజకీయములు ఉపన్యాసపు వియస్సు దాటిన వెనుక సత్యాగ్రహ స్వరూప ములు దాల్చును. ఈసత్యాగ్రహములు కృపాణులవెకి బోయి వీరస్వరూపమును దాల్చి సంధ్యారాగములందలి రిక్త వలేపనము వనుంధరపై దిగుసరికి వసంతమై సమయాంగన శర్వ రీతివైచివీనమైన మునగు కప్పుకొనునకు విభ్రమమును గలిగింపకపోను. ఆసందిగ సమయమే నేడు మనకు సంభవించి. ఆలంబికటికిచీకటిని నూచించు మనవారు పత్తులాలె గడి విజాలు వడయుచున్నారు. ఇది తమస్వయంకృత ప్రభావము. దినాంతమునకు వెరచి గూళ్లకు జేరుపత్తులు తమ తమ ఉచ్చ స్వరములచే యజుచియజుచి తమ జాతికితులు ప్రకటించి ప్రక టించి తిరిగి ఉపకాలము వచ్చునకు పడి నిద్రవోవునట్లు నేడు వస్త్రము శుద్ధిసంఘటనముల ప్రకటన లన్నియు పైమామిసీ మహాంధకారబంధురమైన వైషమ్యహాపాంతరమునకు దీను కొను పోవుననియేగాని ఇందుజ్ఞానము ప్రేమ అనూనాధికమైన శ్రేయము ఆశ్చర్యమర్పాము సాబ్రాత్యత్వము దేశ దౌర్భాగ్య నివారకమైన ఋజుభావము. శాంతి లేదు. ముమ్మాటికిని లేదు. ఇది వెంటనే పరిత్యజించి ప్రేమార్థవమును సంగి.

కలిసిపోదాము ధీరకర్మరమరీతి

కలిసిపోదాము పూలతావులవిధాన

జగము చక్రెగతో నింప జాళుమనము

విషము త్రాగింపవచ్చునే విశ్వమునకు

సోదరా నన్ను నీలోన చూచుకొనుము.

నీవు నాలోన నైకమై నిలిచివావు.

ఏల మాభ్రాతలు పాడరు. పాడి యేల యాచరింపరు? మహమ్మదీ కరాచీ తీర్మానమునాడు ఆసేతుకతాచలపర్యంత మేకోత్సంతముగ పాడిన ఆవాణి నేడు రంగేలారసూలుయొడ ముక్తకంఠకానితో చాల సొగసుగా నుండెడిది కాని నే డట్టి భాగ్యము పట్టలేదు.

"రసూత్" అనునప్పుడు నిర్దోషియని ఖురాన్ కానించును. వారిపై బెడలుచేయుట చాల బౌద్ధత్యము. శ్రుతి పరస్వభావ కర్యాణి న ప్రశంసయే తనగర్వయేతో విశ్వ మేకాత్మకంపశ్వేత్ ప్రకృతేపురుషేణద అని వేదములు కాసింపుచుండ తస్యతిరేక ముగ అన్యమతములను తేత్తనకలను దూషించుట పాపండుము గాదా? ఓ బ్రాతులారా రాజపాత్ తుంతవృధని మీరన పిలు లేదు.

రంగేలారసూలు తీర్పు

కొలంబో మహమ్మదీయుల నిరసన

కొలంబో, ఆగస్టు 1: మహమ్మదీ దేవరసాహెబు గారి యధ్యక్షతక్రింద రంగేల రసూలుకేసు తీర్పును ఖండించుట కును మస్లింబొట్టుకు పత్రికాసంపాదకుని ఆర్కెను నిరసించుటకు ను బహిరంగసభ సమావేశమై ఈదినకు తీర్మానములు గావింప బడినవి.

న్యాయమూర్తి దులీపుసింగగారి తీర్పుజూచి సింహళ మహమ్మదీయులు విషదావేశములకుల్లేరై. ఈసభవారు పం జాబు ప్రభుత్వమువారిని తగురీతిని మహమ్మదీయులకు న్యాయ ముచేయవలసినదిగ గోర వన్నారు.

ఈసభవారు రాజపాలుగారిని పునర్విచారించి కిత్తింప నలసినదిగ గోరుచున్నారు. లేకున్న బ్రిటిషన్యాయ దృష్టి కి కళంకమునున్నారు.

రంగేలారసూలువంటి కరపత్రములు ముద్రింపబడకుండ తగురీతిని కాపనమును సవరింప వేడుగున్నారు.

ఇస్లాముకొరకు దైర్యత్యాగములతో పోరిన మస్లిం బొట్టుకు పత్రికాధిపతిని ఈసభనా రభినందించుచున్నారు. (ఫీల్డెస్)

తిరుచునాపల్లిస్టాన్డనం దున్న మార్కెటును నూతనముగ నిర్మించుటకై ప్రభుత్వమువారు తిరుచునాపల్లి మునిసిపాలిటికి 5 లక్షల అప్పు మంజూరీచేసినదియు సంవత్సరమునకు లక్షరూ ప్యములు అప్పు ఇచ్చెదరనియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం 36/27

పెటిషనర్లు (బుయ్యగ్రములు):—(1) మారెడ్డి ధనరెడ్డి, రామిరెడ్డి కొమారుడు, (2) మారెడ్డి రామిరెడ్డి, ధనరెడ్డి కొమారుడు, రెడ్డిశలము, పెరుజిననం, చిన్న పరిమి అగ్రహారము, తెనాలి తాలూకా.

కౌంటర్ పెటిషనర్లు (బుయ్యదాతలు):— ముక్కా మల వెంకటప్పయ్య, మరీకొండరు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరులు 1920 ఫిబ్రవరి 5 వ ఆక్టు లోని 19 (2) సెక్షను ననుసరించి వారిని ఇన్సాల్యెంట్లుగా తీర్మానించవలసినట్లు ప్రార్థించుచు ఒక అప్లికేషన్ ఈకోర్టునందు దాఖల చేసుకొనియున్నారు. సదరు అప్లి విచారణ నిమిత్తము 16-8-27 తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నది.

సబ్-కోర్టు, బాపట్ల } టి. సుందరం అయ్యరు,
1-8-1927. (అడివనల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

మదరాసు పత్రిక

తెలిగ్రాములు:—ఉత్తరప్రదేశ్ పోవు విదేశీ వాహనాలు చాల ఆలస్యముగా పోగలవు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము:—అనంతపురం జిల్లాలోని వారు రూ. 500 లు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు పానురజన విజ్ఞానవ్యాప్తికి చేయు ఏర్పాట్ల కొరకై విరాళ మొసంగిరి.

నైజాం ప్రభుత్వము:—హైదరాబాదు నవాబు గారి పరిపాలనలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అనంతపురం జిల్లాలోని ముఖ్యమంత్రి మహమ్మదీయలకు భయానకముగా నున్న దని మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ మున్సిలరులకు యీ నెల 1 తే దిని సభచేసి తీర్మానము చేసిరి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము-సెనెటునభ:—ఈ నెల 16 తేదీ సాయంకాలం 8 గంటలకు సెనెటు యొక్క ప్రత్యేక సభ జరుగును. ఉపపాదించబడు తీర్మానములకు సవరణలను చేయుటకు వారందరను యీ నెల 8 తేదీ సాయంకాలం 4 గంటలలోగా రిజిస్ట్రారుగారి కెరిగించవలయును.

మద్రాసు రాష్ట్ర విలేజ్ ఆఫీసర్ల మహాసభ తిరుపతిలో (చిత్తూరు జిల్లా) యీ నెల 16, 17 తేదీల యందు జరుగును. అధ్యక్షుడు సభాసమావేశ సమయము ముగియు ప్రకటించబడును. ఆహ్వానసంఘమువారి సభ యీ నెల 2-వ తేదీని తిరుపతిలో జరుగును.

మద్రాసులో మరణసంఖ్య:—జూలై నెల 30 తే దీతో అంత్యమయ్యె వారమునకు కలరా వ్యాధి 208 మందికి తగిలి 105 మంది మరణించిరి. మహాచిక్కుము 3 మందికి తగిలి 1 రు మరణించిరి. సన్నీపాతజ్వరము నల్ల 1 రు మరణించిరి. మలేరియా నల్ల 45 మంది మరణించిరి. ఇతర జ్వరములకల్ల 35 మంది మరణించిరి.

హైకోర్టు క్రొత్త న్యాయవాదులు:—సి. పీర రావును అయ్యరు, ఎన్. కె. విజయరావును, సి. ఎం. జె. ఎస్సెస్సు, సి. ఆర్. వాసుదేవఅయ్యరు, కేసనప్ప కాళివాస్, ఎం. కె. శ్రీనివాసన్, ఎన్. ఆయ్యకండంఅయ్యరు, ఎం. గోపాల చెట్టియారగారి దినమున హైకోర్టులో క్రొత్తగా న్యాయ వాదులుగ తీర్మానంబడిరి.

శ్రీ పాండురంగ భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—ఆగస్టునెల 7-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు మింటునిఫిల్లోని హిందూభియాలాజికల్ హైస్కూలులో శ్రీ మదుభయ వేదాంత విద్యార్థి శేషగోపాలచారియ్యరు స్వామి వారిచే “ఎంబెరుమానారు పల్లిమ దిక్కునుండి నంబెరుమాల్ సన్నిధికి వేంచేసి దక్షిణదేశ మంగళాశాసనమున్న ఆండాల్ తిరువుళ్ల మును పూర్తిచేయుటయును” గూర్చి కథాకాలక్షేపము జరిపెదరు.

ప్రాధానరు రామమూర్తిగారి సర్క్యుసు:—నిన్నటి సాయంకాలము ప్రాధానరు రామమూర్తిగారి సర్క్యుసు గావించిన ప్రదర్శనము మిగుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను. బ్రెస్లియం, హరిజనులు బాధలపై మంచిపని తనము జూప బడెను. కోంవలగారు పైకిలు, మోటారుపైకిలులపై జేసిన పనులు అపూర్వములు. ఏకజాతీయ తెలివితేలి ఆశ్చర్యము గలుగ జేసెను. అన్నిటికన్నను రామమూర్తిగారు మోటారుబండి వాచినవిధము చూపరలను దిగ్గజు జేసించెను. రామమూర్తి గారికి వయస్సు మీరుమన్నను వారిబల మేమాత్రము తగ్గలే దనుట కిది నిదర్శనము. ముప్రసిద్ధి తాజాడ్డిక్ ఫయిలువాను కును, రామమూర్తిగారి శిష్యులకు కృష్ణప్ప ఫయిలువానుకును జరిగిన కుస్తీ కడురమ్మముగ నుండెను. కృష్ణప్పను తాజాడ్డిక్ పిడించినను ఓటమి పూర్తిగ లేదని ఎంచి మరియొక రోజున ఉభయులును పోరాడుట కవకాశ మొసగబడెను. ఇరువురును మల్ల విద్యయందు కమనీప్రణులని చెప్పవచ్చును. సర్క్యుసు ప్రదర్శనములకు ప్రేక్షకు లంతగ రాకుండుటచే రామమూర్తి గారికి నిరుత్సాహము గలుగుట సహజము. హైందవభీములు నికి చెన్నపురి పోతు తగుప్రోత్సాహ మొసగి వారి యత్ను ములకు తోడ్పడ గోరెదము.

డా॥ వరదరాజులు నాయుడుగారు

ఆంధ్రదేశ పర్యటనము కోయంబుత్తూరు తీర్మానములగూర్చి యుపన్యసించుచు ప్రభుత్వము చేయుట కై డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారిని అనేక పట్టణవాసులు ఆహ్వానించినందున నాయుడుగారు యీ నెల 15 తేదీల గాయతు 22 తేదీవరకు తమిళ నాడులోను నెప్టెంబరు 1 తేదీ మొదలు 10 తేదీ వరకు ఆంధ్రదేశములోను సంచారముచేయుటకును నిశ్చయించిరి.

ఆయాజిల్లాల ముఖ్యపట్టణములకు మాత్రము వెళ్లుట చాలునని నిశ్చయము చేసిరి.

కలకత్తాతపాలు బొంబాయిమీదుగా మద్రాసు చేరుచున్నవి

కలకత్తా పైన కలకత్తాకు పోవువార్త 4 లేక 5 మైళ్లు దూరము తెగిపోయినందున ప్రయాణికులు మద్రాసునుండి బొంబాయికివెళ్లి అచటనుండి కలకత్తాకు పోవుచున్నారు. 15 దినములకుగాని రైలువార్తము చక్కబడదు.

కలకత్తాకు పోదలని బయలుదేరివెళ్లిన ప్రయాణికు లనే కులు సరాసరి కలకత్తాకు పోజాలక 3 లేక 4 దినములనుండియు మద్రాసుకు వెనుకకు మరలివచ్చి బొంబాయిమీదుగా పోవు చున్నారు.

రాకపోకలు:—సర్. కే. వి. రెడ్డి, యస్. సత్య మూర్తి బుధవారం రాత్రి ఉదక మండలం వెళ్లిరి.

సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు, సి. ఆర్. పట్టాభి రావున్, చిదంబరం, సి. రాజంగారు గతరాత్రి యూరోపుకు పయనమై బొంబాయి వెళ్లిరి.

గౌ. న్యా. పి. కే. సేనుగారు గతరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి.

కె. సంజీవ కాకుగారు ఉదక మండలం వెళ్లిరి.

సర్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు వారిభార్య ఉదక మండలమునుండి మద్రాసువచ్చిరి.

ఇ. ఆర్. యస్. బసర్ గారు గతరాత్రి అనంతపురం వెళ్లిరి. పెన్నెక్ ఐ. సి. యస్. గారు కలకత్తా వెళ్లిరి.

సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు

జి. సి. వా. వెళ్లుట.

గత రాత్రి సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు జి. సి. వాలో అంతర్జాతీయసమితికి భారత ప్రతినిధిగా పయనమై వెళ్లిరి.

మద్రాసు వెంట్రులుప్రేషనులో అనేకమంది ప్రముఖులు వీరికి విడ్డోల్లాసంగిరి వీరి ప్రభుత్వకార్యదర్శియగు సి. ఆర్. పట్టాభిరావున్ గారును, వీరి పర్యవేంటు కార్యదర్శియగు చిదం బసర్ గారును పల్లెమ దేశములలో మోటారు ట్రాఫిక్ విషయ మై నూతనవిషయముల నేర్పుకొనుటకు సి. రాజంగారును వీరివెంట వెళ్లిరి.

బాలభటులు వీరికి సన్మానపూర్వకముగా సమస్కార ములుచేసి సాగనంపిరి.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఇంతటితో వ్యవహార రంగమునుండి విరమించెద రనుట యబరము.

పైకారాలో ఏర్పాటుచేయదలచిన విద్యుచ్ఛక్తి యావి ర్భవ యంత్రనిర్మాణము విషయములో గవర్నరు జనరలుగారు మాడా చాలా శ్రద్ధవహించినందులకు రామస్వామి అయ్యరుగారు తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడించిరి.

ప్రయాణసౌకర్య రవాణా ఎగుమతి దిగుమతివిషయ మైన మహాసభయొక్క జి. సి. వాలో జరుగును. అందులకు ముఖ్యముగా రామస్వామి అయ్యరుగారు వెళ్లుచున్నారు.

ఈ సభ ఒక వారమురోజులు జరుగును. పిమ్మట రామ స్వామిగారు లండనుకు వెళ్లెదరు. అచట ఇండియా ఆఫీసులో అధికారులను సందర్శించి అంతర్జాతీయసమితి సంబంధ విషయ ములను మాట్లాడెదరు. నెప్టెంబరు 5 వ తేదీని జి. సి. వాలో అంతర్జాతీయ సభ ప్రారంభ మగును. 3 లేక 4 వారములు సభ జరు గును. సభ ముగిసిన పిమ్మట తిరిగి లండనుకు వెళ్లెదరు. అచటివారు నివేదికను తయారుచేసెదరు. అచటి రాజకీయ నాయకులతో సంప్రతించెదరు.

అంతర్జాతీయ సమితివల్ల భారతభూమియొక్క ఆర్థికలాభ ములను కొన్నింటిని మనము సాధించవచ్చునని రామస్వామి అయ్య రు గారి యభిప్రాయము.

వైకారా విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రనిర్మాణములను ఏర్పాటు చేయుటకై మేజరు హావర్డుగారు 5 సంవత్సరములు ఇచట పనిచేసెదరు. వారు లండనులో ఆగస్టు 6 తేదీని బయలుదేరి ఇండియాకు వెళ్లెదరు. వారు రాగానే పని ప్రారంభింపబడును.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఓటుజేయుడు

చెన్నపురి మునిసిపలు ఎన్నికలు

ఈ వత్సరము జరుగనున్న మునిసిపలు ఎన్నిక లందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగా ఈ దిగువవారు నిలిచిరి.

ఆగస్టు 9 వ తేదీ ఎన్నిక. శ్రీ. ఓ. ఎ. ఓ. కె. లక్ష్మణచెట్టిగారు రాయపేట (29 డివిజను)

ఆగస్టు 10 వ తేదీ ఎన్నిక. శ్రీ. బాలసుందర ముదల్యారు బి. ఎ. ఎల్. ట్లోం దూడుల్ పత్రికా సంపాదకులు పెద్దనాయకన్ పేట (12 డివిజను)

శ్రీ. భక్తవత్సలునాయుడుగారు ఎం. ఎల్. సి. పెరంబూరు (16 డివిజను) మదరాసు (సింబర్న యూ నియన్, పెరంబూరు వర్కర్స్ యూనియన్ వార్తగూడ తమ ప్రతినిధిగా నియమించిరి.

శ్రీ. టి. పి. మీనాక్షి సుందరంగారు, ఎం. ప. బి. ఎ. చింతాడిపేట (28 డివిజను)

జనాబు అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు ఎం. ఎల్. సి. తిరువట్టిస్వర్గ పేట (14 డివిజను)

కలరా

కార్పొరేషను అధ్యక్షుని ఉత్తరము

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు (కార్పొరేషను కాన్సిల్ సభ్యులు) మద్రాసులో కలరావ్యాధి తగ్గవరకు 15 దినములు కార్పొరేషను పాఠశాలలు హైస్కూళ్లు కాలేజీలు మూయవల సినదిగా కార్పొరేషనులో ఉపపాదించదలచిన తీర్మానవిషయ ములో ఉదక మండలమునుండి కార్పొరేషను అధ్యక్షులకు డి. జి. జి. వారాయణస్వామి చెట్టిగారు సదరు తీర్మానమును ఆ మోదించుచు, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారికి ఉత్తరము వ్రాసిరి.

కార్పొరేషను స్కూళ్లను వెంటనే మూసివేయుటకు ఉత్తరువును జారీచేసియున్నామనియు, మద్రాసులో యితర హైస్కూళ్ల యొక్కయు, ప్రధానోపాధ్యాయులు తమ విద్య కాలము మూసివేయునట్లుగా నిర్బంధించుటకు కార్పొరేషను వారి కెంతైనను అధికారము కలదో ముగిసిపలు శాసనమును చూడవలసియున్న దనియు వారాయణస్వామి చెట్టిగారు వ్రాసిరి.

నేటి మరణములు

కార్పొరేషను ఆరోగ్య శాఖాధికారిగారి ప్రకటనను బట్టి నేటిదినము 14 మందికి తగిలినవనియు 9 మరణములు కలి గినవనియు తెలియుచున్నది.

కలరా వ్యాధి

ఆరోగ్యశాఖా మంత్రియగు గౌ. ఆరోగ్యస్వామి మొ దలియారుగారును మునిసిపలు కమిషనరుగారును, పాల్కు ఆఫీసరుగారును కలిసి మెలూపూరు మొదలు తండియా రైల్వేకును జూరిట్టువును మొదలు పరకువాకం వరకును తిరిగి అనేక యిం డ్లను నూతులను పరీక్షించి అనేకమంది పెద్దమనుష్యులతో మాట్లాడిరి.

అంతట వీరు గిండేకి వెళ్లిరి. అచట నూపరిం మెండెం టుగారితో మాట్లాడి రోజు 1 కి వెయ్యి మోతాదులకు సరి పోవు కలరా సంహారక టికారసమును సప్లయ చేయవలసినదిగా కోరిరి.

ఇప్పుడున్న ఆరోగ్యద్యోగిల నందరిని కలరా నివా రణపనిమీదనే నియమింపవలసినది కమిషనరుగారితో ఆరో గ్యస్వామిగారు ఉత్తరువుచేసిరి. కలరాగల దినములంతటను నెలకు రు. 250/- మొదలు రు. 300/- జీతముతో ఇద్దరు వైద్యాధికారులను నియమించుటకు కమిషనరుగారికి అధికారమిచ్చిరి.

మద్రాసులో కలరా - మహమ్మదీయులు:—

మద్రాసులో కలరాతగ్గుటకై తిరువల్లి క్షేత్రస్థ మసీదులో నేడు నమాజులు చేయబడును.

కలకత్తా, ఆగస్టు 3— నేటిదినము 17 7/8 పెన్సిల్ రే టువోప్పన 195000 పానుల స్త్రీలకు మొదలగు ఆమోదింప బడెను. ఆగస్టు 10 తేదీన 500000 పానులకు మొదలగు పు మ్యుకోబడును.

శ్రీ తులసీజయంతి

“రఘుపతిరాఘవ రాజారాం పతితపావన సీతారాం”

శ్రీ తులసీదాసు 5-8-27 శ్రావణమాస సప్తమీదిన మున సుప్రసిద్ధ శ్రీరామచంద్ర భక్త శోకుణి, కవి చక్రవర్తి నమస్త ప్రపంచమున ఖ్యాతిచెందిన “తులసిరామాయణ” రామ చరితమానస—గ్రంథకర్త మహాత్మా తులసిదాసు యొక్క జయంతి ఉత్సవము దక్షిణభారత హిందీప్రచారసభ తరఫున ఆనాడు సాయంకాలము 6 గంటకు గోవిందప్రసాదక పిఠిలో ధోంవర్తమహులనందు జగపబడును. జంబూయ ప్రాంతవాసులు జగద్గురు బల్లభాచార్య శ్రీమత్ గోస్వామి విద్యద్వగణ కేసరి విద్యానిధి శ్రీవజ్రత్నాచార్య స్వామిలవారు అధ్యక్ష స్థాన ములకరింతురు. శ్రీతులసిదాసు జీవితచరిత్రము, రామాయణముగురించి సుప్రసిద్ధ నక్తులు ఉపన్యసించెదరు. భజనలు కీర్తనములు హారతులుమాడ జరుగును. హిందీప్రేమి లగు ఎల్లరు ఆంధ్ర భారత సోదరీమణులు తప్పక రావలయు.

హృదీకేశశర్మ.

స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలు

యస్. సత్యమాధిగారిల్లు తెలియజేయుచున్నది:- స్కూలు ఫైనలు ఫలితములు యీ సంవత్సరము చాలా అసంతృప్తిగా నున్నందున తిరిగి పరీక్షాఫలితములను విమర్శించి బలపరచి సేను వై సుచాస్వలగు గారితో ప్రస్తావించితిని. సిండికేటువారి కేర్పరిచిన మోడరేషను బోర్డు రద్దుఅయినది గణక యీ విషయముల వై సుచాస్వలగు గారు తా మేమియు చేయ జాలమనియు ఏదైనా చర్య జరుపదలచినయెడల అకాడిమి కాన్సిలులో నొక తీర్మానము నుపపాదించుట వల్ల తప్ప వేరేమియు గత్యంతరములేదనియు వై సుచాస్వలగు గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

హిందూయువతి శరణాలయము

ది 8-8-27 తేదీన నరసాపురం వాస్తవ్యులను ఆంధ్ర దేశ కళావంతుల సంస్కారసంఘ కార్యదర్శులనగు శ్రీయుత భాస్కర్లు ఈశ్వరగుగారు వారికుటుంబముతో మద్రాసు నందలి హిందూయువతి శరణాలయ జాయింటు కలెక్టరీగా నుండి పనిచేయుటకును, హిందూయువతి పత్రికను కళావంతుల సంఘ శ్రేయస్సునిమిత్తము నడపుటకును విచ్చియుండిరి.

తీలకిమ్మ,

కార్యదర్శి

మార్కాపురం రేంజి ప్రారంభవిద్యాసంఘము

మార్కాపురం రేంజి ప్రారంభ విద్యాసంఘము తరఫున రాబోవు శనివారము ఆగస్టునెల 6 తేదీన తాలూకా ఉపాధ్యాయల సంఘముకంటి సమావేశమగును. అందు ప్రారంభవిద్య సంబంధమైన విషయములు విస్తరయింపనును. మ-రా-రా-శ్రీ జిల్లా విద్యాధికారులను హరి పేరయ్య కాన్పులుగారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహింతురు.

కార్యదర్శి.

ఆనరరీ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్లు

ఈక్రిందివారు ఆనరరీ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్లుగా నియమింపబడిరి :- టి. శ్రీనివాస పిల్లేగారు, టి. యస్. పంచాపకేశవయ్య దత్తుగారు, సి. వరప్రసాదయ్యగారు, కే. సి. నరసింహాచారిగారు, సి. ఆర్యదాసగారు, సయ్యగు అబ్దుల్లా సాహెబ్ బహదూరుగారు రా॥ సా॥ యం. వెంకటస్వామి నాయుడుగారు, ఆర్. కనకరాజు మొదలయ్యారు.

బొంబాయి జెయిల్ నివేదిక

జెయిల్ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు అభిప్రాయములు

బొంబాయి, ఆగస్టు 3:- జెయిల్ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు తననివేదికయందు బోర్డుల సంఖ్య తప్పకయుండవలెనని సూచించెను. 15 ఏండ్ల వయసులోపల వారిని సంస్కారక పాఠశాలలకంపనలను. వారిని జెయిల్ కంట్రాక్టు వ్యర్థమున అపాయకరమున అనువిషయములు వేరుండజాలవు. కావున బోర్డులు పట్ట ముగ్ధులను. బాలకులవిషయమై ఎర్వాడ్ జెయిలునందొక భాగ మేర్పాటుచేయబడెను. బాలికలవిషయమై బొంబాయి రాష్ట్ర మహిళాసభవారు దయతో వారిని స్వీకరించుట కంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

హిందూ నాగరికత

జన్మాంతర జీవితము

పండిత, యు. పి. కృష్ణమాచారిగారి

యువనాగ్రము

హరజాతీనగర పండితులగు శ్రీ యు.పి. కృష్ణమాచారిగారు “హిందూ నాగరికత, జన్మాంతర జీవితములనుకూర్చి” రాయచేట సింగారవేలం పాఠశాలయందు మంగళ, బుధవారములం దొసంగిన ఉపన్యాసముల సారాంశము ఈదినను నొసంపదినది.

ఉపన్యాసములు ప్రథమమున భారతవర్షపు ప్రాచీన నాగరికకార్యకలాపముల వర్ణించి భారతీయ నాగరికత పర్యవ్రాసం చమం దంతట వెలసెననియు, రోమనులు, గ్రీకులు, క్రైతులు, హెబ్రూలు మొదలగుజాతులవారిందరును హిందూధర్మములను, సాంప్రదాయములను అనుసరించి యుండిరియు, వారెల్లరు “మనువు” యొక్క నామాంతరములను వేర్వేరు వికృతులు గలిగియుండిరియు, పూర్వము బాబిలోనియును దేశీయులు శివుని “షియాన్” అను పేరిటను “శక్తిని” “షికాత్” అను నామమునను ఆరాధించిరియు, గ్రీకులు స్వర్గమును “కైలాస్” అని వ్యవహరించిరియు, అది “కైవాస్” మయొక్క వికృతి యనియు, స్కాండినేవియనులు “స్వర్గ” అనియు స్వర్గమును పిలుచుచుండిరియు పేర్కొనిరి. భారత యుద్ధానంతరము యువ భంతులు పశ్చిమదేశమునెల్ల అచ్చు ఒకానొక్క విదేశీ వివాహ మేర్పరచుకొనినందున అత్యుద్ధి శేఖ “యూరప్టిస్” అని పిలువబడుచు నున్నది. హిందువులు ప్రపంచ మందన్ని మూలలను వలస వై అనబ నివాసము లేర్పరచుకొని రనుటకు వెక్కు ఆధారములు, గలవు కలనాన ఒకమగారు ఇట్టి నిర్వచనముల నెన్నిటిని యొసంగిరి. ప్రాచీనాధ్యులంతటి అభ్యున్నతి నందియుండిన అందులకు వారు ఆనుసరించిన అమూల్యసిద్ధాంతములు, రహస్యములు వెక్కుబడియుండవలెను. హిందువులు ఎక్కువ నుతపరమగ నుండుటన, ఆధ్యాత్మికభావము, వేదాంత శాస్త్ర పరిచయ నాత్మధికముగ టవలన మన మిట్టి పరితేసితియందుంటిమని యొక శ్రీవ్రముగ అక్షేపగలదు. భీష్ముడు ద్రోణుడు మొదలగువారు ఆధ్యాత్మిక తత్వ వేత్తలయ్యనను విషయధర్మములందు శత్రువుల నిర్మించి యుంలేదా? విశాల వహీమండలముల పాలించిన చక్రవర్తులు వెక్కుబడి మకముం దకుంతవిశ్వాసము గలిగియుండలేదా? ఛాతికాభ్యున్నతి ఆధ్యాత్మికోన్నతిపై నిలచి యుండునెగాని విహికాభ్యుదయమునకు ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానము ప్రతిబింబక మెన్నటికిని గావేరదు. ఆధ్యాత్మికోన్నతితో జతయన విహికాభ్యుదయే శాశ్వతముగ నిలుచునది. ప్రాచీనధర్మములను, ప్రాచీన సాంప్రదాయములను, సనాతన ప్రతిష్ఠాపలు వివేచన దిన పాశ్చాత్యులతో లేమాత్రము నలుపజాలనవి? గ్రీకులను నాగరికతలు బుద్ధులనులవలె మాత్రమునీయుండలేదా? కావున ఆధ్యాత్మిక సంపద్యరహితమును విహికాభ్యుదయ మవిరకాలము నిలువజాలదు. భారతీయులు శేన వైహిక దృష్టిచే నుతమును వివేచనాడి ఉన్నతిని సందజులినను అయ్యది మూర్ఖత్వ ముచ్చటయగునెగాని దీర్ఘ కాలముండజాలదు అనిరి.

జన్మాంతర జీవితము

పిమ్మట పండితులవారు ఛాతికేశరీయు నశించినవన గూడ జీవితముగలదను సిద్ధాంతమున ప్రతిపాదించుచు ప్రపంచ మందందు నాస్తికులు తిప్ప సర్వమతములవారును, సమస్త దేశీయులును ఈలోక మందు జీవితాంతమునగూడ జీవితముగలదను విశ్వాసమును గలిగియుండిరిని పేర్కొనిరి. ఆధునిక ఛాతిక, రసాయన శాస్త్రవేత్తల విమర్శనలను వివరించి వానికి తగిరితి సమాధానములొసంగి శరీరమున శించినను, మనోబుద్ధుల వ్యాపారము లేదోయొక రూపమును ఉండి తీరమయినను సిద్ధాంతము నెల్లరు అంగీకరించిరియును మిదివిహికాభ్యుత్త తత్వశాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయములనే గూర్చి రమగై కొని జన్మాంతర జీవితసిద్ధాంతమును రూపుదేశిరి.

ఉపన్యాసములు జన్మాంతర జీవితమును సిద్ధాంతీకరించుచు రాజకీయ మతాభివృద్ధులకు పరస్పర వైరుధ్యముండుట కవకాశములేదనియు శరీరము నశించిన విదవ జ్ఞానమింకను నిలిచి యే యుండుననుటకు ప్రత్యక్షములును ఆధ్యాత్మికములును భూత సంబంధములగు దృష్టాంతము లనేకములు గలవనిరి. ఈలోక మనువీడిన ఆత్మలు సందేశములంపుట మరల తాత్కాలికముగ ఆకారముల గైకొని ఇహలోక నానులతో సంభాషించుట మొదలగు నిద్రావస్థలు పాశ్చాత్యదేశీయులందు భూతశాస్త్రమునందు పరిశ్రమ జేయు సంఘములవలన బయల్పరుప బడినవి. యూరపు నందొకప్పుడు భూతశాస్త్ర పరిశోధకులను జన్మాంతర జీవిత మందు విశ్వాసము గలవారిని

కఠినశత్రులకు లోనుజేసియుండిరి. ఛాతికశాస్త్రజ్ఞుల కనుగొనిన నానికంటె మనుజునియం దున్నతేశత్రులుగలవని ఇట్టివినుండి మెస్సరువ్రాసినంతనే శాస్త్రవేత్త లీవిషయమై తీవ్రముగ నాలోచింపగడంగిరి. భూతపరిశోధనలను నడపుచున్న సంఘములలో కార్టిస్ అనుసంఘము ఆపూర్వమున యవార్థములునగు కొన్ని భూతవిశేషములను గొన్నిటి ప్రపంచమునకంతకును చాటెను. భూతములు ఎవరేని యొకమనుజుని యందావహించి మాటాడుట మనుజుల వ్యారా తను సందేహము లంపుటయు గలదు. భూతముచే నానహింపబడిన మనుజుడు సత్యేతరము బల్కుట కవకాశములేదు. కారణ మాతని మన మాతని స్వాధీనముం దుండకజొవుటయే. భూతములయొక్క హాటాలు, అవి చేసిన విశేషము లనేకములు గ్రంథములు చేయబడినవి. వీనిని మతపూర్వకముగ తెలియజెప్పిన విశ్వసింపని శాస్త్రవేత్తలు కొందరు గలరు. ఇట్టి ప్రత్యక్ష పరోక్ష దృష్టాంతము లనేకములచేత జన్మాంతర జీవితము నిరమగ రుజువుజేయబడగలనని పేర్కొనిరి.

బొంబాయి ప్రాప్తజేతరులు

కాంగ్రెసులో చేరెదరా?

బొంబాయి, ఆగస్టు 3:- మద్రాసునందలి జస్తినుపక్ష మువారివలెనే బొంబాయియందలి బ్రాహ్మజేతరులగుడ కాంగ్రెసునందుచేరువిషయమై అలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. త్వరలో బొంబాయిబ్రాహ్మజేతరులు అవిసరసమావేశమును జరిపెననియు ఇందులకు సన్యాససంఘము ఏర్పడినదనియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 3:- నేటిదినము ఇంట్లోపిట్టిమరులో హాజియాత్రికులు తిరిగివచ్చిరి. మార్గమధ్యమున 21 మరణించి రని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

భూరిదానము

కరాచీ, ఆగస్టు 3:- ఇదివరలో 80 లక్షలకుపైగా దానములుగావించిన సర్ ఎడ్వర్డిన్సాగారు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునందలి పార్శ్వవిద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనములగు నిచ్చుటకు రెండులక్షలనిచ్చిరి. కరాచీలో 5 నురు పార్శ్వ కీ విద్యార్థి వేతనముల నీరు నంగీకరించిరి. నెలకు 700 రూపాయలు మాత్రమే. (ప్రీ ప్రెసు)

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:- కలకత్తాయందలి అనాథశరణాలయమునకు కార్పొరేషనువారిప్పకు సంవత్సరమునకు 3500 రూప్యముల గ్రాంటు ఇచ్చుచున్నారు. ఇక సాలుకు 4500 రూప్యముల గ్రాంటును ఇవ్వ నేటిదినము సభలో తీర్మానించుకొనిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:- సిరాజుగారు రాజద్రోహనేకమునకు శిక్షింపబడి అప్పీలుగావించగా యది శేను విచారణకు వచ్చెను. అప్పీలుదారు కోర్టునకు రానందున సోమవారమునాటికి నాయుదావేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

పూనా, ఆగస్టు 3:- ముఖానముగారి ప్రత్యేక హోం మెంబరిట్టు జవాబుచెప్పెను. “సి. వి. డి. అధికారులకు కాసనసమ్యక్తముగ ఏపత్రికయొక్కచందాదారుల సంఖ్యయు అనుగమిలలేదు ఒక అధికారి మోరల్లు పత్రికవారి నడిగెను. కాని ఆ యధికారిజై ప్రభుత్వము చర్యతీసికొనదు. (ప్రీ ప్రెసు.)

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:- ఆత్మకై పత్రికాధిపతి గోపాలచిన సన్యాలుగారు శేను బోలీసువారికి లొంగి శిక్షననుభవించి నుద్దలెరి. రెండు నెలల విడితైదు రు 3500 ల జరిమానాయు వారికి శిక్ష విధింపబడినది. (ప్రీ ప్రెసు.)

చిదంబరము, ఆగస్టు 3:- వల్లంపడు శోభాబ్లాతోలు వాంట్ల గ్రామములను కొట్టుకొనిరి. మధ్యవర్తిగనున్న సర్వేస్వర్థును చానమోదిరి. చాల అక్రమము చేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

మాంపల్, ఆగస్టు 3:- చిట్టెరుపై తేబడిన పరువు నష్టపరిహారపు కేసులో ముద్దాయి పత్రికాసంపాదకునకు మూడు నెలలవిడితైదురు 500 రూపాయల జరిమానాయు విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:- కేంగాలు కాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిన అబ్దుల్లిలిత్ఫే విన్యాసుగారి ఎన్నిక రద్దుకొచ్చే ప్రతి ఎన్నికలు జరుపవలసినదని వ్యాయస్థానమువారు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

అధికార ప్రతిష్ఠ

అధికార ప్రతిష్ఠ

అధికార ప్రతిష్ఠ సామాన్యముగ తప్ప నొప్పుకొనదు. దానిని సమర్థించుటకు ఎంతయుయినను ప్రయత్నములు. బెంగాలు గవర్నరుగ కలనల్ బాక్సరుగారు కస్టర్యేటివు ప్రముఖులయినను, క్రేకెట్టు మున్నగు ఆటలందు విఫలమగుట చేతనో, మరే కారణముననో, ప్రతిష్ఠ నంతగ పాటించుటలేదు. మరొక చంద్రబాబుగారిని విడుదల జేసినపుడు, వీరు దూరదృష్టితో మెలంగిరి. కలకత్తాలో నిటీవల చిరకాలమునుండియును ప్రతిష్ఠితమయిన శివలింగమును పోలీసువా చూడబెరికిరి. దీనిని క్రొత్తగ నొకొల్పినటుల వారు సమాధానము జెప్పిరి. దీనిపై హిందువులలో నుద్రేకము పెరిగెను. అన్ని పక్షములనాగును శివలింగమును తిరిగి ఆచార ప్రతిష్ఠించవలయునని కోరుచు తీర్మానించిరి. ఇంకను కొందఱొకరి జులు గవర్నరునో, సర్వాగ్రహ మారంభ మయ్యెడిదే. మరొక పట్టుకాల్చి సత్యాగ్రహము కలకత్తాలోగూడ కొనసాగెడిదే. బెంగాలు గవర్నరుగారు పరిస్థితులను గుర్తించి, కలకత్తా కిందునిమిత్తము ప్రత్యేకముగ నేతెంచి, హిందువులవిన్నపము నాలకించిరి. శివలింగము 1850 సంవత్సరమునకు పూర్వమే స్థాపింపబడెనని హిందువులు విన్నవించిరి. అర్థశతాబ్దమునుండియు శివలింగ ము ప్రదేశమున పూజింపబడుచుండెనని, గవర్నరుగారు కనుగొని, దీనిని తీసివైచుటలో పొరబడుట జరిగెనని యొప్పుకొనిరి. పొరబడు నొప్పుకొనుట అధికారకులకు మామూలు గాదు గాన, ఇది క్రొత్తమార్గ మనియే చెప్పవచ్చును.

శివలింగమును పునఃప్రతిష్ఠించుటకు గవర్నరుగారికి కరించుట సమంజసముగ నున్నది. శివలింగము చూడబెరికించిన పోలీసు కమిషనరుగారి నే మరల యథాస్థానమున నాగ్రహమును బెట్టించవలయునని గవర్నరుగారు కోరిరి, అధికారులును అందు ముఖ్యముగ పోలీసువారును జేయుపనులను సమర్థించుట పాలకులకు పరిపాటియైనది. ఇట్టి ఆచారమును తొలగించి బెంగాలు గవర్నరుగారు ప్రజాభిమతమును నెరవేర్చినందుకు వారి నభినందింపవచ్చును. ఇటులనే ప్రజల మొరలను పెడచెవిని బెట్టక పాలకులు న్యాయ మెప్పటికప్పుడు నలుపుచుండుచో అశాంతి చాలవరకు తగ్గిపోవును. బెంగాలు నిర్బంధితులలో నొకరును భారత శాసనసభ్యులునగు సత్యేంద్ర చంద్ర మిత్రగారిని ఎట్టిపరతులేకనే విడిచిపెట్టిరిని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మిత్రగారు భారత శాసనసభలో సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. శాసనసభకు హాజరు గమ్మని వారికి రాజప్రతినిధిగారియొద్దనుండి ఆహ్వాన మేతెంచెను. కాని స్థానికాధికారులు వారిని

బోసీయక నిర్బంధమున నుంచిరి. ఎటులయిననేమి వారినిపుడు వదలివైచుటచే శాసనసభ నలంకరింప వీలగును. మిగిలిన బెంగాలు నిర్బంధితులనుగూడ విడిచిపెట్టి బెంగాలు గవర్నరుగారు అధికార ప్రతిష్ఠను విడనాడుట శ్రేయస్కరము. కీర్తి శేషులగు మాంటాగుగారు అధికార ప్రతిష్ఠను వెనుక తీవముగ నిరసించియుండిరి. సంస్కరణములకు పిమ్మట అధికారదృక్పథమునం దెట్టిమార్పు గలుగలేదు. ప్రాత సర్వతలు నే వీరింకను నవలంబించుచున్నారు. బెంగాలు గవర్నరుగారియినను క్రొత్తవోవ దొక్కి, ప్రతిష్ఠ నావలదోసి, న్యాయము జరుపబూనుకొనుట విచేకము. పొరబడుట యెడల బహిరంగముగ నొప్పుకొనుట యవసరము. గవర్నరు లీ విషయమున మార్గము జూపినగాని, క్రింది యధికారులు దాని ననుసరింపరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బాబ్బిలి మహారాజుగారిచ్చినసొమ్ములో మూడింట రెండువంతులను ఆంధ్రభాషలో ప్రకృతి శాస్త్ర గ్రంథములను ప్రచురింప వినియోగించుటకు విద్యాసంఘమువారు నిశ్చయించుట చే, నిక నయినను ఈ కార్యము చురుకుగ జరుగునని తలచెదము. దేశభాషలో విద్యగలపుట, విశ్వవిద్యాలయపు ప్రధానాదర్శమయినను, ఈపని యింకను వెనుకబడి, పలువురకు నిరుత్సాహము గలిగించుచున్నది. ప్రకృతి శాస్త్ర గ్రంథములను ప్రచురించునపుడు, ప్రాచీన జ్ఞానము నుపయోగపరచుట యవసరము. పూర్వ కాలమున రసాయన శాస్త్రము మిగుల సభివృద్ధి జెందెనని, ఆచార్య ప్రభుల్ని చంద్రరేగాను నిదర్శన పూర్వముగ జూపియుండిరి. ఇటులనే, ఇతర శాస్త్రములుగూడ అభివృద్ధి జెందియుండెను. అప్పుడు పయోగించిన పదములను, వాడుకలోకి దేవచ్చును. అప్పటి శాస్త్రజ్ఞానమును ఇప్పటి గ్రంథములలో వీలగునంతవరకు పొందుపరుపవచ్చును. ఆంధ్ర భాషలో విద్యా పరిక్షకు బోవుటకు వీలుగల్గించుట సమంజసముగ నున్నది. ఆంధ్రసాహిత్యమునకు అర్హ స్థాన మొనగుటలో, ఆంధ్ర విద్యాసంఘమువారు దూరదృష్టి జూపిరి. ఆయుర్వేద వైద్యమునందు విద్యా పరిక్ష జరుప సంగీకరించుట, దేశీయ వైద్యముపట్లగల గౌరవమునకు నిదర్శనము. ఇటులనే ప్రాచ్య విజ్ఞాన పట్ల పరిక్షలోగూడ, ఆయుర్వేదము, ఆంధ్రభాష, సంగీతము, అరబిక్ మున్నగుభాషలు, వీరవైవస్విధాంతములను పరిక్ష విషయములుగ సంగీకరించుట క్రొత్తత్రోవకు నిదర్శనము. విద్యా సంఘసూచనలను సిండ్రికేటునభవా రెంతవరకామోదించెదరో తెలియదు. ప్రస్తుతము గావించబడిన తీర్మానములు సమగ్రమనిగాని, వీనివలననే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఫలప్రదమగు మార్గమును అపలంబించినటుల ఎంచుటకుగాని, వీలులేదు. అయినను, ముందుకు బోవలయుననుప్రయత్నము మాత్రము గనుపించును. తీర్మాకములకన్నను ఆచరణ ముఖ్యము. ముఖ్యవసర మగుదేశభాషామూలకవిద్యను కొనసాగించుటయవసరము. నూతనవిద్యావిధానము కేవలసాహిత్యజ్ఞానము నొనగుటలో తృప్తిజెందక విద్యార్థులకు స్వయంపోషకమార్గములను జూపవలయును. విద్యా

విధానము మార్పుజేందునను విశ్వాసము గుదిరినగాని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ధనసహాయ మయినను విరివిగ చేకూరజాలదు.

ఆహారము

భారతీయులు దేహదార్శన్యమునందు మిగుల వెనుకబడియున్నారనుట నిస్సంశయము. అందుచే రోగముల నెదుర్కొను శక్తి వారికి లేకున్నది. కలనల్ మెక్కారిననుగారు భారతీయుల బలహీనతకు కారణముల వరసి, ఏయేపదార్థముల నుపయోగించిన సత్తువ నచ్చునో కనుగొనుటకై, పరిశోధనల జరుపుచున్నారు. హైందవులు భుజించెడి ఆహారములందు ప్రాణశక్తి ఎంతవరకు కలదో కనుగొనదలచి, జుతువులపై వీరు పరీక్షజరుపుచున్నారు. కేవలము వరిపంటగాక, దానికితోడు సత్తువ నిచ్చు ఇతరపంటలను గూడ పండించుటకు మార్గ మేమి కలదో విచారించుచున్నారు. భూమికిని, సత్తువకును సంబంధ మెంతవరకుగలదో వీరు కనుగొనదలచిరి. పప్పులలో నేది మంచిదో కనుగొన యత్నించుచున్నారు. దేశములోని వివిధ ప్రాంతములలో వాడుకలో నున్న ఆహారములలో నేది శ్రేష్ఠమో గ్రహింప జూచుచున్నారు. వీరిపరిశోధనలు, రాజప్రతినిధిగారికి నీలగిరిలో విశదపరుపబడెను. రాజప్రతినిధిగారితో ముచ్చటించుచు, భారతీయులు అనుకూలమగు ఆహారమును స్వీకరించినగాని, స్వరాజ్యమువలన ప్రయోజన ముండదని, కలనల్ మెక్కారిననుగారు గట్టిగా చాటి రని, మా ఉదక మండల విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. కలనల్ గారొక్కసంగతిని మరచిరి. మంచి ఆహార మేదియో వీరు నిర్ణయించినను, దానిని జనసామాన్యమున కందజేయు టెటులు? విలువగలయాహారము వారికి సామాన్యముగ లభింపదు. ఒక్కపూటయైనను తిన్నగ తిండిలేనివారికి, గోదమ అన్నమును, పాలును, పరిశుభ్రమగు వెన్నను నేతిని, పప్పులను సమకూర్చు టెటులు? ప్రభుత్వమువారిందుకు పూనుకొనిన సంతోషమే. కాని అట్టి ఆక కవకాశముగను పింపదు. జనసామాన్యమును క్రుంగజేయుచున్న దారిద్ర్య బాధను తొలగించుటకు, మార్గములు గానరావు. వ్యవసాయసంఘ విచారణవలన విశేష లాభముండునని తోచదు. పరిపాలనపు ఖర్చు చాలవరకు తగ్గి, ప్రజలపై గల బరువులు తొలగుట యవసరము. అప్పుడుగాని దేశాభివృద్ధికి డబ్బు మిగులదు. ఇట్టి యనుకూలపరిస్థితులు, స్వరాజ్య సిద్ధివలనగాని చేకూరవు. అందుచే, సరియగు ఆహారమును ప్రజలకు సమకూర్చుటకు సయితము స్వరాజ్య మవసరమని, కలనల్ గారు గ్రహింపవలయును. స్వరాజ్యము లేనిది, కలనల్ మెక్కారి ననుగారు ఆహారనిర్ణయముకొర కెన్ని పరిశోధనల జరిపినను ప్రయోజన ముండజాలదు.

మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు

గవర్నరులకును రాజప్రతినిధికిని సెలవుల ఏర్పాటును గావించిననాటినుండియు, సెలవు దీసికొనని వారు గనుపించుటలేదు. హిందూ దేశమునకు దీనివలన ఖర్చు విశేషమగుచున్నది. గవర్నరులును, రాజప్రతినిధియు హిందూ దేశములో బనిచేయుకాలము అయిదుసంవత్సరములు. ప్రతినంవత్సరమునను అర్ధభాగమునకు బైగ శీతలమగు కొండలపైని వసించు

చుచు, ఎండబాధయన నెట్టిదో ఎరుగక వీరు సుఖముగ కాలము గడపుచుండుదురు. ఎక్కడకుబోయినను సర్వసౌకర్యములతో గూడిన స్పృహలు రయిలుబండ్లపై వీరు ప్రయాణము సలుపుచుండుదురు. అందుచే వీరుపడెడి కష్టము అత్యల్పము. రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు బూర్వము గవర్నరులును, రాజప్రతినిధియు శాసనసభల కధ్యక్షత వహింపవలసివచ్చెడిది. ఇప్పుడట్టిబాధ్యతయు దొలగినది. ఇవిచాలక, ఇంగ్లండుకు వెడలివచ్చుటకు వీరి కవకాశమిచ్చుట, ఎంత యనవసరమో తెలుపనక్కరలేదు. వీరు సెలవుపొంద పోగనే, వీరిబదులు మరెయొకరిని గవర్నరుగ నియమింపవలసివచ్చును. ఇరువుర శ్రేణులను హిందూదేశము భరింపవలయును. మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగ నెం. బట్లరుగారు నాల్గవమాసము సెలవుపొంద ఇంగ్లండుకు బోవ నుద్దేశించిరి. వీరిబదులుగ కొలదికాలమయినను భారతీయుని ఆ స్థానమున నియమింపవచ్చునుగదా. అటుల జరుగలేదు. తాత్కాలికపు ఖాళీలయినను, భారతీయుల కొనగ బడకున్న వి. బట్లరుగారి స్థానమున మార్పిసుగారు నియమింపబడిరి. సింహాప్రభువును గవర్నరుగ నియమించినప్పటికి మరెయొకభారతీయుని కాపడవినొనగియుండలేదు. స్వపరిపాలనము కాకున్నమానె భారతీయులకిట్టి స్వల్పసౌకర్యముల నొనగుట కయినను బూనుకొనకుండుటచే మితవాదులనమ్మకము నయితము దొలగుచున్నది.

రైల్వేప్రమాదములు

1927 సంవత్సరము 31 మార్చిలో అంతిమయ్యెడి అర్ధసంవత్సరమున నాల్గు రైల్వేప్రమాదములు జరిగినట్లు లెఖింపబడుచున్నది. అమృతసరమున జరిగిన ప్రమాదమునందు ఆరుగురుకు దెబ్బలు తగిలెను. డ్రైవరు స్టేషనులోనికి ముప్పదిమైళ్ల వేగముతో వచ్చెను. తనకుసిగ్నలు తిన్న గ కనుపింపలేదని డ్రయివరు తెలిపెను. మొదటిసందర్భమున డ్రయివరుదేలోపమయినను సిగ్నలువిషయమున అతనిలోపములేదని ఇన్స్పెక్టరుగారు తేల్చివైచిరి. ప్రమాదకారకుల నెటుల శిక్షించిరో లెఖింపబడుచున్నది. రెండవ ప్రమాదము, లోండా జెల్లాంకెక్సునులో జరిగెను. స్పీరిగులు తిన్నగలేవని ఇన్స్పెక్టరుగారు సూచించిరి. మూడవ ప్రమాదము ఆలిఫురుయెద్ద జరిగెను. ఇందువలన ఆరుగురు చనిపోయిరి. ఆరుగురుకు దెబ్బలుతగిలెను. బండిధ్వంసమయ్యెను. ఇక్కడ గేటుకీపరు లేకుండెను. పిచ్చికిచ్చిన తాళపుచెవులు తాళమునకు సరిపోకుండెను. ఇరువురు గేటుకీపరు లుండవలయునను నియమమున్నను, రెండవవారిని ప్రమాదము జరుగువరకు రైల్వేఅధికారులు నియమింపలేదట. ఒక్క గేటుకీపరు ఇరువదినాలుగుగంటలు పని జేయజాలడనియు, డ్రైవరులోపముకూడ కలదనియు, ఇన్స్పెక్టరుగారు తెలిసిరి. మద్రాసుమెయిలు భద్రకు స్టేషను యెద్దకు వచ్చునపుడు నాల్గవ ప్రమాదము జరిగెను. దీనియందు 14 మంది ప్రయాణికులు చనిపోయిరి. 66 మందికి గాయములు తగిలెను. నాల్గవ ప్రమాదములలోను రైల్వేయధికారుల అశ్రద్ధయే మూలకారణమని విదితమగుచున్నది. ఇయ్యది రైల్వేపరిపాలనా సౌభ్యవమునకు నిదర్శనము గాజాలదు.

రైల్వేఖర్చులు

బెంగాలు వాణిజ్యసంఘమువారు, రైల్వేల ఆర్థికోద్యోగియగు పార్సనుగారికి దెలిపినసంగతులు చాల ముఖ్యములు. రైల్వేరేట్లతోపాటు, రైల్వేఖర్చుగూడ చాల అధికముగ నున్నది. వర్కింగు ఖర్చులు 32 కోట్లనుండి 64 కోట్లకుబైగ పెరుగుట విచిత్రము. ఖర్చులు రెండింతలగుటకు, తగినకారణము గనుపింపదు. రైల్వేఖర్చులు చాలవరకు తగ్గినగాని, రైల్వేలవలన లాభ మేర్పడజాలదు. ఇప్పుడు సలహాసంఘములుగలవు గాని, వాని కెట్టియధికారములేదు. సలహానిచ్చువిషయముననైనను, ఏజెంటులు కోరిన విషయములగూర్చియే సలహా సీయవలయునుగాని, అన్ని విషయములగూర్చి తమయభిప్రాయము సీసంఘములు తెలుపవలసిలేదు. ఏవిషయముగూర్చియైనను సలహానిచ్చుటకు వీలొనగవలయునని, వాణిజ్యసంఘమువారు కోరుచున్నారు. ఇంతియగాక సలహాసంఘమునందు ఆర్థికశాఖ ఏర్పడవలయుననియు, క్రొత్తరైల్వేనిర్మాణముగూర్చియు వివిధ రైల్వేల బడ్జెట్టుగూర్చియు తమయభిప్రాయమును చెల్లుపుట కీశాఖ కధికారి మీయవలయుననియు, వాణిజ్యసంఘమువారు రక్షిరి. ప్రయాణికుల రేట్లను, సరకులరేట్లను తగ్గింపగోరిరి. రేట్ల విచారణసంఘమును నిర్మించి చాలకాలమయినను, ఇంతవర కెట్టి అనుకూలఫలము గలుగలేదు. రైల్వేలను రానురాను ప్లేటురైల్వేలుగ మార్చవలయునని సంకల్పమున్నను, రైల్వే పరిపాలనమును నిర్ణయించుటకు, ప్రజలకు సరియగు నవకాశము చిక్కుటలేదు.

ఆస్ట్రేలియా : ఇండియా

హిందూదేశ ప్రజలు స్వరాజ్యము కావలయునని మాత్రమే కేకలిడుచుండుదుగాని, దేశపుబౌద్ధిక సీతిని చక్కబరుచుటకు శ్రద్ధవహించరని, రంగాచార్యులుగారు కోయంబత్తూరులో సువస్థనించుచు జెప్పిరి. ఈ విషయమున హిందూదేశము ఆస్ట్రేలియా ననుసరింపవలయునని, వీరియుద్దేశ్యము. రంగాచార్యులుగారు చెప్పిన సలహాను కొనసాగించుటకు సాధ్యమగుచో, లాభకరమే. కాని, ఆస్ట్రేలియా ప్రజలు స్వల్పసంఖ్యాకులయినను ఆర్థికస్థితిని చక్కబరుచుట కెటుల వీలుగలిగెనో రంగాచార్యులుగారు విచారింపవలయును. సంపూర్ణస్వపరిపాలనము ననుభవించుటచే, ఆస్ట్రేలియా ప్రజలు దేశాభివృద్ధి కై ఎట్టి అడ్డులేక కృషి నలుపగలిగిరి, అట్టి స్వచ్ఛ హిందూదేశమునకు లేనంతవరకు ఆస్ట్రేలియావలె పాటుబడుట యసంభవము. స్వరాజ్యముకొరకు భారతీయులు కేకలిడుట ఆటకొటితనముకొరకుగాదు. సత్వరాభివృద్ధికి వేరొకసాధన లేకబోవుటచేతనే వారట్టికోర్కెను కోరుచున్నారు. రంగాచార్యులుగారు ఆస్ట్రేలియాఅభివృద్ధిగాంచి ఆశ్చర్యపడి యుండవచ్చును. కాని అక్కడిపరిస్థితులను ఆచార్యులు గారిక్కడిపరిస్థితులతో పోల్చుటలో మిక్కిలి పొరబడితి.

నిరుద్యోగము

నిరుద్యోగబాధ జనసామాన్యమునేగాక విద్యాధికులనుగూడ మిగుల బాధించుచున్నది. విద్యనుముగించినవారు పలువురు జీవనోపాధితోకయల్లాడుచున్నారు. ఉద్యోగులతో సర్కారు ఉద్యోగములు నిండియున్నవి. లాయరు

వృత్తిలో న్యాయవాదులు లెక్కకు మిక్కిలిగనున్నారు. ఉపాధ్యాయవృత్తియు నిలులేయున్నది. వైద్యవృత్తి యయినను లాభకరముగలేదు. పరిశ్రమలలో బ్రవేశించుటకు అసలుపరిశ్రమలే అత్యల్పము. వానిని చేపట్టుటకు విద్యాధికులకు తగినశిక్షణలేదు. విద్యాసౌకర్యముల నొనగుచున్న ప్రభుత్వమువారే నిరుద్యోగసమస్యను పరిష్కరించుట శర్మము. చెన్నరాజధానిలో సీసమస్యనుగూర్చి విచారించుటకేర్పడిన కమిటీవారు ఫలప్రదమగు సూచనల గావింపకపోయిరి. బొంబాయి శాసనసభలో సీసమయమై ప్రశ్నవచ్చెను. దీనికి బదులుచెప్పించుకార్మికకార్యాలయమువారి విషయమై విచారణ సలిపరనియు ప్రభుత్వమువారు విద్యాధికులకు శిక్షణనివారింపుటకు ఎట్టిచర్య దీసికొనజాలరనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడిపెను. ఇంగ్లండులో నిరుద్యోగమును నివారించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిరంతర ప్రయత్నముల సలుపుచుండ, హిందూదేశమున పాలకు లీ విషయమై ఉపేక్ష వహించుట ఎంత శోచనీయమో చెల్లిన సక్కరలేదు.

కన్వెన్షను

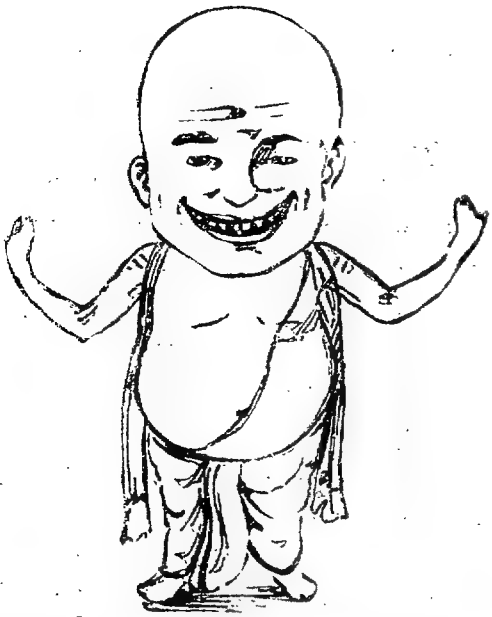
మశాలానా మహమ్మదాలిగారుగూడ కన్వెన్షనును సమావేశపరుపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు. దీనియందు అన్ని పక్షములకును ప్రాతినిధ్య ముండవలయును. స్వరాజ్యోదాగమగు తయారుజేయవలయునని ప్రభుత్వమువారి కన్వెన్షనును గోరవలయునట. స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేసినప్పటికి పార్లమెంటు సభవారు ఒక్కఅక్షరముయినను దానినుండి తిరిచేయకుండు పరికరంపవలయునని మహమ్మదాలిగారు ముద్దేశ్యము. భారతశాసనసభవారు గోరిన రాయుటేమియు నన్నిగోరినముగూడ నిట్టియేర్పాటుచే సూచించుచున్నది. దీనికి మారుగ కన్వెన్షనును సంగీరింపవలయునని, మహమ్మదాలిగారు మోచ్చుచిరి. రాయుటేమియు సమావేశము నామోదుపనియారు, కన్వెన్షనును ఆమోదించెద రని తలచుట వ్యర్థపుటాహా. భారతీయులు స్వశక్తిని పెంపుజేసికొనినగాని, వారికోర్కెలకు విలువ ఏర్పడ.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారి ప్రచారము

సేలం, ఆగస్టు 31:—డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు శుక్రవారము పెంజూరుకు వెళ్లెదరు. అచ్చట మహాత్ముని సందర్శించి 7-వ తేది తిరిగి సేలంవచ్చెదరు. “భారతదేశపుపతనము” “ప్రస్తుతసమస్యలు” “ఆపనరక ద్రవ్యము.” అను విషయములగురించి మూడు ఉపన్యాసములనిచ్చెదరు (ఆ. ప్రె.)

నూతన మహమ్మదీయ దినపత్రిక

నైజాముగారి నిరాదరణ
హైదరాబాదు, ఆగస్టు 31:—మహమ్మదాబాదు మహారాజాగారు మహమ్మదీయుల హక్కులను సంగ్రహించుటకై లక్నోలో ఒక దినపత్రికను స్థాపింప ప్రయత్నించుచున్నారు. లక్షరూప్యములు విరాళము నివ్వవలయునని వీరు నైజాముగారిని కోరగ ఇట్టిపత్రికను స్థాపించుట ఉచితముకాదనియు తాన ఇట్టిపత్రికతో సంబంధమునుకొనట కిష్టములేదనియు నైజాముగారు స్పష్టపరచిరనియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

తోబూమ్మలు

(ఆంధ్ర పత్రికకు ప్రత్యేకం)

పెళ్లి

కొత్తవాడు—ఈగుంపుఅంతా ఎందుకు కూచారు?
బండివాడు—ఏదోదొడ్డు తట్టించింది.
కొత్తవాడు—ఏమిటది.
బండివాడు—పాపం ఆయింటాయనకూతురి పెళ్లి.

గొణగటం

స్వామివాది—అయ్యా ఈసాక్షి నేనడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండా లోపల గొణగటం నన్ను తిట్టుతున్నాడు.

స్వామివాది—(సాక్షిలో) ఏమి, అట్లాగొణగతావో? చెప్పేమాటలు గట్టిగాచెప్పరాదు?

కోతులు

తండ్రి—కోతులలోనుంచే మనుష్యులు పుట్టారు.
బాలుడు—ఈతోటలో కోతులను మనుష్యులయిం తరువాత వదలిపెట్టతారా?

ముణదాత

అల్లయ్య—నాకుముగం ఇచ్చినాయన ఇవ్వాలతో వదలిపోయినాడు.

పుల్లయ్య—చచ్చిపోయినాడా ఏమిటి?
అల్లయ్య—చావవేదు బాకితీర్చేశాను.

అర్థఖరీదు

సర్కినుదగ్గల పిల్లలు అర్థఖరీదని ఉండెను.
కొత్తవాడు—లోపలికిపోదారండి. చవుకగావుంటే పిల్లలను కొనుక్కుందాం.

నోట్లు

పోలీసువాడు—ఏంచేస్తున్నావు, యీ బ్యాంకులో హల్చునీ?

దొంగ—నేను రిపోర్టు రునుండి.

పోలీసువాడు—ఏంటిహల్చుచేస్తావు?

దొంగ—డబ్బుకు సంబంధించిన సంగతులండి.

పోలీసువాడు—ఇప్పుడు ఏంచేస్తున్నావు?

దొంగ—నోట్లు తీసుకుంటున్నాను.

తల

ఉపన్యాసకుడు—ఇంటికంతా పెద్దతల ఒక్కటుంటే బాగుండును. మీకు ఇష్టమేనా?

సభికుడు—నాకు ఇష్టమేనండి. నాపిల్లవాండ్రకు టోపీలు కొనేలేక చచ్చిపోతున్నాను.

కోడం

భర్త—నేనెందుకూ పనికిరానివాడని నీ అభిప్రాయం కావాలి!

భార్య—అంతమాత్రం మీకింత కోపం ఎందుకు?

భర్త—నీకు పెనిమిటి కావడమే గొప్ప అని నేను అనుకుంటున్నాను.

బూట్లు

పెద్దమనిషి—ఏమిటి, మీసాపులోకి కొత్తబూట్లు రెండుచేబోయి వచ్చినవలే.

అంగడివాడు—నిజమేనండి.

పెద్దమనిషి—అయితే చూపించండి. నాకు సరిపోత వేరొకటి చూస్తాను.

అపూర్వగంధం

ప్రశ్న—అపూర్వగంధమంటే ఏమిటి?
జవాబు—ఎవరికయినా గంధాన్ని అరుపు ఇస్తే, అది మల్లీ తిరిగివస్తే, అది అపూర్వగంధం అవుతుంది.

కాగితాలు

భర్త—నీవు యింట్లో లేనపుడు, గోడలన్నీ రంగుల కాగితాలతో అతికించాను. బాగుందా?

భార్య—బాగానేవుండిగాని, కాగితాలకింద ఎత్తుగా వున్న వేమిటి?

భర్త—గోడలమీద పటాలు తీసివేయడం మరిచిపోయినాను.

నేవింగు బ్యాంకు

వర్తకుడు—అయ్యా, నేవింగు బ్యాంకులో నేనువేసిన డబ్బుంతా ఇచ్చివేయండి.

బ్యాంకు గుమాస్తా—కొంచెము వుంచండి. అక్కంటూ నిలుస్తుంది.

వర్తకుడు—వుంచనండి. అంతసొమ్ము ఇయ్యండి.

గుమాస్తా సొమ్ము ఇచ్చేడు. వర్తకుడు సొమ్ముంతా తక్కువైతేను.

వర్తకుడు—మళ్ళీ బ్యాంకులో వేసుకొండి.

గుమాస్తా—అది ఏమిటయ్యా?

వర్తకుడు—నాసొమ్ముంతా బ్యాంకులో వుందో లేదో అని చూడడానికి అడిగాను కాని, కావలసికాదు.

నూనె

భర్త—ఈ సీసాలోది తలకు రామకునే, నూనెనా?
భార్య—కాదు. తుమ్మగోడు. అట్లా అడుగుతున్నా

రేం?

భర్త—దీనిలోది పొద్దున రామకున్నాను. ఇప్పుడు టోపీ ఊడిరావటంలేదు.

గురక

మొదటిబాలుడు—మీ నాన్న ఎట్లా గురక పెడుతున్నాడో చూడు.

రెండోబాలుడు—మానాన్న గురక పెట్టడంలేదు. కలలో కుక్క కనిపించింది. ఆకుక్క మొరుగుతున్నది.

తొందర

బ్రాబండి నెమ్మదిగా నడుస్తుండెను.

ప్రయాణికుడు—నువ్వు ఇంతకన్నా తొందరగా పోలేవయ్యా?

డ్రైవరు—పోగలనుగాని, బండిని వదిలిపెట్టి పోవడానికి వీలులేదు.

సముద్రం

ఒకరు—నిన్ను చూస్తే సముద్రం జ్ఞాపకం వస్తుంది.

ఇంకొకడు—నేను. అంత దగ్గరగా ఆరుస్తానా?

ఒకరు—కాదు. సముద్రప్రయాణం చేస్తుంటే కళ్ళులు రావటం జ్ఞాపకం వచ్చింది.

గర్వం

పాపము—నాకు గర్వం ఏర్పడుతున్నదయ్యా!
పుల్లము—ఎందుచే?

పాపము—తెల్లవారేబప్పటికి అద్దం చూసుకుంటే, ఎంతో అందంగా ఉన్నానని అనుకుంటుంటాను.

పుల్లము—అది గర్వంకాదు. తెలివితక్కువ.

మాత్ర

ఉపాధ్యాయుడు—కొండకు మాత్రకు భేదమేమిటి?
బాలుడు—కొండ పొడుగ్గా ఉంటుంది. మాత్ర గుండ్రంగా ఉంటుంది.

ఉపాధ్యాయుడు—అంతేనా?

ఇంకొకబాలుడు—నాకు తెలిసిందండి. కొండకు పైకెక్కడం కష్టం, మాత్ర కిందికి దిగడం కష్టం.

కల్లమందు

వైద్యుడు—ఈమందు పూటకొకబొట్టు కంట్లోవేసుకొండి.

రోగి—అయ్యా భోజనంచేసిం తరువాతనా, అంతకు పూర్వమా?

గడియారం

పెద్దమనిషి—ఈగడియారం ఎంతకమ్ముతావయ్యా?
అంగడివాడు—నాలుగురూపాయలు.

పెద్దమనిషి—నీటి అసలుఖరీదే నాలుగు రూపాయలే. నీకెట్లా లాభం వస్తుంది?

అంగడివాడు—అగడియారాలు మరమ్మతుచేస్తే.

లడ్డు

పెద్దమనిషి—నేను పంపించిన లడ్డు తిన్నావా?
బాలుడు—తిన్నాను.

పెద్దమనిషి—ఎట్లా ఉన్నయి?

బాలుడు—చాలా బాగున్నయి. ఇంకాకొన్ని పంపిస్తారా?

దగ్గు

ఉపన్యాసకుడు—నేను ఉపన్యాసం ఇచ్చినప్పుడు, అందరూ దగ్గుదం మొదలుపెట్టారు, చూశావా?

స్నేహితుడు—అది దగ్గుగాదు. ఉపన్యాసం చాలింపమని అరుపులు.

దరిద్రం

పెద్దమనిషి—పాపం, దరిద్రంవల్ల జయిల్లో పడ్డావు కాబోలు!

ఖయీదీ—లేదండి. నేను దొంగనాణాలు చేస్తుండేవాడినండి.

వెధవ

ఒకడు—రామయ్య వన్ను ముసలివేనా అన్నాడు. ఎంత సొగసుబోతో, చూశావా?

ఇంకొకడు—అయ్యా, నీకు నలభై ఏళ్లు అయినా నిండలేదే, అప్పుడే ముసలివాడవన్నాడుగా!

పని

పుల్లము—మికొత్తదానీ మంచిదేనా?
అల్లము—చాలామంచిది. నేనేంపనిజేసినా, అడ్డుపెట్టెడు.

కుక్క

రామయ్య—మీ కొత్తకుక్క ఎట్లావుంది?
సోమయ్య—ఎప్పుడూ వంటవాడి చుట్టూ తిరుగుతుంటుంది.

రాయి

మల్లయ్య—మీపిల్లవాడు నామీద రాయి విసికివేశాడయ్యా.

పాపయ్య—మీకు తగిలినదా?

పల్లయ్య—తగలలేదు. అనశల పడ్డది.

పాపయ్య—అయితే వేసినవాడు మావాడు కాదు.

ఉద్యోగం

పిచ్చుము—ఏమయ్యా, మీ ఆయన-దొడ్లో కూర్చోని కాగితాలన్నీ చింపివేస్తాడేమయ్యా?

వెట్టెము—మా ఆయనకు కొత్తఉద్యోగం అయింది. పిచ్చెము—ఏమిటది?

వెట్టెము—నోటినులు ఊరంతా పంచిపెట్టడం.

తొండి

ఇంట్లోపండిన మారంతా, పప్పుంతా అన్నం అంతా అతిథి తినివేసెను. ఇంటాయన భార్య భయపడుతుండెను. అయినా లాంఛనంకొరకు ఇట్లా అడిగెను.

యజమానురాలు—కొంచెం ఏమయినా కావలెనా? అతిథి—చాలునండి, మధ్యాహ్నం నిశ్చిన్నేహితులు. ఏం దుకు పిలిచారు. అట్టేతినకుండా వుంటే మంచిది.

గాలి

ఒకడు—వైద్యుడు నిన్ను గాలి మార్చుమన్నాడుగా, ఎక్కడకీ వెళ్లలేదే?

ఇంకొకడు—రెన్నపట్నంలో గాలి ఎప్పుడూ మారుతూనే ఉంటుంది. అందుకని యీ వ్యూలోనే ఉండడలిచాను.

వకీలు కోటును దొంగిలించుట

మొదటితప్పిదమునకై ముద్దయిన వదలివేయ

(బార్డియోను పోలీసుకోర్టు)

2-8-27 వ తేదీ యన్. రామనాయకరు అను స్పెన్సరు కంపెనీయందు ఐదుఅన్ను పనివాడు హైకోర్టువకీలు ఛేంబర్స్ గదిలోనికి వెళ్లి అదట ఆర్. రంగాచారిగారను హైకోర్టు వకీలుకోటును దొంగిలించెను. వకీలు వెంటనే ఈసమాచారమును జవానులవలన తెలిసికొని ముద్దయిన పోలీసువారి సహాయముతో పట్టుకొనెను.

ముద్దయిన నేరము సంగీకరించుచు తా నాదినమున తప్పదాగి ఒడలుదెలియక యింటిననియు, తానేమి యెసర్పినది తనకు తెలియ లేదనియు ఒప్పుకొనెను.

ముద్దయిన తాగియుండుటవల్ల మొదటి, తప్పిదముగట వల్లను, గౌరవమునుబయలునకు జేరినవాడౌటచేతను మ్యూజిస్ట్రేటుగారు విడుదల జేయుచు రూ 100 లకు బాండును, ఒక సంవత్సరమువరకు సత్వరపరచుకు, అదే మొత్తమునకు రెండు మ్యూజిస్ట్రేటు లొసంగవట్లు ఉత్తరువు గావించిరి.

నత్యేంద్ర చంద్రమిత్ర గారి
వింతవిడుదల

ఒంటరిగా ఘట్టమందు విడుదల

ఈ రేగింపులు సాగనియకుండుటకేనా?

కలకత్తా, ఆగస్టు 4:—శ్రీయుత సుబానుచంద్రబోసు తదితరులతో ఆర్డినెన్సుక్రింద 1925 ఆక్టోబరు 25 వ తేదీ ఆర్డెన్సుచేయబడిన శ్రీయుత నత్యేంద్రచంద్రమిత్ర యం. యల్. ఏ. గారు మాండలేనుండి ఉదయమున ఎల్లంగాయోడ లో కలకత్తాచేరిరి. ఓడ ప్రకటింపబడిన దానికంటె ముందేవచ్చెను. ఉత్తరరామఘట్టమందు మిత్ర గారి క్కారు మాత్రమే నిలచియుండిరి. తరువాత ఘోషలో విని నిర్మల చంద్రచంద్రగారును మిత్రగారి పేనల్లుడును ఘట్టమువద్దకు పోయి వారిని కలసికొనిరి. అంతచంద్రగారియింటికివచ్చి మిత్ర గారి దానుసతితో ముచ్చటించిరి. మిత్రగారు చంద్రగారి యింటనే 4, 5 రోజులుందురు. ప్రజామోక్షమును తెలుపుట కేర్పడిన యూరేగింపులు యుత్సవములు స్వాగతములు జరుగుటకు సిలుకకపోయెను. (ప్రీ ప్రెస్)

ఎట్టి పరతులులేక విడుదలచేయబడుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 5:—భారతశాసనసభ సభ్యులను చెంగాలు ఆర్డినెన్సు ననుసరించి నిర్బంధింపబడిన వారును అగు నత్యేంద్రచంద్ర మిత్రగారు ఎట్టిపరతులులేక విడుదలచేయ బడిరిని మిత్రగారు ఫార్వర్డుప్రతికకు తంతివార్త పంపిరి. ఎల్లంగట్టిమరుగో బర్యానుండి 4 వేల కలకత్తాకు మిత్రగారు వచ్చి చేరెదరు. (ప్రీ ప్రెస్)

శివలింగపునఃప్రతిష్ఠ

గవర్నరురాక సంద్రదింపులు

ప్రజలకోరిక నెరవేరుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 5:—ఇదివరలో నేర్పరపబడిన సంచారక్రమమునాటి గవర్నరు మధ్యాహ్నము మిచ్చుటకువచ్చి హిందూ రాయబారమునందు పండిత పంచానను తారకరత్న, హీరేంద్ర నాథదత్తు, మదమోహన బర్హును, చావర్, ప్రభుదయాలు హై నుత్సింగకా, భీమ, పండిత హరప్రసాదశాస్త్రిగార్లున్నారు. లింగము 1850 లో మొదట స్థాపింపబడినదియు, అక్కడ సాలునకు మూడుసంతలు యుత్సవములు జరిగెడివనియు, పోలీసు టౌటుపోస్తుకొర కిది నాశనముగావించిరియు, కాని పూర్వప్రదేశ్ నికేతమును, తిరిగి వెంటనే కట్టబడినదియు హిందువుల కది ఎక్కడ గౌరవప్రపత్తులు కలవనియు తెలిపె వరు. గవర్నరు 4 గంటలకు రాయబారము విని రాత్రి పాబ్నా వెళ్లును.

గవర్నరు-శివలింగస్థానము

గవర్నరు ఉదయమునవచ్చి శివలింగస్థానమును స్వయముగచూచెను. రాయబారమున సర్ ప్రసాదు సర్వాధికారి, రాజానాసిభూరుగార్లుగూడ చేరిరి. 4 గంటలకు వారిదర్శనము చేసి హిందువుల మనోనిశ్చయము తెలిపిరి. హీరేంద్రనాథు డైరెక్టులు జదివెను. 1850 నుండియున్న శివలింగమును పెరికివే యుటవలన హిందువుల కసంతృప్తికలిగెను. వెంటనే పునఃప్రతిష్ఠ గావింపమని గోరిరి. 1881లో తాను దానినిదూచినటుల సర్వాధికారి తెలిపెను. హిందువులు బ్రిటిషువారిని మత దేవా లయరక్షకులని నమ్ముచున్నారని పండిత తారకరత్న గారు తెలిపిరి. విశ్వామిత్రరాజీ ప్రతినిధులు పక్షమునకు తెచ్చిరి.

సూపరెంటు

హిందువుల మనస్సునకు నొప్పిగలుగకుండ మువ్వగరు బ్రాహ్మణులచే యావిగ్రహము నెత్తించి ఇతరవిగ్రహములతో దాలుపుట్టమం దుంపించిరిని.

గవర్నరు జవాబు

"ఏదో పాకబాటుజరిగినది. తిరిగి శివలింగ ప్రతిష్ఠాపన జరుగును. శాంతింపుడని హెచ్చరించి కమిషనరుకు వెంటనే తిరిగి శివలింగప్రతిష్ఠాపన గావింపవలసినదిగ ఆజ్ఞాపించెను. గవర్నరు ప్రకటనగూడ గావించెను. (ప్రీ ప్రెస్)

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

కూనూరులో పాశ్చాత్య ప్రతిష్ఠాపనము చూచుట
కూనూరు, ఆగస్టు 5:—ఇర్విను ప్రభువంశతులు నేటి దినము 11-45 గంటలకు కూనూరు వచ్చిరి. యువజన క్రైస్తవ సంఘమువారు గొప్ప స్వాగత మొసరిరి.

పాశ్చాత్య ఇన్స్టిట్యూటు

కలనలు ఆర్. మాక్రిసనుగారు పాశ్చాత్య ఇన్స్టిట్యూటునందు చేయుచున్న పరిశోధనలను రాజప్రతినిధిగారు శ్రద్ధతో పరిశీలించిరి. భారతదేశపు ప్రజలు సామాన్యముగ భుజించుచున్న ఆహారము అందువల్ల కలుగుచున్న లాభనష్టము లను గురించి మాక్రిసనుగారు పరిశోధన మొనర్చుచున్నారు. ఎలుకలు, కుందేల్లు, కోతులు, పావురములకు వివిధముల ఆహారములనిచ్చి దానివల్ల ఫలితములను పీరు పరిశీలించుచున్నారు. దేహదార్శమునకు లిజిమినులు అనవరము. ఏఆహారమునందు లిజిమినులు అధికముగ నున్నది, వేటిలోలేనిది పీరు పరిశోధించుచున్నారు. ప్రస్తుతము భారతీయు లుపయోగించుచున్న ఆహారపదార్థములలో శ్రేష్ఠమైనవి ఏవి అనువిషయమును పీరు గుర్తెరుగ పూనుకొని యున్నారు. విద్యుత్తును వదలి దేహదార్శమును కలుగజేయు ఇతర ఆహారపదార్థమును కనికెట్టి దానిని పండించుటకు అనుకూలమగు ఏర్పాటులను గావించు విషయమై కూడ పీరు పరిశోధించుచున్నారు. ఏయేరకపు భూములయందు ఏయేపంటలు బాగుగ పండునో ఆయాపదార్థములు తినిన మానవుల స్వభావమునం దెట్టిమార్పు కలుగునో మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన పరిశోధనగూడ జరుగుచున్నది.

రాజప్రతినిధిగారు ఈప్రతిష్ఠాపనయందు జరుగుచున్న పనియంతయు చూచి సంతోషమును ప్రకటించిరి. భారతీయులు అన్నివిధముల లాభకరముగ ఆహారము భుజించినగాని ప్యూరాజ్యము పొందజాలనిరని కలనలు మాక్రిసనుగారు చెప్పిరి. పిమ్మట ప్రభువంశతులు ఉదకమండలము వెళ్లిరి.

నేటిదినము తిరువాన్కూరు జూనియరు మహారాజి ఆర్కాటుప్రెస్సుగార్లు రాజప్రతినిధిని సందర్శించిరి. (స్వకీయవిలేఖరి)

మీరాపురం రాజుగారి
ఎలక్షనుకేసు

ఆగస్టు నెలాఖరుకు వాయిదావేయబడుట
మచిలీపట్నము, ఆగస్టు 5:—కృష్ణానదిలోనుండి ఎన్నుకొనబడిన మీరాపురం రాజుగారిపై లేబడిన ఎలక్షనుకేసు మరల ఆగస్టు నెలాఖరువరకు వాయిదావేయబడినదని తెలియుచున్నది. పెటిషనరులు 890 నుండి సాక్షులను నాజూర్లుమును సమర్పింప ఉద్దేశించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్)

వారణాసి, ఆగస్టు 4:—భాయి పగమానందుగారు హిందువునాసభ ఉద్యమమును వదలి క్రొత్తఉద్యమము ప్రారంభింపనున్నారని వదంతి నిరాధారమైనదనియు, పరమానందుగారింకను కార్యవర్గపు సభ్యత్వమునకు రాజీనామా పంపలేదనియు అఖిలభారత హిందుమహాసభ కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్)

కుంభకోణం, ఆగస్టు 2:—ఈను పరిపాలనమునకు లోబడిన పాకకాల లిక్విటియందుకు నూలువకుటు నిర్బంధ మొనర్చుచున్నారని తాలూకాలోర్లువారు తీర్మానము గావించిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

గాంధీమహాత్ముని సంచారము

కృష్ణగిరికి వెళ్లదలచుట

ఈనెల 26 తేదీని మహాత్ముడు కృష్ణగిరి వెళ్లును. అచట పాదలు 2000 రూపాయలను పాకకాలవారు 300 రూపాయలను సమర్పించెదరు. అచటి నాయకులు తగిన యేర్పాటులు చేయుచున్నారు. (అ. ప్రె)

కలకత్తా, ఆగస్టు 5:—కలకత్తాలో పెప్టెంబరు నెలలో జరుగు ప్రాచీనపక్ష ప్రదర్శన ప్రారంభమహాత్మునిసంచారము రాజప్రతినిధిగారు సలిపెదరు. (అ. ప్రె)

దీనబంధు కబీరునాటకము

గ్రంథకర్త శ్రీయుత పండిత తారానాథుగారు

చెంగుపూరు ఆమెచూరునాటకసంఘమువారు పండిత తారానాథుగారిచే హిందీభాషలో రచింపబడిన దీనబంధు కబీరునాటకమును దేవనాగరి లిపిలోను కన్నడలిపిలోను విడివిడిగా ముద్రించి ప్రకటించిరి. కన్నడలిపి గ్రంథమునుగూడ కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఈనాటకమునకు గాంధీమహాత్ముడు ధూమికను వ్రాసెను.

ఇటీవలనే యీనాటకము చెంగుపూరులో ఖద్దరునిశి సహాయార్థము ప్రదర్శింపబడెను. అందువలన హిందీభాషా ప్రచారమును ఖద్దరునిశికి సహాయమునగూడ చెంగుపూరు ఆమెచూరు నాటకసంఘమువారు చేయగలెనవారైరి. ఆప్రదర్శనము గాంధీమహాత్ముని సమక్షమునందే జరిగినది. పండిత మాలవ్యాజీ మున్నగు దేశీయ నాయకులు పలువురు ప్రదర్శనమును సందర్శించిరి. ఆ ప్రదర్శనమునందు నటకేఖరులగు శ్రీయుత తాడి పత్రి రాఘవాచారి బి.ఏ. టి.ఎల్. (బల్లారి) గారు రామదాసు పాత్రమును తారానాథుగారు కబీరు పాత్రమును ధరించుటయే గాక శ్రీమతి రాఘవాచారి సతిగారు మున్నగు సోదరీమణులు పలువురుగూడ ధూమికలంఛరించి రంగస్థలమునకు వచ్చెచ్చిరి. ఈ నాటకమున గాంధీమహాత్ముని పటమును తారానాథుగారి పటమును కలపు. నిది మూడంకముల స్వతంత్రనాటకము. మొదటి అంకమునను రెండవ అంకమునను మూడవ అంకమునను మూడవ అంకమున రంగములను మొత్తము ఎనిమిది రంగములు కలవు. ఇందు వచనభాగమే హెచ్చుగానున్నను నేయములకూడ కలవు. కన్నడలిపిలో నేయము లనుబంధము గా చివర చేర్చబడెను. ఇది కేవలము నీతిబోధకమున నాటకము. రంగస్థలమున కనుకూలమునటుల వ్రాయబడెను. భాష కొంతవరకు పాండిత్యప్రకర్షకముగ నున్నది. ఇంకను సంస్కృత పదబాహుళ్యమును కలిగి మృదుమధుర శైలిలో నుండినగాని దాక్షిణాత్యులు రసమును గ్రహింపజాలరు. అలహాబాదులో ప్రకటింపబడిన ప్రహ్లాదమున్నగు కొన్ని హిందీనాటకములవల్ల శైలి కడు లలిరముగానుండుటచే హిందీభాషలో పాండిత్యము లేనివారుగూడ వానిని గులభముగా గ్రహింపగలుగుచున్నారు. వానిలో వాడబడిన ఉరుదుపదములు చాల గులభమైనవిగా నుండెను. గీర్వాణభాష విస్తారముగా నుపయోగింపబడెను. హిందీభాషలో నాటకములను వ్రాయగోరువారు దీనిని గమనించినచో ప్రచారమున కధికముగా తోడ్పడిన వారగుదురు. వలయు వారిటుల వ్రాయవలెను.

ది ఎమెచూరు గ్రామిటికు ఆసోసియేషన్, చెంగుపూరు సిటీ.

ఇరిగేషన్ బిల్లు-శాసనసభ్యులు చేయవలసినకృషి.

రాగల శాసనసభయందు యిరిగేషన్ బిల్లు తిరిగి ప్రవేశ పెట్టబడుచున్నది. ఈ నూతనబిల్లువల్ల రహితాంగమునకు యిది వరకున్న స్వాతంత్ర్యములు పెక్కులు లొలంగుచున్నవి. పంట కాల్యలకు రహితులు గండికొట్టి నీరుపారుదలజేసినను కాల్య దానియంతలు అది గండిపడి నీరు, రైతుల భూములలోనికి పారుచున్నను, డి. పి. డబ్లియువారు ఆ పారుదలభూములకు అధిక పన్నులను కట్టవలసినదిగా రివిన్యూవారికి తెలియపర్చుటయన, అందుపై రివిన్యూవారు ఆర్డములకు అధికపన్నులు విధించుటయనగలను. రివిన్యూవారు విధించిన అధికపన్నులు సక్రమంగా విధింపలేదని చెల్లగూడదని కలెక్టరులమీద సివిల్ దావాలు వేయుటకు పాతబిల్లులో రైతాంగమునకు స్వాతంత్ర్యము యివ్వబడినది. అట్టి స్వాతంత్ర్యము లుండుటచేతను, డి. పి. డబ్లియువారును రివిన్యూవారును సివిల్ కోర్టులకు వెరగొందును సక్రమంగా రైతులపట్ల మెలగుచున్నారు. సివిల్ అధికారము రైతాంగమునకు లేనియెడల డి. పి. డబ్లియువారి వారి నుండి తప్పించుకొనుటకు వెరవులేక అధికపన్నులవలన రైతాంగము శ్రుంగిపోవలసివచ్చును. నూతనబిల్లు 107 క్లౌజుతో అధిక పన్నులు తొలగించుకొనుటకు, సివిల్ కోర్టులకు రైతాంగము వెళ్లుచున్న స్వాతంత్ర్యములు తీసివేసినవారు గతుక శాసనసభ్యులు రైతాంగమునకుయున్న పాతబిల్లు స్వాతంత్ర్యములు నూతన బిల్లులో తగ్గించకుండ నిలుపుటకు పూనుకొందురని తెలుచుచున్నాడను.

యల్లంరావు విజయరామయ్య.

కరాచీ, ఆగస్టు 5:—యాహూయ మూతనికండ్రియు సాత్విత్రయమునకు విచారింపబడుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్)

శా. వ. లె. ను

వ. వ. నారాయణ అయ్యప్ప,
ఉపాధ్యక్షుడు

కలకత్తా, ఆగస్టు 31:— సహారాపురపాలకసంఘ సానిటరీ ఇన్స్పెక్టరు ప్రవాళులాహిరీగారి భార్య హత్యసందర్భమున ఆరెస్టయిన లాహిరీ మొదలగువారికై బెయిలుగోరగా నిరాకరింపబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

కోయిలకుంటలో తుపాకులు కాల్చుట

మేజిస్ట్రేటు నివేదికపై విమర్శ

శ్రీయుత గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారు కర్నూలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యొక్కయు సంద్యాలడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు యొక్కయు, నివేదికలను గవర్నమెంటువారు ప్రకటించినందులకు ప్రభుత్వమువారికి తమ కృతజ్ఞతను తెలియ జేయుచు సదరు నివేదికలగుర్చి తమ విమర్శ నీతిగా వ్రాయుచున్నారు.

“పై రెండు నివేదికలను నేను జాగ్రత్తగా చదివినాను. జరిగిన వ్యవహారములలో జబాబుదారీ వహించుటకు తగినంత హృదయావేదన పైకెక్కిన ఇద్దరు మేజిస్ట్రేటుల నివేదికలయందును కన్పించుటలేదు. జిల్లామేజిస్ట్రేటు నివేదికయొక్క విశేష గ్రహమేమనగా నివేదికయందు చెప్పటను జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఉత్తరవాదియై ఏ యభిప్రాయమును ఇవమితనుని వెల్లించి యుండలేదు తుపాకులుకాల్చుటలో పోలీసువారి చర్య సరియైనదేయని వ్రాయుట తప్ప వేరేమియు ఆయన స్వంత జబాబుదారీ వహించుచు కలిగినవెంటే పోలీసుగారు

మూడింటిని నిర్ణయించి, మూడు పేరాలలో సమగ్ర తన న్యాయనిర్ణయమును చేసియున్నాడు. రద్దము దరిమిలను ఉపయోగపడని యంతముల వనేకములను వ్రాసియున్నాడు. ఇప్పుడు నేను 9, 10, 11 పేరాలనే విమర్శించెదను. 9వ పేరావలన నొక మాట చెప్పబడియున్నది. జూలై 5వ తేదీ ప్రాతఃకాలము ఇద్దరు మనుష్యులకు వారంట్లు అనుబంధచరకుటవల్ల, వ్యవహారము త్వరలోనే తీవ్రదశలోనికి పరిణమించినదనియు అంతత్వరపడి వారంట్లను అనులు జరుపుటలో పోలీసు సభు- ఇనస్పెక్టరు వివక్షణజ్ఞానలోపము కలిగి ప్రవర్తించినాడనియు వ్రాసిరి. ఆప్రమాద మెంతటిదో అది నిందాస్పదమైనయజాగ్రత్తయగునో కాదో బహుశః ఓ లక్ష్యాసాధినిగారివంటివారి ద్వారా నెమ్మదిగా మంచుటలతో వారంట్లుదాగ్గుకు నచ్చ జెప్పవలసినదని అంతకుముందోకరోజుక్రిందటనే సలహాయుత్తరువులతో కర్నూలునుండి సర్కిలు ఇనస్పెక్టరు వచ్చియుండునని తొందరపడి వారంట్లు అనులుజరుపుట యెట్లుజరిగినదో ఆచరణ జరిగిన ప్రదేశములో డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు అధికారము వహించియుండియు అప్పుడేమి చేయుచుండెనో ఇవన్నియు దాచియుంచబడిన విషయములు. మందిరసామాజికులే తొందరపడి దుండగములకు పూనుకొనిరిని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నివేదికలో వ్రాసిన విషయములను జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారింకను సమర్థించెదరా? 10 పేరా చివర జాయింట్లు మేజిస్ట్రేటుగారు వింతయైన మాటలను వ్రాసిరి. కనుక పోలీసువారు ఆత్మసంరక్షణార్థము తుపాకులను కాల్చిరని నే నభిప్రాయ పడవలసియున్నది- అని వ్రాసిరి. ఈ ఆత్మసంరక్షణవిషయమంతయు 15 పంక్తులలో చర్చింపబడినది. పేరాలలోని చాలాభాగము జనకల్లోలవర్తనతో నిండియున్నది. 11 పేరాలలోమాత్ర మివాక్యము కన్పించున్నది. “ఉపయోగించబడిన తుపాకీ మందుగుండు మితిమీరియున్నదని నేను తలంపను.”

కావలెను

3831

కడపజిల్లాలో ప్రతిపట్టణములోను ప్రతిగ్రామములోను మన రాజధానిలో గల

ది యునైటెడ్ ఇండియా లైపు అన్సురెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

అను పేరుగల భీమాకంపెనీ చెన్నపురి రాష్ట్రమున ప్రజలకు చేయుచున్న గొప్పసహాయమును గూర్చి ప్రజలకు బోధించుటకు పలుకుబడి కలవారు కావలెను.

ఉద్యోగములు దొరకక విద్యార్థిభిలు చాలకష్టపడుచున్న యీ రోజులలో యీ కంపెనీ పక్షమున పనిచేయగోరువారు సులభముగా మంచి ఆదాయమును బడయగలుగుదురు. దీనివలన ప్రజలకు చాల మేలు కలుగును గాన యిది సంఘసేవగూడవగును. గాన యీకంపెనీ తరపున పనిచేయువారు ప్రజాసేవనగూడ చేసినవారగుదురు.

కడపజిల్లా నుండి ఈవిషయమై వ్రాయదలచిన వారు పుత్తరముల నన్నిటిని యీదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

“ఎస్. గోపాలయ్యగారు, బి. ప. ఎల్. టి. చీఫ్ యేజెంటు.

ది యునైటెడ్ ఇండియా లైపు అన్సురెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, చేపుని, కడప.”

మేజిస్ట్రేటు తన స్వకీయాభిప్రాయముల నెట్లు వ్రాసినను, నేను నూచించిన దానినిబట్టి మేజిస్ట్రేటుగారు చర్చింపవలసిన మూడు సారాంశములలో రెండుసారాంశములు పోలీసువారికి ప్రతికూలముగా న్యాయనిర్ణయము చేసినది. కాని నేను ఆత్మరక్షపడునది దేనికనగా, బాధ్యతగల యీ ప్రభుత్వమువారుగూడ వెంటనే బహిరంగవిచారణకు ఏర్పాటులుచేయక కాల్మింద కాలువేసికొని ఎట్లు మార్పుండగలరాయని.

అనుట సమావేశమైనజనుల గుంపులో ఆపాయకరమైన మూక గలదనెడిమాటయును పోలీసువారికి దెబ్బలుతగిలినవనటయును, పోలీసువారు ఆత్మసంరక్షణార్థము తుపాకులు కాల్చితిమని సమర్థించుకొనుటయును కేవలకల్పనాకథలు. డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు మేజిస్ట్రేటు అధికారరీత్యాచేసిన విచారణవల్ల ఆత్మసంరక్షణార్థమును విషయము ప్రసవపడజాలదు. పోలీసువారికి దెబ్బలుతగిలిన మాట యబద్ధమైనపుడును సబుబుకన్నెక్కురుయొక్క నాయకత్వముగూడ అబద్ధమైనప్పుడును ఆత్మసంరక్షణార్థమై తుపాకులు పేల్చబడిన వని యూహించుట చాలా కష్టము. ఆత్మసంరక్షణార్థము చేయబడిన హత్యలకేసులలో ఇదివరకు ఇండియను ప్రాక్టోరులనా రిచ్చిన తీర్పులుగూడ పోలీసువారి చర్యను సమర్థించుటలేదు. తగిన న్యాయపథలో పోలీసువారు ముద్దాయిలుగా నిలువబడి తమ చర్యను సమర్థించుకొనవలెను. జిల్లామేజిస్ట్రేటును డివిజనలు మేజిస్ట్రేటును పోలీసు శాఖకు పరిపాలనాధికారులైనంతమాత్రమున న్యాయపథలో విచారించబడుటకు అనర్హులుకారు. ముద్దాయిలుగా వారిని కూడా విచారించక మినహాయించరాదు. ఆత్మసంరక్షణార్థము చలాయించబడు అధికారము సరిగా చలాయించబడుచున్నదో లేదో ఎక్కువ మెలకువతో కనిపెట్టి చూడవలెను. సదరు అధికారము దుర్వినియోగముకాకుండ అదుపుజిల్లాలలో నుంచబడవలెను. పోలీసువారి విషయములో యీఅధికారము దుర్వినియోగపడుటకు చాలా అవకాశము లున్నవి. ప్రభుత్వమునా రొసగడి అధికారమును అధారముగాచేసికొని ఆత్మసంరక్షణహక్కును దుర్వినియోగము చేయుటకు సాహసించుట. కనుక వారిచర్యలనే ఆత్మసంరక్షణతో విమర్శించవలెను.

కాని యీవిధముగా శ్రద్ధాతురతతో పోలీసుచర్యలను విమర్శించుటకు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారును డివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారును ఆసక్తి వహించినట్లుగా వారినివేదికలయందు కన్పించుటలేదు.

ఘరానా మనుష్యులందరికిని జమరామున్న ఇతరమందిర సామాజికులను వివిధముగా విమరు అసహ్యముకలుగునట్లుగా ప్రవర్తించినదియు నేను మరచలేదు. కాని అంతమాత్రము చేత మానవరక్తమును నిరాఘాటముగా ప్రవహింపజేయుచు తుపాకులు కాల్చుటకు పోలీసువారికి పరిపూర్ణాధికారము నివ్వబాలను. నేనే ప్రజాశాంతికి న్యాయపరిపాలనాధికారియై యుండినచో పోలీసువారిని ముద్దాయిలుగాజేసి న్యాయపథలో

విచారణ జేయించి యుండును. ఘోరమైన యజాగ్రత్తచే నరహత్యచేసినని నేరమును వారిపై యారోపణ చేసి విచారణచేయించెదను. విచారణానంతరము వారు నిర్దోషుని ధ్రువపడినచో వారిని నాయాప్త సోదరులవలెభావింతును. ఇది చాలా వింతగా తోపవచ్చును. కాని యీ సాయధులైనపోలీసు అధికారులయొక్కకానరాని నిరంకుశక్రూరత్వమునుండి ప్రజలు రక్షింపబడుటకు వేరువిధములేదు. కావున ఈవిధమై న్యాయ విచారణ వారి యునస్సుల కెంత కష్టమైనను జరుగవలసినదే.

మహారాష్ట్ర రాజకీయములు

యథోచితసహకారవాదులకు అసహాయవాదులకు రాజీకుదురుట

పూనా, ఆగస్టు 2-లోకమాన్యని.ఆర్దిక్తోత్సవమునరదర్శమున యక. సి. కేర్కారుగారు మహారాష్ట్ర విరారుకర్నాటక రాష్ట్రములందలి నాయకులకు ప్రచారవలకు అవ్వనమంబిరి. ఈఆహ్వానము ననుసరించి దాదాపు రెండునెలలమంది పూనాకువచ్చిరి. వీరందరు నిన్న నేడు తిలకుస్మారకమండిమున సమావేశమై అందరుకలిసి పనిచేయుటకు అనుకూలముగ కార్యక్రమము నేర్పరచుకొనువిషయమై ఆలోచించిరి. యథోచితసహకారవాదులు అసహాయవాదులు కలిసి తిలకుస్మారాజ్య సంఘముద్వారాపనిచేయవలయునని,తీర్మానింపబడెను. గౌహతి కాంగ్రెసునందు కాసనసభాకార్యక్రమమునకు సంబంధించిన తీర్మానమును రద్దుపరచి మంత్రిపదవులను అంగీకరింప కాంగ్రెసునారు అనుమతిఇచ్చుటకు తగుప్రచారము పలుపవలయుననియు కాంగ్రెసులో ఖద్దరుధారణపు నిర్బంధమును తొలగింపవలయుననియు తీర్మానింపబడెను. స్వదేశీ ఖద్దరుప్రచారము, జాతీయవిద్య, మద్యపాననిషేధము, గ్రామపునర్నిర్మాణము మున్నగు విషయములందు అన్ని పక్షములవారు కలిసి పనిచేయవలయునని తీర్మానింపబడెను. (ఆ. ప్రె)

తీర్మానగ్రామ గ్రంథములు

- 1 ఇదేమేపిల్లా ఈలాగు మారిపోయినావు 0-1-6
  - 2. ఆయోగి నీవు నామగదా 0-1-9
  - 3. ఏమే ఒకరినుండియొకరు ఇద్దరముచెడిపోతివి 0-2-8
  - 4. మద్యపానము 0-2-8
  - 5. శ్రీ త్యాగరాజాష్టోత్తర శతనామావళి, ఆంజనేయస్తోత్రము, త్యాగరాజ చరిత్రము. 0-4-0
- ఈగ్రంథములు తెంపకూరు నాగరత్నముచే రచియింపబడి చదువుటకు హృద్యముగా నుండును. వలయువా రీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.
- త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము (8705) శ్రీనివాసయ్యరవీధి, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

నిడదవోలు

(ఒక విలేఖరి)

యోగవ్యాయామ విభిరము

ఈ సంస్థ నభివృద్ధికి తెచ్చు నిమిత్తమై గత 81-వ తేదీన సభిజరిగినది, శ్రీ రామజోగరావుగారు యోగమును వ్యాయామమునుగూర్చి గొప్పయుపన్యాసముచేసిరి. అధ్యక్షులు నెకండర్ పాస్కాల ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీ ఆచంట సూర్యవారా యదరావు పంతులుగారు వ్యాయామమును గూర్చి చక్కని యనుభవములను బోధించుచు, తాము వెనుక ప్రతిదినము రెండు నెలలపాటు తీయుచుండువార మనియు 60 యేండ్లు వచ్చి నను ఇప్పుడే నిమిషమున వలయునన్న 500 దండము లేక విగిని తీయగల మనియు, తా మెన్నడును ననారోగ్యపడలేదని యు, నావధము నేవింపలేదనియు, తలనెరియలేదనియు, దేహ పలుత్యమును నాహారపుష్టియు తగ్గలేదనియు కావున తమ విద్యార్థుల బంధువుల తప్పక వ్యాయామముచేసి బలారోగ్యము లను పొందుచుండిన సంతోషించెన మనియు ప్రోత్సహించిరి. ఈ సంస్థ అభివృద్ధికి తేనెలయు సాధనములు శ్రీ తా. కుటుంబ శాస్త్రుగారు రుపన్వసించిరి.

బాలగంగాధర తిలకు వార్షికోత్సవము

లోకమాన్యవని వార్షికోత్సవము శ్రీ బొమ్మకంటి లచ్చయ్య శాస్త్రుగారి అధ్యక్షతన శ్రీ డాక్టరు రామమూర్తిశర్మగారి వైద్యశాల హాలులో జరుపబడినది. శ్రీ రామజోగయ్యరావు గారు తిలకుమహారాజు సంపూర్ణజీవితచరిత్రమును దుఃఖావేశ పూరితులై సభ్యులు కన్నీళ్లువిడుచునట్లుపన్వసించిరి. శ్రీ కుటుంబ శాస్త్రుగారు తిలకుగారి జీవితము ననుసంపవలసిన దని సభ్యుల నుద్బోధించిరి. అధ్యక్షులు తిలకుమహారాజుల పాండి త్యానుల ప్రతిపాదించిరి.

కొత్తపట్టణము (గుంటూరు జిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

కొత్తపట్టణం, జూలై 30:—గుమారు ఒకపక్షము క్రింద తొలకరినవర్తములు సకాలములో ప్రారంభమై, మరల బొత్తుగ వర్తము లేకుండుటచే, కర్షకులు వర్ష దేవునికొరకు వేచి యున్నారు.

కలరా

ఒంగోలుతాలూకా, కొన్ని గ్రామములలో 'కలరా' అ చ్చుటచ్చుట వ్యాపించి జననష్టమైనది. అయితే పురపాలకసంఘ మవారును, తాలూకాబోధవారును, సకాలములో ప్రత్యేక వైద్యుల నియమించి వైద్యసేవ జేయించుచున్నందులకు వారెంత యు ప్రశంసనీయులు. మతీయు ఆయుర్వేదీయు ఔషధములను గూడ అచ్చుటచ్చుట పరీక్షించుటకు అనకాళ మొసంగుటయే దేశీయవైద్యముపట్ల వారలకుండు అభిమానము వెల్లడియగుచు న్నది. ప్రస్తుతము ఒంగోలులో, విఘాచివ్యాధి తాండవ మాడు చుండుటచే, ప్రజలు కొందరు భీతిల్లి మాపట్టణమున కరుదెంచు చున్నారు.

అల్లూరురోడ్డు - ప్రజల కష్టములు

అల్లూరునుండి మాపట్టణమునకు గుమారు మాడు మైళ్ల దూరముగలదు. అందు ముఖ్యముగ 2½ మైళ్లదూరము, ప్రయాణముచేయ బాటసారు లేమి, బండ్లవారేమి నర్ల ముకురిసిన పడు కష్టములు నర్లనాతీతము. ఇక మోటారుబండ్లవారు సయితము యీరోడ్డుయొక్క అవకతలకు భయపడి ఇచ్చటికి వెళ్ళుటకు కూడ మానుకొనుచున్నారు. ముఖ్యముగ యీకష్టము లన్నియు అప్పడప్పడు పెద్దపెద్ద అధికారులు వచ్చి చూచిపోవుచు ఒక్కవైద్యునిని జోక్యము కల్గించుకొనకుండుట శోచనీయము.

బోర్డు ఆయుర్వేద వైద్యాలయము

ఈనెలనరము ప్రచురించిన వార్షిక నివేదికవలన, గతవర్స ప్రమున 7427 మంది రోగులును 1926-27 సం॥మున, 19449 మంది రోగులును చికిత్సపొందినట్లు దెలియుచున్నది. మతీయు 4½ కాన్పుకేసులును చేయబడినవి.

దేశీయ వైద్యవిధానము పట్ల ప్రజలను ప్రభుత్వమువారు సానిక సంఘములను అభిమానము జూపి పరీక్షింపు యీ సమయమున ఒంగోలు తాలూకాబోధవారు ఆయుర్వేదము యొక్క ఉత్కృష్టతను, పూర్వపురైన్నత్యమును లోకమునకు

దెలుపుటకు యీవైద్యాలయమును బోషించుటయే గాక, మరల యిద్దరిని ప్రభుత్వపు దేశీయపాఠశాలకు విద్యనభ్యసించు రు 25 రూపాయల విద్యార్థి వేతనముపై పంపుట మిక్కిలి ప్రశంసాన్యము. గుంటూరుమండలమున నీ బోధనావో, ఆయుర్వేద పురోభివృద్ధికి ముందంజవైచి యితరబోధులకు మార్గ దర్శకులగుట కుభ సూచకము.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లాబోర్డు మీటింగు

ఆగస్టు 2:—క్రిందటి శనివారమురోజున పశ్చిమగోదా వరిజిల్లాబోర్డు సాధారణ సమావేశ మొకటి నరసాపురం తాలూకాబోర్డు భవనమునందు అధ్యక్షులైన శ్రీ పెనుమత్స్య పెద్దిరా జుగారి యాజమాన్యమున జరిగినది. సామాన్యపు అంశము లనే కమలు గాక మిక్కిలి ఉండేక ప్రారిత మున "నెత్" స్టీమురు కంట్రాక్టు రద్దవిషయముకూడా ఎవండాలో ఉన్నది "నెత్" స్టీమురు కంట్రాక్టు ఇంకా సంవత్సరము పర్యంతము పైగా జరు కవలసి ఉండగా తిరిగి కంట్రాక్టును ఎనిమిది సంవత్సరములవరకు గృహజిల్లాబోర్డు హెచ్చుచేసినది. ప్రస్తుతపు కంట్రాక్టు ప్రజల లో చాలా అసంతృప్తి కలుగజేసిన సంగతి తెలిసినవిషయమే.

కనుక యీవిషయమై నూజిల్లాబోర్డును వివేచింపవలెనాత సభ్యులలో పలువురు తీర్మానములనున్న ప్రశ్నలనున్న పంపియుం డిరి. అందుచేత మొన్నటి మీటింగునంద గంపులుగంపులు ప్రో గుపడి యుండిరి. మా జిల్లాలో ప్రస్తుతము ఇంతకన్న అమర్తా విషయము మరెయొకటిలేదు. కుటుంబము యీవిషయమును గూర్చి స్థల సలహాను తీసుకొనెదమని చెప్పి నచ్చేమీటింగు నను అధ్యక్షులు యీ అంశమును పోస్టుపోసు చేసిరి. తీర్మానింపబడిన అంశములలో నింకొక ముఖ్యాంశమును చెప్పి ముగిం తును. జిల్లాలోని ప్రతి నెకండర్ కి స్కూలులోను రు 35 ల వైన ఒక్కొక్క హిందీస్టాడును నేయవలెనని కొందరు సభ్యులు తీర్మానమును తెచ్చిరి. దీనినిగూర్చి ఆలోచించి చివరకు ప్రస్తుతము మాయొక్క తేలుకు హైస్కూలులో మాత్రము హిందీ టీచరును కొంక నుజేసిరి. దీని ఉపయోగమును జూచి మిగతా స్కూళ్లలోనూడా కొంక నుజేసెద మనిరి.

ఉపాధ్యక్షుని గౌరవించుట

మా జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షునిగా శ్రీయుత నెక్కంటి దొరయ్యగారిని ఎన్నుకొనిన సంగతి యిదివరలోనే ప్రచురింప బడినది. తిరిగి పోటీగా మా నరసాపురములో గవర్న మెంటు స్టేడ్యుగా పనిజేయుచున్న రావుసాహేబు శ్రీయుత కొప్పర్తి ఎగ్గెన్నగారు నిలువబడిరి గాని ఓడింపబడిరి. దొరయ్యగారి స్నేహితులు కలసి జిల్లాబోర్డు మీటింగు అయినతరువాత వారికి గౌరవాధ్యక్షులు అల్పాహారవిందు నోకదానిని మైలరోన్నత పాక శాలలో యేర్పాటుజేసిరి. అటు పిమ్మట మా పురమండలమునంద శ్రీయుత పెన్నత్స్య సూర్యవారాయరాజుగారి యాధిపత్యమున బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో మా తాలూకాలోని వారున్న యితరతాలూకాలోనివారున్న కూడా వక్తులు చాలా మంది దొరయ్యగారి స్వభావమును గూర్చియు అభిప్రాయముల గూర్చియు ఉపన్వసించిరి. దొరయ్యగారు ప్రహసేవకుల లోనివారని అందరకు తెలిసినవిషయమే.

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వకీయవిలేఖరి)

చాత్రాద శ్రీవైష్ణవమహాసభ

త్రాత్రాద పద్ధతి పాఠ్యము శుక్రవారము పగలు 12 గంటలకు మహారాజుగారు శ్రీ శ్రీమాన్ కేశవపట్నం పరమమూలావాళిజియ్యంగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశ మయ్యెను. హైద్రాబాదు, నెక్కింద్రాబాదు, అల్పాలభోసగిరి, హనుమ కొండ మున్నుప్రదేశములనుండి సుమారు 200 మంది చాత్రాద వైష్ణవులు సభకు విచ్చేసిరి. ప్రథమమున శ్రీమాన్ పెద్దమండలి నేతలకల్పవక్తవిగారిచే చాత్రాద వైష్ణవ మతోత్పత్తి శ్రీరామా నుజలవారికి ముందే యేర్పరుపబడిన దనియు, కర్మయోగ జ్ఞాన యోగములలో నిది జ్ఞానయోగమని అవలంబనమై యుత్కృష్టత గలది యని సప్రమాణముల నిర్మాణించబడియె. శ్రీమాన్ సింగయ్యగారు హనుమకొండనుండి బంపిన చాత్రాద వైష్ణవ స్వరూపచిహ్న విధివిషయ ఉపన్యాసము వివరింప బడియె. శ్రీమాన్ కళాతల నేతలకల్పయ్యగారు, చాత్రాదవైష్ణవమత పూర్వస్థితిని మతశాస్త్రప్రమాణముల జూపెట్టిరి. శ్రీమాన్ వేంకటస్వామిగారు, పూర్వపు ఆచారవిషయమును గూర్చి విపులపరిచిరి. శ్రీమాన్ రంగదాసు గౌరీపురంగారు దాంత, శాంత, శ్రుమా, నిర్మోహత, మధ్యమాంసవిసర్జనముల గూర్చి

ఒకటికరించుచు సభారంభము గావించిరి. శ్రీమాన్ విరునగిరి లక్ష్మయ్యగారు, శ్రీవిద్యావశ్యకతయు, చేతిపనులవల్ల గలుగు లాభమును, అనగా సబ్బులు, నూనెలు, రాట్టమువలన పని, వైద్యము, నీళ్లాడించు పని మొదలయినవి శ్రీలకు నేర్పించుటచే కొంతవరకు మన దుస్థితులు తగ్గ ననియు నుడివిరి. జియ్యరుగారు ప్రస్తుతమున ఈమతమువారు నడచు కపటమార్గము లను, మాది యీకలమే కాదని చెప్పకొనుచు మిగుల హేయముగా దిరుగుచుండుటనుగూర్చి నుడివిరి. శ్రీమాన్ యతిరామా నుజయ్య (నెక్కింద్రాబాదు) గారు భక్తి, అహంకారవిస్మృతిని గూర్చి నుడువుచు గాంధీమహాత్ముడు వైష్ణవమతావలంబకుడే యని సూచించిరి. అధ్యక్షులవారు తత్వవిషయములనుగూర్చి స్ఫుటితపాఠముల జూపుచు, పై విషయముల గూర్చి తమ సంతోషమును వెల్లడించిరి. సన్మానోపన్యాసముచే పూజ నీయులగు సభ్యుల సత్కరించిరి. సుమారు 6 గంటలకు సభ ముగించబడినది.

స్వమతాచారములను దెలుపు నొక ఆంధ్రగ్రంథముయే.

అసత్యకతకుభా కుభకార్యములందును, పంచసంస్కారములతోప దేశాదులందును శ్రీవైష్ణవ అనావశ్యకత, భైక్షకవృత్తికిబదులు సంఘసోదరులు వాణిజ్యవృత్తి నవలంబించుట, శ్రీలకు చేతి కుట్టుపని నేర్పుట, నముచేయుట

అన కాపల్లి

(ఒకవిలేఖరి)

ఒక విలేఖరులు

ఆగస్టు 1:—ఈపురమునందలి హైస్కూలులో ప్రధాన సహాయోపాధ్యాయులును, గణిత శాస్త్ర బోధకులును, గూడ సంపన్నులును అం శ్రీ విల్లారి పెట్టి సత్యనారాయణాయడు బి. ఎ, ఎల్. టి. గారికి విద్యార్థులు పాఠశాలాభివృద్ధిని నెన్నసాయంకాలము 4 గంటలకు పిడ్డొలుపు పత్రము సమ ర్పించి, రహస్యమైన హేమవతక మొకటి బహుమానముగా నొసంగిరి. సభాప్రారంభమునకు ముందు, నాయుడు గారు విశాఖపట్టణమునుండి మెయిలుబండిలో రావలసియుండుటచే, బండినచ్చుసరికి విద్యార్థు లనేకులు బ్యాండువాద్యములతో నేగి, గురువుగారిని కర్పూరమాలికాలంకృతుల గా విచ్చగించి మోటారుకారులతో గూర్చుండబెట్టి పురపిఠాల్లో నులేగించి పాఠశాలకు దోడ్కొనివచ్చిరి. పిమ్మట టీపాస్ట్రీయు సభయు మహావైభవముగ జరిగినవి. ఈజిల్లా విద్యాశాఖాధికారులును సరసస్వరూపంపన్నులు నగు శ్రీ గులామ్ దస్తగిరి సాహెబుగారు కొంతసేపటివరకు సభాధ్యక్షుల వహించి, తమ యత్యానంపము వెల్లడించి, బాలరతుక దగు నుపదేశము గావించి అనివార్యకారణములచే మాడుగులకు బ్రయాణమై వెళ్లిరి. పిమ్మట కపిల రామదాసు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున విగిలిన కార్యక్రమము దివ్యముగా జరిగినది. పెక్కరు మహోపన్యాసము లొసంగిరి. పద్యరత్నములు జదివిరి. ఇంతటిసభ ఈ వల కన్నదను అనకాపల్లిలో జరుగలేదని పలుకనివారు లేరు. వత్సనారాయణనాయుడుగారు విశాఖపట్టణములోని గవర్న మెంటు హైస్కూలును నుపాధ్యాయు లగుట దాని అదృష్ట మని చెప్పవచ్చును. పరమేశ్వరుండు నాయుడుగారికి సమస్తసుభములు ప్రసాదించు గాక!

మచిలీపట్టణము (ఒకవిలేఖరి)

బందరు తాలూకాబోర్డు

మొన్న నీయూర జరిగిన బందరు తాలూకాబోర్డు సమావేశమందు శ్రీయుత గడ్డె నారయ్య చాదరీగారు తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ బహుసంఖ్యకులచే నెన్నుకొనబడిరి.

పురపాలకసంఘము

బందరు పురపాలక సంఘమునకు నామినేటెడు సభ్యులుగ (1) నోబులు కాలేజీ ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత రత్నయ్య ఎం. ఏ. గారును (2) శ్రీయుత శ్రీరాం పీఠజ్యోతిగారును, నియమింపబడిరి. ఇంతవరకు ప్రజాసంఘ సభ్యుల నియమించు సూచన లేవియు కానరావనని.

పంచమోన్నత పాఠశాల

మాప్రాంతముల నిన్ను జాత్యుద్ధరణముకొరకు చిరకాలమునుండి శ్రమచేయుచున్న శ్రీయుత వేమూరి రాంజీరావుగారి నెరుగఁ గొందుటయు, నిరాడంబరవృత్తిని పంచముల నున్నతస్థితికి దెచ్చుమార్గము నన్వేషించుటయు, దాని నాచరించుటయు నీరెండును జీవితాశయముగ నిడికొని కృషిచేయుచున్న రాంజీరావుగారు 4, 5 సం॥ క్రిందటనే నిన్ను జాతులకొరకొక పాఠశాలను ప్రారంభించిరి. పాఠశాల క్రమాభివృద్ధిని గాంచి నేటి కీప్రాంతములకెల్ల కేంద్ర పంచమపాఠశాలగా నుండు స్థితికి వచ్చినది.

ప్రకృతిము సర్కారు లేబరు డిపార్టుమెంటువారు శ్రీ రాంజీరావుగారి కృషికి సంతసించి పాఠశాలను నిర్వహించు భారమును తామే వహింప నియ్యకొనిరి.

కొలదిదినములలో నీ పాఠశాలను ఉన్నతపాఠశాలగా మార్పు సంకల్పమును సర్కారువారు వెల్లడించుచున్నారనియు, శ్రీ రాంజీరావుగారి కీపాఠశాలకు వ్యవహారకర్తగా పనిచేయు ప్రార్థింతురనియు తెలియ మిక్కిలి సంతసించుచున్నాము.

ఒక దుర్మరణవార్త

సుమారు 25 సం॥ వయస్సుగల యువకుడొకడు గత బుధవారము బొంబాయివద్ద బందరు కాలవలో చచ్చిపడియుండెననియు, పోలీసువారు శవమును పరీక్షార్థము నుపయోగింపఁ జేర్చుటయే దుర్మరణమనంతటి దుస్థితిలో నాకలేబరును చూడఁ పోయి యుండెననియు, శవము స్పృశింపఁగూడ వీలులేనిస్థితిలో నుండుటచేత తుదకు పంచాయితీపై నా యువకుడు కలరాచే మృతుడై యుండవచ్చునని తీర్మానించినట్లును తెలియబడుచున్నది.

బందరు శ్రీసమాజము

బందరు శ్రీసమాజము బహుసంఖ్యకులనుంచి పనిచేయుచున్న యంత్రము తెలిసినదే. సామాజికులందు పలువురు విద్యావతులును, ధనవంతులును ఉన్నను నేటివరకు సమాజమునకు స్వంతముని పిలువనగు భవన మేమియు నిర్మింపబడలేదు. సంకల్పముమాత్రముగనే ఉన్నది. ఇట్టివిలు ఉదారస్వభావులగు శ్రీయుత శీలం జగన్నాథరావునాయుడు ఎం. ఏ. గారు (బందరు మ్యూనిసిపల్ కలెక్టరునుగారు) శ్రీసమాజమువారి యుపయోగార్థము తాలూకా కచ్చేరికి యెదురుగానున్న విశాలముగ మునిసిపల్ ఫలమును ఇప్పింప వాగ్దాన మొనర్చినట్లు తెలిసినది.

శ్రీ నాయుడుగారివలెనే ఉదారులగు పాఠులు తోచిన సాయ మొనర్చి శ్రీసమాజమువారి సత్సంకల్పమునకు తోడ్పడుదురు గాక!

ఆం॥ జా॥ కళాశాల

సుప్రసిద్ధ నంగ చిత్రకారులగు శ్రీయుత నందలాల్ బోసు, అకిత్ కుమార హల్దార్ గార్లు కొద్దిదినములలో నాంధ్ర జాతీయనీతి కళాశాలను సందర్శింతు రను వార్త వినవచ్చుచున్నది.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

ఆగస్టు 2:—అపుడే రేపు నవంబరుకు కాశీఅయ్యో ఏడు స్థానములకు, అభ్యర్థులు వోట్లకోసం ప్రచారముచేయుచుండిరి. ఈసంవత్సరము, అన్ని వార్డులకంటె అయిదవవార్డుకు మాత్రము పోటీ చాలా తీవ్రముగ నుండును. జస్టిసుపార్టీవారు, పిల్లాటికెట్టి పార్థసారథినాయుడుగారికి తీవ్రమైన ప్రచారము చేయుచుండిరి. జస్టిసుపార్టీవారితోబాటు కాంగ్రెసువాది యగు, కోకా అహోబలరావునాయుడుగారు మాదా ప్రస్తుత కాన్సిల్ గానున్న తురగా నరసింహారావు పంతులుగారిని వోడించవలెనని, దీక్ష కంకణము పట్టినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. మునిసిపాలిటీలో ఇంతవరకు ఎట్టిజోక్యము పుచ్చుకొననటు పంటి నాయుడుగారు, పార్థసారథి నాయుడుగారికి వోట్ల ప్రచారము చేయడము ప్రజలలో ఒకవిధమైన ఆశ్చర్యము కలిగించినది. వారికి పీరికి వోట్లకోసం తిరగకపోతే తన 11-వ వార్డుకు అభ్యర్థిగానిలచి చెరువున్ అయి మునిసిపాలిటీని చక్కని దోవలోనికి నాయుడుగా రెండుకు తీసికొనిరావూడదు?

కలరా

ఇంకా మాపట్నములో కలరాకేసులు ఆక్రమింపఁజేయుచున్నట్లు వివరవచ్చుచున్నది. నూతనముగా వచ్చిన హెల్త్ ఆఫీసరు గారు, పూర్వో ప్రతివారికి కలరా రాకుండుటకుగాను, ఇన్ జక్షన్స్ ఉచితముగా ఇచ్చుచున్నారు. అప్పుడే ఘూరు 800 ఇన్ జక్షన్స్ లిచ్చినట్లు తెలియవచ్చినది.

నూతనవారపత్రిక

కవుతరం కాపురములగు, కామారీ వెంకటాచలపతిగారు మా పట్నములో 'రహితాంగం' అనే ఒక నూతన తెలుగువారపత్రిక ప్రచురింపబోవుచున్నారు. ఆ పత్రిక, వ్యవసాయ సంబంధమైన విషయములకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడును.

బందరు తాలూకాబోర్డు వైసుప్రెసిడెంటు ఎన్నిక ఇటీవల బందరు తాలూకాబోర్డు వైసుప్రెసిడెంటు పోటీ, ఎన్నిక జరుపబడెను. ఆ పదవికి, కాంగ్రెసుతరపున మాలేపాటి వెంకటక్రిష్ణయ్యగారును, స్వతంత్రపార్టీకు చెందిన గడ్డె నారయ్య చాదరీగారున్నా పోటీచేసిరి. చివరకు వోట్లకెక్కినట్లుగా గడ్డె నారయ్యగారికి 10 వోట్లును మాలేపాటి వెంకటక్రిష్ణయ్యగారికి 7 వోట్లును వచ్చినవి. ఈ ఎన్నిక విషయములో ఒక చిత్రమైన సంగతి గలదు. జస్టిసుపార్టీ అంతయు కాంగ్రెసు ఆభ్యర్థికి వోటుచేయడము, కాంగ్రెసువారు స్వతంత్ర ఆభ్యర్థికి వోటుచేయడమునే సంగతిమాత్రము ఆశ్చర్యము కలిగించక మానదు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు సమావేశము

(ఒకవిలేఖరి)

ది 31-వ జూలై తేదీవారము పగలు 2 గంటలకుపై సమావేశము జరుపబడినది. సుమారు 25 గురు సభ్యులు హాజరైరి. శ్రీ సభ్యులగు శ్రీమతి దర్శా కనకమ్మగారు గూడ హాజరైరి. ఈసభలో చర్చింపబడిన తీర్మానములలో ప్రాముఖ్యమైనది నరసాపురం నెల్లు స్టీమరు ప్రాతకంట్లాట్టు మూడుసంవత్సరములు వ్యవధియుండగనే మరల 8 సంవత్సరములకు రెట్టింపు రేట్లతో బోర్డుకు చిల్లిగవ్వ ప్రతిఫలము లేకుండ కంట్లాట్టు శ్రీ విార్థాపురాధీశ్వరుని హయాములో ఇయ్యవబడినవిషయమును గురించి అయియున్నది. ఈ అన్యాయమును గురించి పత్రికాం దోళనమే గాక శాసనసభలో ప్రశ్నలుపూడ అడుగబడిన విషయము ప్రజలను అధికారులను యెరిగియే యున్నారు. నేటి సభలో ఆకంట్లాట్టు రద్దుపరచవలసినదనియు స్టీమరు బహిరంగముగ వేలము చేయవలసినదనియు మున్సి అయిల్ నాహాల్ సాహెబుగారు తీర్మానము ననుపాదించిరి. దాగుణముగ రేట్లు హెచ్చించి బోర్డుకు ప్రతిఫలము లేకుండజేయుటచే ఈతీర్మాన ఫలితమును కనుగొనుటకు వందలకొలది జనులు సభాభవనము చుట్టును ముగియుండిరి. ము॥ రా॥ శ్రీ ఆద్వైతన్ వెంకట్రామన్ వారపత్రిక, ముళ్లపూడి తిమ్మరాజు, నెక్కంటి దొరయ్య పాలకొలను సర్వేకలింగంగారు మొదలగు సభ్యులు ప్రజల తరపున మాటలాడి తక్షణమే తీర్మానము రద్దుగావించవలసినదని చెప్పిరి. మొత్తము బోర్డులోని సభ్యులలో మూడువంతుల మంది తీర్మానమున కనుకూలముగ నుండిరి. రావుసాహెబు కొప్పర్తి యెగ్గెన్నపంతులుగారు మాత్రము కంట్లాట్టురును వెనుకనేసికొని వచ్చినట్లు ప్రస్తావించిరి. తుదకు జస్టిసుపార్టీవారు రమకొన్న గ్రంధి వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు మాడ తక్షణమే రేట్లు తగ్గించుటకు తీర్మానింపవలసినదనిగా కోరిరి. ఇదివరలో తాము తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నుండి యీరేట్లు వృద్ధి చేయుటకు సిఫారసుచేసిన పీరింకిలో మార్పుజెందుట ప్రశంస నీయము. ఇది బహుశః కోయంబత్తూరు సభా తీర్మానము యొక్క ఫలితమేమో యని యనుకొనుచున్నాను. చివరకు ప్రెసిడెంటుగారు పెద్దరాజుగారు యీ కంట్లాట్టును రద్దు చేయుటకు సభివారి కధికారము లేదనియు యిందును గురించి ఆరీలేన న్యాయశాస్త్రపారంగతుల యభిప్రాయమును కనుగొనువరకు తీర్మానము చర్చింపబడవూడదనియు నెలవిచ్చి సభలోని మూడువంతుల సభ్యుల అభిప్రాయమును తోసివేసిరి.

తలుకు పాఠశాలలో హిందూపుష్పాభ్యాయని జేయుటకు ము॥ రా॥ శ్రీ తిమ్మరాజుగారిచే నుపాదించిన తీర్మానమునుగూడ రావుసాహెబుగారు తీవ్రముగ నెదిరించిరి. చివరకెల్లెటో యీ తీర్మానము చావుకెక్కి జనుటబడినది.

మానికొండ (ఒకవిలేఖరి)

కాలసిథి

వరినాటు-రీమోడల్ పద్ధతి-రహితము

ఆగస్టు 1:—ఈ సంవత్సరం నీరు పూర్తిగా సప్తయి అయినప్పటికి రీమోడల్ పద్ధతిప్రకారం అంటూ యిదివరకున్న తూములు తీసివైచి చిన్నతూములు పెట్టింది యీతూములవల్ల సాగులుకావడము లేదని రహితులు వెంకటెట్టుకొనగా కొంతకాలముకు మ-రా-రా-శ్రీ యగ్నివ్యూహిపు ఇంజనీయరు దొరవారువచ్చి సాగుకాని భూములమూచి కొన్నిగండ్లు పెట్టి సాగు చేసుకొనుటకు ఆర్డరు దయచేయించిరి. లేనియెడల కొంత భూమి మెరకపైరు చేయవలసినచెప్పెడిది. కొన్ని తూములకు 1, 2 అంగుళములు ప్రమాపన్ మాత్రం చేయించినారు. ఇప్పటికి కొద్దిగా సాగుకావల్సే భూమియున్నది. ఇంకా తూములు ప్రమాపన్ చేయనియెడల సకాలములో సాగులుకానేరవు పై అధికారులు చిత్తగించి ప్రమాపన్ చేయించగలండులకు రహితులు కోరుచున్నారు.

కలరా

గ్రామములో సుమారు నెలరోజులకు పైగా ప్రవేశించి యింతవరకు ఎదలక ప్రతిదినము 1, 2 కేసులు తగులుతూ యింతవరకు 12 మంది చనిపోయినారు.

రూరల్ శిస్సెన్సరీ

తాలూకా బోర్డువారు రూరల్ డిస్పెన్సరీ శాంక్ష చేయించి గతనెల 1-వ తేదీన పెట్టించియున్నారు. ఇప్పటికి నెలరోజులే అయినప్పటికి రోజుకు సుమారు 50 మందివచ్చి మందులు తీసుకుంటూ వున్నారు. ఇంకను మట్టుపట్ల గ్రామదులవారికి తెలిసియే యుండలేదు. గవర్నెంటు మందులు సప్తయి కాలేదు. డాక్టరు వేమూరి శిశిరామయ్యగారు, చాలా నెమ్మదిగలవారున్న అయివున్నారు యీ కలరావ్యాధి తరుణములో డాక్టరుగారు చాలా సహాయము చేస్తావున్నారు. కలరా యిన్ జక్షన్స్ నెలు 800 మందికి యిచ్చినారు. ఈ డిస్పెన్సరీ చాలా అభివృద్ధిలోనికి రాగల సూచనలువున్నవి. తాలూకా బోర్డువారు తన సహాయముచేయుదురని తలచుచున్నారు.

మానికొండ తరిగొప్పల రయిల్వేస్టేషను రోడ్డు ప్రజానుమోదన మిక్కిలి రహదారి అయివున్నది. అద్వైతనక్షణున గతసంవత్సరం కొంతవరకు మెటలువేయుటకు జిల్లా బోర్డువారు శాంక్ష చేయించినారుగాని కంట్లాట్టు లోపమో యింకా యేకారణమోగాని 4 ఫర్గాంసులు మాత్రం రాయితోలి యేమి పని చేయక మానినారు. ఈ సంవత్సరమైనా పనిచేయుదురో లేదో తెలియదు. ఈ రోడ్డు బందరురోడ్డులో కలియుటకు మాడేరు మీదుగా పోవలసియున్నది. సరాసరి బందరురోడ్డులో నుండి నెప్పలమీదుగా మండేరు మానికొండ సరిహద్దువరకు నుట్టిరోడ్డు వుండివున్నది. ఇంకొక మైలు రోడ్డు వేణిపక్షముకు మంచిప్రయాణ సౌకర్యముగల రహదారి కోస్తుకాగలదు. కాబట్టి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు స్వయముగా తనిఖీ చేయించి వెంటనే చర్యతీసుకొనుటకు కోరబడుచున్నారు.

బళ్లారిజిల్లా ఆలూరు తాలూకా నేమకల్లు గ్రామపు ఉన్నత ప్రభు పాఠశాల ప్రభుమార్తి కోత్నము 24-7-27 తేదీన పాఠశాలాభవనమున జరుపబడెను. మ-రా-రా-శ్రీ ఆదవాని తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు బి. తమ్మిరెడ్డిగారు అధ్యక్షతనహించిరి. దీన విద్యార్థినిధి నిమిత్తమే "పాంచాలి సలయంవరము" నాటకము విద్యార్థులచే ప్రదర్శింపబడెను.

చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహకవి పట్టి పూర్తి

(ప్రథమ సంవత్సర భాద్రపదములో (24-9-1927) జరుగును. వారి గ్రంథములన్నియు 10 సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి.) సంపుటముల నెల 25 రూపాయిలు. చందాధనము అధ్యాత్మిక పంపనలెను. ఒకేమారుగ పంపలేని వారు దరఖాస్తుతో 10 లున్న, మిగిలిన రు 15 లు నెల ౧-కి రు 5 చొప్పున రాదు వాయిదాలుగానున్న చెల్లింపవచ్చును. మనియార్డరులు క్లుప్త చందాదారులే భరించవలెను. మొదట రిజిస్టరు చేసుకొని 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించి సంపుటములు పంపబడును. కొద్దిప్రతులే అచ్చగుచున్నవి యక చందాదారులు త్వరపడవలెను. లక్ష్మీనరసింహంగారి తన గ్రంథములు:—

- (1) ప్రహేళిక నాటకము. (2) కర్పూరమంజరి (రెండవ గము) (3) భాగవత కథామంజరి. దరఖాస్తులు, మనియార్డర్లు వగయిరాలు.

3456

పా॥ గురుమూర్తి,

ఇన్ని ను కేట రాజమండ్రి అని పంపవలెను.

క్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి

ఆముక్తమాల్యద

విష్ణుచిత్రియమును నామాంతరముగల ఆముక్తమాల్యదా ప్రబంధము అచ్చుపడి విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. దీనికి వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడిన విపులమైన వ్యాఖ్యగలదు. రాయల్ సెజా 900 పుటలు. నెల రు.8-0-0 ఇందు బహువిషయములు చర్చింపబడియున్నవి.

మేఘసందేశము

కాలిదాసుని మేఘసందేశము, మల్లివాధ నూరికృత సంస్కృత వ్యాఖ్యతోను, వేదము వేంకటరాయశాస్త్రి కృతపద ప్రయోజనముననుసారముగాంగ్రహితముగా కూడియున్నది. నెల రు. 2-8-0.

అలంకార సారసంగ్రహము

ఇది ఆంధ్రము, సహితము. పద్యరూపముగా మిక్కిలి వివరముగా వేంకటరాయ శాస్త్రిగారి విరచితము.

నెల రు. 12

వైమానుకు మదరాస్ మున్సిఫేరెన్సీకి 4-వ నెంబరు గృహముందు గ్రంథకర్తలైన దొరకును కొలది పుస్తకములే కలవు. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. నా యితరపుస్తకముల బాబితా తెచ్చించుకొనుడు.

1204 5 అభ్రక భస్మము నెల రు. 1-కి రు. 5-0-0

శ్రీ మత్కృష్ణ సంసానముగ 300 పుటములు వేయబడినది. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, క్షయ, పీట్లను బోగొట్టును. కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంపబడును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేటలాగు ఉచితము

2126 ఆర్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రు. 5-0-0. వి. పి. ఖర్చులు వేరు. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు జయము నొసగు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యకవచము రు. 2-8-0.

శ్రీ శివసుబ్రహ్మణ్య జ్యోతిషకవివనియము, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

3860

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది 3357

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుట

యేగాక అతీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను హరించుటయేగాక బలమును, జీర్ణ శక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము. ప్రతి గృహ మందుండదగినది. 3857

250 మాత్రల సీసా 0 4 0

12 సీసాలు 2 8 0

వి. పి. చార్జి ఎన్నటికైనా 0 6 0

పి. జి. వ. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి - నెల్లూరు జిల్లా.

BEST INDIAN PAIN BAL.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.

BOMBAY & MADRAS.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధా పథముల జాబితా

1. తీర్థరసాయనము మాత్రలు అతీర్ణమునకు	రు.అ. 1-4
2. వజ్రశిఖర ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలశంకు తెలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-6
8. తేలమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణమూలహరి, చెవిపోటుకు	0-10
11. గజ్జిక తెలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పసుళ్లకు తెలము, శిశుపసుళ్లకు	0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి	0-0
14. చందన అత్తరు 1 టౌన్సు	2-8
15. కుమ్మకు తెలము, డబ్బి 1-కి	0-8
16. దంతచూర్ణము, పండ్లతోముటకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-6
18. సుఖభోగి తెలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	8-4
20. మోహిని తెలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-8
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-0
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-0
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-8
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి	0-6
28. సుందరి తెలము, మాఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
30. సేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. వాయువుపోట్లకు మందు డబ్బి 1-కి	1-0
33. విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
34. కస్తూరిమాత్రలు, పెద్దవి, మంచివి 50-కి	0-10
35. వాముకర్పూరము సీసా 1-కి	0-6
36. నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది తు. 1-కి	36-0
37. కుంకుమపువ్వు 1-వ రకం తు. 1-కి	3-0
38. పచ్చకర్పూరం తు. 1-కి	8-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

రు. శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మజీవనిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0

సత్యనాథపాక్షానము— మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు. ఆయుర్వేదముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పనములతో నిండియున్నది. 1-0-0

గురుబోధామృతిము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4

తిలకు మహాశయినిశీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసములు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిబ్బి 420 పుటలు. 2-4-0

తత్వమంద్రికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0

సంగీత శమంతకము. 0-8-0

ఆంధ్రకబ్బచింతామణి (సటికము) —పారనంది రామశాస్త్రిగారు 0-12-0

మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగ జరువవలసినది. ఘనైక్యముకాగితము. పుటలు 214 క్యా లికోటైండు. (కొన్నిప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0

హిందీ తెలుగునిఘంటువు—పంచాంగుల ఆదివారాయ శాస్త్రిగారు (జేబులో నిమిషమునది.) 1-0-0

హిందీ మొదటిసాక్షరము " " 0-6-0

హిందీ బాలశిక్ష " " 0-6-0

సీనిని చదివి తెలుగు తెలిసినవారు స్వయముగ హిందీ శేష్యులైనవచ్చును. (అన్నిగ్రంథములకును తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము)

శ్యామాసుందరము(నవల)—ఓంతులి సత్యనాథమగారు. నలుగురేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపడినది రంపయ్య దమునకు సంబంధించినకథ యందు వర్ణింపబడినది. కథ, వర్ణనలు, పాత్రలు, హృద్యమైన పాత్రులమనముల నాకర్షించును. 1-0

బాగ్మరు పార్వతీశం (భా.1) మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు(సాహితీసమితి) హాస్యరసభరితమగుకథ. 1-4-0

(కవుల జీవితములు గల శతకములు. మంచి అచ్చు, చక్కసరి కాగితములు)

శతకకవుల చరిత్ర—నం. నువ్వారావు 8-0-0

కవిత్వతత్వవిచారము 2-0-0

సకలసత్యసమ్మతము 1-8-0

వృషాధిపశతకము 0-4-0

సర్వేశ్వర శతకము 0-4-0

దేవకీనందన శతకము 0-4-0

ఓంటిమిట్ట రఘుపీఠశతకము 0-4-0

నారాయణ శతకము 0-4-0

కాళహస్తీశ్వర శతకము 0-4-0

దాశరథి శతకము 0-4-0

శ్రీరామ తాగకశతకము 0-4-0

అవిమారకము 0-10-0

నవనోభనరిత్ర (ద్విపద) 0-12-0

పాండుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,

నెం. 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, బార్లీటవుక, మద్రాసు.